

Leevi Nuiti Ta-Zευει

Puuzu mɔungɪ ɟa dεεzu ga GALA ka yesu GALA daaɟomi seɟe vɛɛi wu, ɛ Moize loli, ɛ ɓɔe pɔ. Sevei naati kpein su, GALA ka tɔgiti ta deveiti ma mɔinmɔin feezu Moize ya, Izelayeɛle nuiti ta-vaa zu, minazegɛgi ɟe ba ga zɔi nɔpe a zie ga tiye toɟa zenvui wo (18:5, boge Wol. 10:5).

Ti pe su, GALA ka Izelayeɛle nuiti kalasu ga vɛɛi ta faaɟaazagiti maala la, ti nee GALA be, ti ɓɔ faa ma, nii a ɟe seɟe vɛɛi ɟe ga komi bosuve ɟiteɟitegi.

Kenɪ niiti ti zalaɟaiti kulazu, ti ke egɛveɛi deveiti ti la (1:1--7:38).

Unfemai ve zalaɟa ɟula nuiti be, ti luva vɛɛi ɟe ga lebiya vaa (8:1--10:20).

Ni toɟa zoo ɟεεzu, nuɓusei ɟilagilagi beteve kpusei zu ɟɔzɔba vaiti ba (11:1--16:34).

Ta zenvu zugologologi, ta kala nɔiti kpein (17:1--27:34).

Nade GALAGI, neɛbe GALAGI, zenvu su GALAGI, ɟa pɔ ɛ nɔ-nuɓuseiti pɔɔpeɛ nɔ-nadedai va (19:2), naa ɟa a ke ti li ga zenvu vai ta neɛbe vai, ti daazeeli.

Naama ɟisiɛi zu, ɛ devei nii woni Izelayeɛle nuiti ma, nii Yesu ɓalaagi ma vaa wolai looni nuiti kisu ga: «Wo ɟilagilagi maanɛɛve ɛ seɪnɔɟɔi nee ve, egɛ tɔ ɓɔɟɔi» (19:18, Mat. 22:39).

Tɔgi naati ta ɟulazu niima yeegɛɟalɔi zu zεve ɟala nuiti filiba, keɛe toɟa kidaaleve nuiti toozu ɟisu folo-o-folo, ɛ maaɓakpa, ga woiti kpein ta neɛbe ɓɔfaamai GALA pɔ, toɟa ga zenvu su vai nii nuɓusei ɓedei ba.

TŌGITI E UILE ZALAGAITI BA

(1:1--7:38)

Gala zalaḡaiti

¹ Gōoḡō GALAGI Moize lolini, é bōe pō GALA daaḡomi seḡe v̄lei wu, é ḡe ma: ² «Bōe Izelayele nuiti pō, è ḡe ti ma: Siēgi zu nui ta vebēanii veezu la Gōoḡō GALAGI v̄e, toḡa seḡe toḡanii ma wolaiti baa ma goiti saama. ³ Ni ná-vebēanii ḡa ga toḡani wolai, é ga gala zalaḡai, toḡa ma zinei ta ve, n̄evuzu mina ḡe ba. Toḡa kula GALA daaḡomi seḡe v̄lei laave, ga Gōoḡō GALAGI daazo. ⁴ Toḡa yeev̄eē gala zalaḡa loganii unmave, naa ḡa n̄eē Gōoḡō GALAGI v̄e, ga é ḡe t̄oun b̄e ga koto ḡba vai. ⁵ Toḡa n̄ike zinei ḡōdaaleve Gōoḡō GALAGI ḡaazu. Zalaḡa ḡula nuiti, Aal̄n ná-doun zunuiti, ta ma namai l̄e ga Gōoḡō GALAGI, ti pili zalaḡa ḡulazuv̄e ma, é ḡaku ma kpoloo, é GALA daaḡomi seḡe v̄lei laave. ⁶ Toḡa gala zalaḡa loganii ḡōb̄ō, é teveleve, é k̄puluk̄pulu. ⁷ Zalaḡa ḡula nui Aal̄n ná-doun zunuiti ta abui la zalaḡa ḡulazuv̄e, ti kov̄ii vu abui ḡa. ⁸ Zalaḡa ḡula nuiti, Aal̄n ná-doun zunuiti, ta ma b̄uluk̄pulugiti, ta ma ungi, ta ma wul̄biti da kov̄ii maazu, zalaḡa ḡulazuv̄e abui ḡa. ⁹ Toḡa koozu zōlaiti ta kōḡōiti ḡba ga ziei. Zalaḡa ḡula nui ḡa ti k̄pein gala zalaḡa ḡulazuv̄e. Gala zalaḡai v̄e, nii abui galazu, makugi n̄eai Gōoḡō GALAGI v̄e.

¹⁰ «Ni ná-vebēanii a ḡena ga gala zalaḡai, é ga toḡani goi, baala zivoiti baa boli yivoiti, toḡa ma zinei ḡula ga zalaḡai, n̄evuzu mina ḡe ba. ¹¹ Toḡa kōdaaleve zalaḡa ḡulazuv̄e ḡōvezuv̄e, Gōoḡō GALAGI ḡaazu. Zalaḡa ḡula nuiti, Aal̄n ná-doun zunuiti,

ta ma namai vili zalaḡa ḡulazuve ma, é ḡaku ma kpoloo. ¹² Toḡa teveleve, é kpulukpulu, ta ma ungi, ta ma wulɔi. Zalaḡa ḡula nui ḡa ti la kovii maazu, puai abui ḡa, zalaḡa ḡulazuve. ¹³ Toḡa koozu zɔɔlaiti, ta ma ḡɔḡɔiti ḡba ga ziei. Zalaḡa ḡula nui ḡa ti kpein kula ga zalaḡai, é gala, zalaḡa ḡulazuve. Gala zalaḡai ve, nii abui galazu, makugi neai Ḡooḡɔ GALAGI ve.

¹⁴ «Ni ná-vebeanii Ḡooḡɔ GALAGI ve, a ḡena ga gala zalaḡai, é ga wɔnii, toḡa va ga kpumagoi ba poopo kpokpagi. ¹⁵ Zalaḡa ḡula nui ḡa va ga wɔnii zalaḡa ḡulazuve. Toḡa nɔungi volo ba, é gala, zalaḡa ḡulazuve. Toḡa ma namai leda zalaḡa ḡulazuve laamave. ¹⁶ Toḡa ma ḡɔzɔgi ta su aniiti kula su, é ti vili ya zalaḡa ḡulazuve ḡobave, folo ḡulazu vele, zuvu vilisuve. ¹⁷ Toḡa wɔni laavali kovegiti zɔḡɔzuve, keɛ é mina teve su. Zalaḡa ḡula nui ḡa wɔni ḡala zalaḡa ḡulazuve, kovii maazu, puai abui ḡa. Gala zalaḡai ve, nii abui galazu, makugi neai Ḡooḡɔ GALAGI ve.

2

Vebeaniiti ti ga ma vukɔi

¹ «Siɛgi zu nui ta vebeani veezu la Ḡooḡɔ GALAGI ve, ná-vebeanii ḡa ḡe ga ani vukɔ vagoi. Toḡa gulɔi vu ma, é ani maku neɛɛɛgi ɔɔ ba. ² Toḡa vaa la zalaḡa ḡula nuiti pɔ, Aalɔn ná-doun zunuiti. Zalaḡa ḡula nui ḡa zeeɛ gila seḡe ani vukɔi zu, nii gulɔi vuai ma, é ɔɔ ani maku neɛɛɛgi kpein ba, é gala, zalaḡa ḡulazuve ga ḡizesui. Zalaḡai ve, nii abui galazu, makugi neai Ḡooḡɔ GALAGI ve. ³ Nii é yesu vebeanii volu, naa ḡa ḡe ga Aalɔn ta ná-doun

zunuiti tǎnǎ. Toǵa ga anii ǵadega wola zalaǵa aniiti saama, ti ǵalazu abui ǵa, Ǵǳoǵǳ GALAGI ve.

⁴ «Ni vebeani ve, nii é mǳsu fuului zu, é ǵe ga bulu velevelegiti leve la su, é kpete ga bulu vukǳ vagǳi, gaayǳgai ga gulǳi, baǳ bulu leveiti leve la su, gulǳi vuai ma.

⁵ «Ni vebeani ve, nii é ǵeesu kǳlui maazu, toǵa ǵe ga bulu vukǳ vagǳi leve la su, gaayǳgai ga gulǳi. ⁶ Toǵa ǵaleǵale, é bulukpulu, gulǳi vu maazu. Toǵa ga vebeanii.

⁷ «Ni vebeani ve, nii é ǵeesu kǳlu liǵii ma, toǵa ǵe ga bulu vukǳ vagǳi, gaayǳgai ga gulǳi.

⁸ «Ta va ga vebeanii Ǵǳoǵǳ GALAGI vǳ, nii kpeteai ga naama aniiti. Toǵa ve zalaǵa ǵula nui ya, é vaa la zalaǵa ǵulazuve. ⁹ Nii maaneai, é ǵula ga ǵizesui, zalaǵa ǵula nui naa zeǵe ba, é gala, zalaǵa ǵulazuve. Zalaǵai ve, nii abui galazu, makugi neai Ǵǳoǵǳ GALAGI ve. ¹⁰ Nii é yesu vebeanii volu, naa ǵa ǵe ga Aalǳn ta ná-doun zunuiti tǎnǎ. Toǵa ga anii ǵadega wola zalaǵa aniiti saama, ti ǵalazu abui ǵa, Ǵǳoǵǳ GALAGI ve.

¹¹ «Vebeanii tanǳpe wo ǵeezu feezu Ǵǳoǵǳ GALAGI ve, ta la betea ga levei, mazǳlǳ wo la ani nǳpe gala, nii levei a ǵe su, baǳ kǳin gulǳi, vebeaniiti saama, ti ǵalazu abui ǵa, Ǵǳoǵǳ GALAGI ve. ¹² Wa zoo wo ta ǵula Ǵǳoǵǳ GALAGI ve, ga zooi va lǳnǳ mǳungiti ma vebeanii, kele é mina ǵala zalaǵa ǵulazuve, eǵe vebeanii makugi neai.

¹³ «Wa kpoloi vu wa-vebeaniiti kpein ba. Kpoloi mina vala wa-vebeanii zu, wa-ǴALAGI ná-minazegegi ma voogi ve. Keni kpoloi vu wa-vebeaniiti kpein ba.

14 «Ni wa zooi va lɔnɔ mɔungiti ma veβanii veena Gɔoɔɔ GALAGI ve, wa ani ɔɔpɔ niineiti gee de, naa volu wo ti wolowolo, ma vukɔi ɔɔla. 15 Wa gulɔi vu ma, ta ani maku neeneɔgi. Veβani ve. 16 Zalaɔa ɔɔla nui ɔa ma vukɔi ɔɔilazuve ɔala, ta gulɔi, ɛ veɛ ani maku neeneɔgi kpein ba, ɛ ɔe ga ɔɔizesui. Zalaɔai ve, nii abui galazu, Gɔoɔɔ GALAGI ve.

3

Ziilei zalaɔaiti

1 «Ni nui ta ná-veβanii a ɔena ga ziilei zalaɔai, ni toɔa ga togani wolai, toɔa ma zinei βaa ma zaai ɔɔla, neevuzu mina ɔe ba, Gɔoɔɔ GALAGI ɔaazu. 2 Toɔa yeeveɛ zalaɔa loganii unmave, ɛ kɔdaaleve GALA daaɔomi seɔe velei laave. Zalaɔa ɔɔla nuiti, Aalɔn ná-down zunuiti, ta ma ɔamai vili zalaɔa ɔɔlazuve ma, ɛ ɔaku ma kpoloo. 3 Naama yiilei zalaɔai zu, nii a kula ba ga zalaɔai, ɛ ɔgalazu abui ɔa, Gɔoɔɔ GALAGI ve, naa ɔa ɛ ga: ma wulɔi felevel-egai koozu zɔɔlaiti ma, ta nii kpein giliai ba, 4 ta ma lɔɔe felegɔiti, ta ma wulɔi felevelegai ti ma, ɛ veɛzu ma zaamalɔkaeiti ma, ta ma mɔɔin vasuve, a kula ma lɔɔiti kobave. 5 Aalɔn ná-down zunuiti ta naa veɛ gala zalaɔai va, nii a ɔe kovii maazu, ti gala zalaɔa ɔɔlazuve. Zalaɔai ve, nii abui galazu, makugi neai Gɔoɔɔ GALAGI ve.

6 «Ni toɔa ziilei zalaɔai ɔɔlazuve Gɔoɔɔ GALAGI ve, ga togani goi ta, toɔa ma zinei βaa ma zaai ɔɔla, neevuzu mina ɔe ba. 7 Ni baala zivoi ɔa a kula ga zalaɔai, toɔa vaa la Gɔoɔɔ GALAGI ɔaazu. 8 Toɔa yeeveɛ zalaɔa loganii unmave, ɛ kɔdaaleve GALA

daaƙomi seƙe veƙei laaƙe. Aalɔn ná-doun zunuiti ta ma ɲamai vili zalaƙa ƙulazuƙe ma, é ƙaku ma kpoloo. ⁹ Naama yiilei zalaƙai zu, nii a kula ba ga zalaƙai, é ƙalazu abui ƙa, Ƙooƙo GALAGI ƙe, naa ƙa é ga: ma wulɔi, ta wɔɔngi kpein, a kula saamalɔkaei ɔa, ta ma wulɔi felevelegai koozu zɔɔlaiti ma, ta nii kpein giliai ba, ¹⁰ ta ma lɔƙo felegɔiti, ta ma wulɔi felevelegai ti ma, é ƙeezu ma zaamalɔkaeiti ma, ta ma mɔɔin ɔasuve, a kula ma lɔƙɔiti kobave. ¹¹ Zalaƙa ƙula nui ƙa naa ƙala zalaƙa ƙulazuƙe. Daamiani zalaƙai ƙe, nii abui galazu, Ƙooƙo GALAGI ƙe.

¹² «Ni ná-veƙeɔnii a ƙena ga bolii, toƙa kula Ƙooƙo GALAGI ƙaazu. ¹³ Toƙa yeeƙe zalaƙa lo-ganii unmaƙe, é kɔdaaleƙe GALA daaƙomi seƙe veƙei laaƙe. Aalɔn ná-doun zunuiti ta ma ɲamai vili zalaƙa ƙulazuƙe ma, é ƙaku ma kpoloo. ¹⁴ Nii a kula ba ga zalaƙai, é ƙalazu abui ƙa, Ƙooƙo GALAGI ƙaazu, naa ƙa é ga: ma wulɔi felevelegai koozu zɔɔlaiti ma, ta nii kpein giliai ba, ¹⁵ ta ma lɔƙo felegɔiti, ta ma wulɔi felevelegai ti ma, é ƙeezu ma zaamalɔkaeiti ma, ta ma mɔɔin ɔasuve, a kula ma lɔƙɔiti kobave. ¹⁶ Zalaƙa ƙula nui ƙa naa ƙala zalaƙa ƙulazuƙe. Daamiani zalaƙai ƙe, nii abui galazu, makugi neai. Ma wulɔi kpein ka ga Ƙooƙo GALAGI nɔnɔi.

¹⁷ «Nii ƙa ga ƙooƙo tɔgi wo-mavofodaiti kpein be, ƙe nɔƙe wa zeí ná: Wo la sua wulɔi ta ɲamai mia pe.»

4

Koto gba zalaƙaiti

¹ G̃ooḡo GALAGI ḡoeni Moize uo, é ḡe ma: ² «B̃o Izelayele nuiti p̃o, è ḡe ti ma: Siēgi zu nui ta kotoi ḡeēzu la, é la keeni ga gaag̃ilimai, G̃ooḡo GALAGI ná-devei ta laalḡo ma, é fai ta ḡe, nii maa la neeni ga é va ḡe, ³ ni zalaḡa ḡula nui ve, gulḡo padegai ziaai ma, é nubuseiti ke ga s̃oba nu, ná-kotoi é keai naa maavele ma, toḡa ñike zine ḡokp̃agi ḡula ga zalaḡai, nii neevuzu la ba, G̃ooḡo GALAGI ve, é ḡe ga koto gba zalaḡai. ⁴ Toḡa va ga ñike zinei GALA daag̃omi seḡe velei laave, G̃ooḡo GALAGI ḡaazu, é yeevee ñike zinei unmave, é k̃odaaleve G̃ooḡo GALAGI ḡaazu. ⁵ Zalaḡa ḡula nui gulḡo ziaai ma, naa ḡa ñike zinei ma ḡamai ta zeḡe, é lii la GALA daag̃omi seḡe velei wu, ⁶ toḡa yeebeg̃ai lo ḡamai wu, é ḡamai vaza daa ḡe lofela, seizu padegai ma zeḡe zug̃ooza golai letemave, G̃ooḡo GALAGI ḡaazu. ⁷ Zalaḡa ḡula nui ḡa ḡamai ta zie ani maku neenegiti ma zalaḡa ḡulazuve ma mineiti ma, nii é G̃ooḡo GALAGI ḡaazu, GALA daag̃omi seḡe velei wu. Toḡa ñike zinei ma ḡamai m̃otai vu ya gala zalaḡaiti kulazuve ḡḡḡave, nii é GALA daag̃omi seḡe velei laave. ⁸ Toḡa koto gba ñike zinei ma wulḡo k̃pein kula: ma wulḡo felevelegai koozu z̃olaiti ma, ta nii k̃pein g̃iliai ba, ⁹ ta ma loḡo feleg̃oiti, ta ma wulḡo felevelegai ti ma, é veēzu ma zaamal̃kaeiti ma, ta ma m̃ooin vasuve, a kula ma loḡoiti kobave. ¹⁰ Zalaḡa ḡula nui ḡa tobazuve naati kula, eḡevelei ti ḡulazu la ziilei zalaḡa ñike zinei va, é ti ḡala, gala zalaḡaiti kulazuve. ¹¹ Kele ñike zinei ma ḡḡo, ta ma zuai k̃pein, é veē ñoungi va, ta k̃ḡḡoiti, ta ma ḡoozu z̃olaiti, ta ma ḡooiti, ¹² woo zubuḡa su, nii k̃pein zeḡai voluzu ñike zinei va, toḡa li ga naa ti-vuuzuve

voluve, ada padegai ta, zuvu vilisuve, é gala abui ga, kovii maazu. Toğa gala zuvu vilisuve.

¹³ «Ni Izelayele vebai kpein ka é kotoi gea, ti la gaagilini ma, ti la sugweeni, ti naa ge Gooḡo GALAGI ná-tḡi taḡila daalḡoma, fai nii ti maa la neeni ga ti va ke neglein, ti boḡo ge gana ga sɔba nu, ¹⁴ kotoi ti keai, naa a ḡulana kele zu, bebei ga nike zine bokpa gila kula ga koto gba zalaḡai, ta vaa la GALA daaḡomi seḡe veleri laave. ¹⁵ Izelayele ge wolaiti ta yeevee nike zinei unmauve, ti kɔdaaleve Gooḡo GALAGI gaazu. ¹⁶ Zalaḡa ḡula nui nii gulbi ziaai ma, naa ga li ga nike zinei ma pamai ta GALA daaḡomi seḡe veleri wu, ¹⁷ toğa yeebeḡai lo pamai wu, é faza, ná zeizu ge lofela Gooḡo GALAGI gaazu, seḡe zuḡooza golai letemaue. ¹⁸ Toğa pamai ta zie zalaḡa ḡulazuve ma minɛiti su, nii é Gooḡo GALAGI gaazu GALA daaḡomi seḡe veleri wu, ta toğa pamai motai vu ya gala zalaḡaiti kulazuve ḡḡɔaue, nii é GALA daaḡomi seḡe veleri laave. ¹⁹ Toğa nike zinei ma wuloi kpein kula, é gala, zalaḡa ḡulazuve. ²⁰ Toğa nike zinei naa ge, eḡevelei no koto gba nike zinei geezu la. Toğa ke gana no. Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ge la ti ve, suvaa ga ye ti ve. ²¹ Toğa li ga nike zinei ti-vuuzuve voluve, é gala, eḡevelei é nike zine mɔungi ḡalani la. Koto gba zalaḡai gana bebei ná-faa zu.

²² «Siegi zu kundigii ta a kotoi geena la, é la gaagilini ma, é ke ná-GALAGI, Gooḡo GALAGI ná-devei ta laalḡoma, é fai ta ge, nii maa la neeni ga é va ge, é boḡo ge gana ga sɔba nu, ²³ a ná-kotoi ḡweena, nii é keai, toğa boli zinei ḡula ga zalaḡai, nii neevuzu la ba. ²⁴ Toğa yeevee boli

zinei unmauve, é kɔdaaleve, gala zalaɟa loganiiti kɔdaalevezuue, Gooɟɔ GALAGI ɟaazu. Koto gba zalaɟai ve. ²⁵ Zalaɟa ɟula nui ɟa koto gba zalaɟai ma ɲamai ta zeɟe ga yeebeɟai, é ta zie gala zalaɟaiti kulazuue ma mineiti ma, toɟa ɲamai mɔtai vu ya gala zalaɟaiti kulazuue ɟɔɟɔave. ²⁶ Toɟa ma wulɔi kpein gala zalaɟa ɟulazuue, eɟevelei ziilei zalaɟai ma wulɔi la. Zekana zalaɟa ɟula nui a koto gba vai ɟe la kundigii naa ve, ná-kotoi vaa zu, suvaa ɟa ye be.

²⁷ «Ni nui ta ve, nuɓuseiti saama, é kotoi ɟeai, é la gaaɟilini ma, é naa ɟe Gooɟɔ GALAGI ná-tɔgiti ta laalɔɟoma, é fai ta ɟe, nii maa la neeni ga é va ɟe ɲegelein, é ɓɔɟɔ ɟe ga sɔba nu ɟana, ²⁸ a ná-kotoi ɟweena, é keai, toɟa boli zaai ɟula ga zalaɟai, nii neevuzu la ba, kotoi vaa zu nii é keai. ²⁹ Toɟa yeevee koto gba loganii unmauve, é kɔdaaleve, gala zalaɟa loganiiti kɔdaalevezuue. ³⁰ Zalaɟa ɟula nui ɟa suai ma ɲamai ta zeɟe ga yeebeɟai, é ta zie gala zalaɟaiti kulazuue ma mineiti ma, é ɲamai mɔtai vu ya zalaɟa ɟulazuue ɟɔɟɔave. ³¹ Toɟa ma wulɔi kpein kula, eɟevelei ziilei zalaɟai ma wulɔi ɟulazu la, é gala, zalaɟa ɟulazuue, toɟa ɟe ga ani maku neenengi Gooɟɔ GALAGI ve. Zekana zalaɟa ɟula nui a koto gba vai ɟe la be, suvaa ɟa ye be.

³² «Ni sɔba nui a vaana ga baalagi ga koto gba zalaɟai, toɟa ɟe ga ma zaai, nii neevuzu la ba. ³³ Toɟa yeevee koto gba zalaɟa loganii unmauve, é kɔdaaleve, gala zalaɟa loganiiti kɔdaalevezuue. ³⁴ Zalaɟa ɟula nui ɟa suai ma ɲamai ta zeɟe ga yeebeɟai, é ta zie gala zalaɟaiti kulazuue ma mineiti ma, é ɲamai mɔtai vu ya zalaɟa ɟulazuue ɟɔɟɔave.

³⁵ Zalaḡa ḡula nui ḡa ma wulɔi kpein kula, eḡevelei ziilei zalaḡa vaala ḡulɔi ḡulazu la, é gala, zalaḡa ḡulazuve, naa veε gala zalaḡai zɔiti ba, ti ḡalazu Ḣooḡɔ GALAGI ve. Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ḡe la zunui naa ve, ná-kotoi vaa zu é keai, suvaa ḡa ye be.

5

Kotoi niiti ti zuvaayesu ga koto gba zalaḡai

¹ «Ni nui ta a faa ḡaana, baa é faa meni, naa volu é toligi meni ga zeeleiti ti va, kele é la keeni, nii é kwεε, é va naama zeele wooi wo, ná-faaḡaaza golai ma ḡasɔi ḡa la unma.

² «Siegi zu nui ta vooḡfuzu la kɔzɔba anii ta va, é la sugwεε, kɔzɔba zuai ta ma voomai, é ḡeni ga dɔbɔ zua, baa toganii ta, baa kpokpo ganii, tɔ bɔḡɔi ḡa ḡɔzɔ, é ḡe ga sɔba nu.

³ «Ni a vooḡfuna nui ta ma zii nɔpe ba, kɔzɔai, nii a zoo tɔ balaa kɔzɔzu, a sugwεεna nɔ feya, toḡa ḡe ga sɔba nu názu.

⁴ «Ni nui ta a bɔεna soleyai zu, é ḡona ga toḡa faa nɔu ḡεεzu baa faa vagɔi, é la ḡidaani bu, a sugwεεna nɔ feya, toḡa ḡe ga sɔba nu názu.

⁵ «Deḡemu, zɔi é ḡεεzu ga sɔba nu niima vaiti gila su, toḡa la zɔ ga ga ná-kotoi. ⁶ Naa volumna ná-kotoi vaa zu é keai, toḡa va ga baala saa ḡila baa boli zaa ḡila, é ḡe ga koto gba zalaḡai, faazuβete vai zu Ḣooḡɔ GALAGI letema. Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ḡe la be, ná-kotoi vaa zu.

Bala nuiti ta-zalaḡai

⁷ «Ni ani la nu ya, a baala saai zɔlɔɔ da, ɓaa boli zaai, ná-kotoi vaa zu é keai, toɓa va ga kpumago felegɔ, ɓaa poopɔ kpokpa felegɔ, faazuβete vai zu Gooɓɔ GALAGI letema. Gilagi ɗe ga koto gba zalaɗai, zɔi ɗe ga gala zalaɗai. ⁸ Toɓa va ga tiye zalaɗa ɗula nui ɔɔ, naa ɗa naa ɗula ga zalaɗai mounpa, nii maanɛai é ɗe ga koto gba zalaɗai. Zalaɗa ɗula nui ɗa kɔgi vee ga, keɛɛ é mina nɔungi ɗula ga. ⁹ Toɓa ma ɲamai ta vaza zalaɗa ɗulazuβe laamave, é ɲamai mɔtai leda zalaɗa ɗulazuβe ɗɔɗɔave. Koto gba zalaɗai ve. ¹⁰ Toɓa zɔɔma wɔni ɗe ga gala zalaɗai, eɗevelei deveai la tɔgi zu. Zekana zalaɗa ɗula nui a koto gba vai ɗe la zunui naa ve, ná-kotoi vaa zu é keai, suvaa ɗa ye be.

¹¹ «Ni ani la nu ya, nii a kpumago felegɔ zɔlɔɔ da, ɓaa poopɔ kpokpa felegɔ, toɓa va ga veeɓanii ná-kotoi ma vaa zu, ga kilo savagɔ ɓulu vukɔ vagɔi zu. E mina gulɔ vu ma ɲegelein, ta é mina ani maku neene peɛ ba ɓalaa, mazɔlɔɔ toɓa ga koto gba zalaɗai. ¹² Toɓa vaa la zalaɗa ɗula nui ɔɔ. Zalaɗa ɗula nui ɗa zeeɲe gila seɗe ga ɗizesui, é gala, zalaɗa ɗulazuβe, naa veɛ zalaɗai zɔiti ba, ti ɗalazu Gooɓɔ GALAGI ve. Koto gba zalaɗai ve. ¹³ Zekana zalaɗa ɗula nui a koto gba vai ɗe la zunui naa ve, ná-kotoi vaa zu é keai, é lo naama vaiti taɗila ba, suvaa ɗa ye be. Nii a ye voluzu, naa ɗa ɗe ga zalaɗa ɗula nui nɔnɔ, eɗevelei a ɗa ɗe la ga veeɓanii ma zalaɗai.»

Faazuβete zalaɗai

¹⁴ Gooɓɔ GALAGI ɓɔeni Moize ɔɔ, é ɗe ma: ¹⁵ «Siegi zu nui ta ɗeezu la ga ladalala nu, é kotoi ɗe, é la gaagilini ma, é make aniiti ba ɓɔɓɔ ve, niiti ti veai Gooɓɔ GALAGI ve, toɓa baala sinei zeɗe, nii neevuzu

la ba, é kula ga faazuβete zalaḡai Gooḡo GALAGI ve, ná-kotoi vaa zu, eḡevelei songoi la, é lo seizu nadegai ma wali vaiti kevelei va. Faazuβete zalaḡai ve. ¹⁶ Toḡa fe zalaḡa ḡula nui ya, é pee anii ná zeizu loolugoi ḡilazuve va, nii feai GALA be. Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ḡe la be ga baala sinei, nii kulaai ga faazuβete zalaḡai, suvaa ḡa ye be.

¹⁷ «Ni nui ta a koto ḡeena, é la suḡwee, é naa ḡe Gooḡo GALAGI ná-devei gila daalḡoma, fai niiti maa la neeni, ti va ḡe negelein, toḡa boḡo ḡe ga soba nu, ná-faaḡaaza golai ma ḡasoi ḡa la unma. ¹⁸ Toḡa va ga baala sinei, nii neevuzu la ba, é fe zalaḡa ḡula nu ya, ga faazuβete zalaḡai, é sege togani bulugi zaama, eḡevelei songoi la. Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ḡe la be, ná-kotoi vaa zu é keai, é la suḡwee, suvaa ḡa ye be. ¹⁹ Faazuβete zalaḡai ve, zunui naa boḡo ḡeeni ḡiteḡite su ga soba nu Gooḡo GALAGI letemazu.»

²⁰ Gooḡo GALAGI boeni Moize vo, é ḡe ma: ²¹ «Siegi zu nui ta koto ḡeezu la, é ḡe ga ladalala nu Gooḡo GALAGI letemazu, é zeei wo seijḡoḡi ma, kaliva ma vaa zu, anii é kalivaai ma ga é make, anii unmaai, baa ta ḡulaai su ga yaavai, ²² baa é laamaḡa ga tooya anii ḡaa vai, baa é zee ḡonai wo, é lo kotoi tanope ba, nuβusei a zoo keezu, ²³ siegi zu a kotoi ḡeena la ḡana, é boḡo ḡe ga soba nu, anii nii é unma, baa é ta ḡula su ga yaavai, toḡa naa votogi ve, baa anii é ḡalivaani ma, baa anii toai ya, é ka, ²⁴ baa anii-yo-anii nii é zee ḡonai wosu, é lo ba. Toḡa gaavonigai ve, é seizu loolusiei ḡilazuve gila pee ba, é teve anii kee nui vo, naama voloi no ma, yeei é ná-faa zubeḡe zalaḡai ḡulazu la. ²⁵ Toḡa va zalaḡa

ḡula nui ʋə ga ná-faa zuβete zalaḡai, ná-kotoi vaa zu, Ḡooḡo GALAGI ḡaazu, ga baala sin̄ei nii neevuzu la ba, é ḡula togani βulugi zu, eḡvelei songoi la. ²⁶ Zekana zalaḡa ḡula nui a koto gba vai ḡe la be Ḡooḡo GALAGI ḡaazu, suvaa ḡa ye be, é ḡeni ga faaḡaazagi ma zii nape, é βoḡo ḡeai su ga soba nu.»

6

Gala zalaḡaiti ta veβaniiti ma logiti

¹ Ḡooḡo GALAGI βeni Moize ʋə, é ḡe ma: ² «Niima levei ve Aal̄n ta ná-doun zunuiti zea, è ḡe ti ma: Gala zalaḡai ma logi ḡaa: Gala zalaḡai ḡa ye zalaḡa ḡulazuve ma lutui zu, kpidii neḡelein eyesu sobui, zalaḡa ḡulazuve ma abui ḡa ye sosu. ³ Sobui, zalaḡa ḡula nui ḡa ná-seḡei loo ḡoba, é vele kpuḡagi le βoḡo ma, niiti ti ga gezei. Toḡa zuvui ḡula, nii abui kulaai gala zalaḡai ḡalazuve, toḡa sei zalaḡa ḡulazuve ḡoba. ⁴ Naa voluma toḡa ná-seḡeiti pu, é taḡiligaa loo, ga é li ga zuvui ti-ʋuuzuve voluve, ada naḡegai ta zu. ⁵ Abui ḡa ye sosu zalaḡa ḡulazuve, é mina za neḡelein. Sobu-o-sobu, zalaḡa ḡula nui ḡa abui lo kovii va, é gala zalaḡai βete, é ziilei zalaḡaiti ma wuloi ḡala. ⁶ Abui ḡa ye sosu ḡo zalaḡa ḡulazuve, é mina za.

⁷ «Veβanii ma logi ḡaa: Aal̄n ná-doun zunuiti ta kula Ḡooḡo GALAGI ḡaazu, zalaḡa ḡulazuve ḡakalave. ⁸ Zalaḡa ḡula nui ḡa zeeḡe gila seḡe ani vukoi zu, nii guloi vuai ma, é pee ani maku neeneḡi kpein ba. Toḡa naa ḡala zalaḡa ḡulazuve ga ḡizesui, makugi nei Ḡooḡo GALAGI ve. ⁹ Aal̄n ta ná-doun zunuiti ta veβanii mətai mi. Ta mi ada naḡegai ta,

GALA daaƙomi seƙe vɛɛi ma ƙoizube, keɛɛ lɛve mina ƙe ba. ¹⁰ Nu mina lɛve vu ma, ɛ va mo da. Tɔnɔi ƙana ƙe feai ti ve nà-veɛaniiti su, ti ƙalazu abui ƙa. Ani ve gola naɗegai, eƙe koto gba zalaƙai ɓaa faazuɓete zalaƙai. ¹¹ Zunui kpein ka ta mi, Aalɔn ná-doun zunuiti saama. Tɔgi ƙana wo-mavofodaiti kpein be eyesu ƙo, ɛ lo veɛaniiti ba, ti ƙalazu Ƙooƙo GALAGI ve. Nu-o-nu a vooƙu ba, naa ƙa naɗe.»

¹² Ƙooƙo GALAGI ɓɔeni Moize ɓo, ɛ ƙe ma: ¹³ «Weɛ veɛanii va, Aalɔn ta ná-doun zunuiti ta fe Ƙooƙo GALAGI ve, foloi ta gulɔ naɗegai ziena la ti ma: kilo savago ɓulu vuko vagoi zu, gilazube sobui, gilazube kpɔkɔi, eƙe folo-o-folo veɛanii. ¹⁴ Bulu vuko ƙa ƙaayɔ ga gulɔi, ɛ la gee kolui maazu. Da geegai ta teveleveai ƙula ga zalaƙai, makugi neai Ƙooƙo GALAGI ve. ¹⁵ Zalaƙa ƙula nui niigi, Aalɔn ná-doun zunuiti saama, gulɔ naɗegai a zie ma ga ɛ zeipotogi zu, naa balaa ƙa veɛanii naa ƙula. Ƙooƙo tɔgi ve. Toƙa ƙala neƙelein Ƙooƙo GALAGI ƙaazu. ¹⁶ Zalaƙa ƙula nui ná-zalaƙai kpein ka ƙala neƙelein, tanɔpe ge la mia.»

Koto gba zalaƙai

¹⁷ Ƙooƙo GALAGI ɓɔeni Moize ɓo, ɛ ƙe ma: ¹⁸ «Bɔe Aalɔn ɓo ta ná-doun zunuiti, ɛ ƙe ti ma: Koto gba zalaƙai ma lɔgi vete. Adave gala zalaƙai ƙɔdaalevezu ná, miná ƙa koto gba zalaƙa zuai ƙɔdaalevezu ná, Ƙooƙo GALAGI ƙaazu. Ani ve gola naɗegai. ¹⁹ Zalaƙa ƙula nui ɛ koto gba zalaƙai ƙulazu, naa ƙa mi. Toƙa mi ada naɗegai ta, GALA daaƙomi seƙe vɛɛi ma ƙoizube. ²⁰ Nu-o-nu a vooƙu ma zuai va, naa ƙa naɗe. Ni ma namai a vazana

sege ma, ve fazagai ná ma, miná gá gba ada padegai ta. ²¹ Pólo ligii a gili su, naa gá wolo. Ni kolu bái digii gá a gili su, su gá bale, é gba ziei wu. ²² Zunui kpein é ga zalaḡa ḡula nui, naa pe ka ta mi. Ani ve gola padegai. ²³ Kele nu la zalaḡa zua nape mia, nii ma namai a va GALA daagomi sege veei wu, ga koto gba vai va ge ada padegai. Ma zuai gá gála.

7

Faazuḡete zalaḡai

¹ «Wele faazuḡete zalaḡa logi va: Ani ve gola padegai. ² Adave ti gala zalaḡai ḡdaalevezu ná, miná gá faazuḡete zalaḡa zuai ḡdaalevezu ná. Ma namai gá vili zalaḡa ḡulazuve ma, é gaku ma kpoloo. ³ Ta ma wuloi kpein kula: ma wangi, ta ma wuloi felevelegai koozu zolaiti ma, ⁴ ta ma loḡo felegaiti, ta ma wuloi felevelegai ti ma, é veezu ma zaamalokaeiti ma, ta ma mooin vasuve, a kula ma loḡaiti kobave. ⁵ Zalaḡa ḡula nui gá naa gála zalaḡa ḡulazuve. Faazuḡete zalaḡai ve, nii abui galazu, Gooḡo GALAGI ve. ⁶ Zunuiti kpein ti wo zaama ga zalaḡa ḡula nuiti, naati ta ta mi, é mi ada padegai ta. Ani ve gola padegai.

⁷ «Toḡa ge gána faazuḡete zalaḡai vaa zu, egevelei no é la koto gba zalaḡai vaa zu. Toḡi naa gá ga faa gila no zalaḡa felegai naati faa zu, ma zuai gá ge ga zalaḡa ḡula nui nono, nii é kotoi gbazu. ⁸ Zalaḡa ḡula nui é vaazu gala zalaḡai ḡulazu, nui ta ve, nonoi gá ge ga gala zalaḡai ma ḡologi, nii é kulaai ga zalaḡai. ⁹ Vebanii kpein mogai fuului zu, baa anii gee kolu ligii ma, baa anii gee kolui maazu, naa gá

ḡe ga zalaḡa ḡula nui nɔnɔ, nii é kulaai. ¹⁰ Vebeanii kpein gaayɔgai ga gulɔi, ɓaa ma vɔɔi, naa ḡa ḡe ga Aalɔn ná-doun zunuiti kpein tɔnɔ, ti ḡilagilagi pe.

Ziilei zalaḡai

¹¹ «Ziilei zalaḡai ma lɔgi veɛɛ, nii nu a kula Ḡooḡɔ GALAGI ve: ¹² Ni nui ta a ziilei zalaḡai ḡulana ga mama fee zalaḡai, toḡa kula ga bulu velevelegiti leve la su, gaayɔgai ga gulɔi, é veɛ bulu levei va, nii leve la su, gulɔi vuai ma, ta bulu velevelegiti, kpetei ga bulu vukɔ vagɔi, gaayɔgai ga gulɔi. ¹³ Toḡa bului ḡula ɓalaa, nii levei su, é pee ná-ziilei zalaḡai va, mama fee vai zu. ¹⁴ Vebeani ḡilagilagi tago ḡa ḡula ma Ḡooḡɔ GALAGI ve. Naa volu ta ḡe ga zalaḡa ḡula nui nɔnɔ, nii é ziilei zalaḡai ma jamai villiai. ¹⁵ Ziilei zalaḡa zuai ḡa mi, naama voloi nɔ é ḡulazu la mama fee vai zu. Nu mina tanɔpe ze sobu va zeeli.

¹⁶ «Ni nui ta a zalaḡa ḡulana minazeḡe daazeeli vaa zu, ɓaa vebeanii vaa zu é daai ḡisu, ma zuai ḡa mi, naama voloi nɔ é kulazu la, nii a ye voluzu, naa ḡa mi poluma zobui. ¹⁷ Nii é yesu ga zalaḡa zuai mɔtai foloi zavasiei, naa ḡa ḡala. ¹⁸ Ni nu a naama yiilei zalaḡa zuai ta miina foloi zavasiei, zalaḡai laa la mɔ zoga, é la faa vaa naa ma, nii é kula. Toḡa ḡe ga anii kɔzɔai, nu-o-nu a ta miina, ná-faagaa za golai ma ḡasɔi ḡa la unma.

¹⁹ «Ma zuai fɔɔḡuai kɔzɔba anii ta va, nu mina naa mi jegelein. Ma zuai ḡa ḡala.

«Nui niiti kpein ti la ḡɔzɔni tɔgi letemazu, naati ta zoo ti ziilei zalaḡa zuai ta mi. ²⁰ Kele nui nii kɔzɔai tɔgi letemazu, naa a ziilei zalaḡa zuai ta miina, é ga Ḡooḡɔ GALAGI nɔnɔi, naama nui ɓe ka leve

ná-nuḅuseiti ba. ²¹ Zoi a vooḡfuna anii ta va, nii kəzəai, nuḅusei kəzəai, ɓaa suai kəzəai, ɓaa ani nɔpɛ é ga kəzəba anii, é ziilei zalaḡa zuai mi, é ga Ƣooḡɔ GALAGI nənɔi, naama nui ɓe ka leve ná-nuḅuseiti ba.»

*Təgi é lo sua wulɔi
ta ɲamai mii vai va*

²² Ƣooḡɔ GALAGI ɓɛɛni Moize vɔ, é ḡɛ ma: ²³ «Bɔɛ Izelayele nuiti pɔ, è ḡɛ ti ma: A mina nike, ɓaa baala, ɓaa boli wulɔi mi ɲegelein. ²⁴ Suai saai ɓoḡɔ vɛ, ɓaa dɔɓɔ zuai ta paai, naama wulɔi ḡa zoo é ḡɛ ga wo-maavai ta ḡɛɛ anii nɔ, keɛ wo la mia ɲegelein. ²⁵ Zoi a suai ma wulɔi ta mi, é ḡulazu ga zalaḡai, é ḡalazu abui ḡa Ƣooḡɔ GALAGI vɛ, naama nui ɓe ka leve ná-nuḅuseiti ba. ²⁶ Uɛ nɔpɛ wa ḡɛ ná, à mina ɲamai mi, wɔnii nənɔi, ɓaa suai nənɔi. ²⁷ Zoi nɔpɛ a ɲamai mi, ma zii nɔpɛ, naama nui ɓe ka leve ná-nuḅuseiti ba.»

Zalaḡa ḡula nuiti ti-laamiizu vɛ

²⁸ Ƣooḡɔ GALAGI ɓɛɛni Moize vɔ, é ḡɛ ma: ²⁹ «Bɔɛ Izelayele nuiti pɔ, è ḡɛ ti ma: Zoi a ná-ziilei zalaḡai ḡula Ƣooḡɔ GALAGI vɛ, toḡa Ƣooḡɔ GALAGI nənɔi zeḡe ba. ³⁰ Zalaḡai nii maaneai é ḡala abui ḡa, Ƣooḡɔ GALAGI ḡaazu, toḡa va ga naa ɓoḡɔ vɛ, ma wulɔi, ta ma ḡekegi, é ti lateḡɛ vai ma vooḡi ḡɛ Ƣooḡɔ GALAGI ḡaazu. ³¹ Zalaḡa ḡula nui ḡa ma wulɔi ḡala zalaḡa ḡulazu vɛ. Ma ḡekegi ḡa ḡɛ ga Aalɔn ta ná-doun zunuiti tɔnɔ. ³² Wa-yiilei zalaḡaiti ka, wa ma yeezazu ɓalai ve zalaḡa ḡula nui ya. ³³ Aalɔn ná-doun zunuiti su, zoi a ziilei zalaḡai ma ɲamai ta ma wulɔi ḡulana, naa ḡa ma yeezazu ɓalai zɔlɔ, é ḡɛ

ga nɔnɔ. ³⁴ Mazɔɔɔ ziiɛi zalaɣaiti su, nii Izelayele nuiti ti kulazu, ma ɣekegi ta ma balai niiti ta da ɣula ga dateɣe vai ma ɔoogi, nà ti zeɣe, gè ti ve zalaɣa ɣula nui Aalɔn ya ta ná-doun zunuiti zea, ga ɣooɣɔ tɔgi Izelayele nuiti ta so.»

³⁵ Daamiizuɔe ɣana, Aalɔn ta ná-doun zunuiti ti sɔɔɔsu, zalaɣaiti su ti ɣalaaɪ abui ɣa, ɣooɣɔ GALAGI ɔe, é zo naama voloi ma, yeei ti leɛzu la ga ti zalaɣa ɣula wotii ɣe. ³⁶ Naa ɣa ɣooɣɔ GALAGI Izelayele nuiti devezu la, ga é ve ti ya, é zo naama voloi ma, yeei gulɔ ɲadegai ziaa la ti ma. Toɣa ɣe ga ɣooɣɔ tɔgi ti-mavofodaiti kpein be.

³⁷ Gala zalaɣai ma lɔgiti kana, ta vebeanii, ta koto gba zalaɣai, ta faazuβete zalaɣai, ta nu zeɪ vai ma zalaɣai, ta ziiɛi zalaɣai. ³⁸ ɣooɣɔ GALAGI ma leveiti feeni Moize ya, Sinayi gizei ma, voloi é devei veeni la Izelayele nuiti zea, ga ti ta-vebeanii ve ɣooɣɔ GALAGI ɔe Sinayi teɔebai zu.

ZALAGA ɣULA NU MɔUNGITI FEE VAI GALA BE

8

(8:1--10:20)

*Aalɔn ta ná-doun zunuiti
fee vai GALA be
(Egezɔde 29:1-37)*

¹ ɣooɣɔ GALAGI bɔeni Moize ɔɔ, é ɣe ma: ² «Aalɔn zeɣe ta ná-doun zunuiti ɔɔma, ta zalaɣa ɣula zeɣeiti, ta siɛma wulɔ ɲadegai, ta koto gba nike zinei, ta baala sine felegɔiti, ta bului leɔe la su, naama bɔɔlɔgi. ³ Bebei kpein toli GALA daaɣomi

sege velei laave.» ⁴ Moize naa gʒeni, nii Gʒoɔɔ GALAGI deveni ga é ke. E bebei gʒaaleeni ba GALA daaɔomi sege velei laave.

⁵ Moize gʒeni bebei ma: «À pɛte, nii Gʒoɔɔ GALAGI deveai ga é gʒe.» ⁶ Moize vaani ga Aalɔn ta ná-doun zunuiti, é ti maagba ga ziei. ⁷ E seɟewuzegʒei looni Aalɔn gʒɔba, é saamaɟili ga saamaɟiligi. E tookɔba wolai looni kɔba, é zalaɟa ɟula zegʒei loo maazu, é gili ga zalaɟa ɟula zegʒei ma lokoi. ⁸ E kakazu zegʒei vilini kɔbu, é wuulimegi ta tumimegi vu kakazu zegʒei zu. ⁹ E bɔɔlɔgi lɔni nɔungi va, é zanu seve goi ɟili kakalave, nii é ga fee vai ma voogi GALA be, eɟevelei Gʒoɔɔ GALAGI ma levei veeni la Moize ya.

¹⁰ Moize siema wulɔ ɲadegai zegʒeni, é sie sege vele ɲadegai ma, ta aniiti kpein ti gʒeni ná, vele ɟana é ti veeni la GALA be. ¹¹ E faza daa gʒeni lofela zalaɟa ɟulazuve ma. E gulɔi zieni zalaɟa ɟulazuve ma, ta ná-sɔlaiti kpein, ta maagba anijakai ta ná-seiga anii, naa ɟa a ke é ti ve GALA be. ¹² E siema wulɔ ɲadegai vuuni Aalɔn nɔungi zu, é ta zie ma, nii a ke é fe GALA be. ¹³ Moize vaani ga Aalɔn ná-doun zunuiti, é ti maɟili ga seɟewuzegʒeiti, é ti zaamaɟili ga saamaɟiligiti, é bɔɔlɔgiti dɔ ti unba, eɟevelei Gʒoɔɔ GALAGI ma levei veeni la zea.

¹⁴ E vaani ga koto gba nike zinei. Aalɔn ta ná-doun zunuiti ti yeeiti pɛeni koto gba nike zinei unmauve. ¹⁵ Moize kɔdaaleveni, é ɲamai zegʒe, é ta zie ga yeebeɟai zalaɟa ɟulazuve ma minɛiti ma, é zalaɟa ɟulazuve ɲade. E ɲamai mɔtai vuuni ya, zalaɟa ɟulazuve ɟɔɟɔave, é ɲade ga koto gba vai da gʒe ná. ¹⁶ E ma wulɔi kpein seɟeni, nii felevelegai koozu zɔlaiti ma, ta ma mɔɔin vasuve, ta ma

lɔŋɔ felegɔiti, ɛ ɓɔ ti-ma wulɔiti ba, ɛ naa ɟalani zalaɟa ɟulazuwe. ¹⁷ Kεε ɛ nικε zinei mɔtai ɟalani ti-vuuzuwe voluwe, eɟevelei Ɔɔɔɟɔ GALAGI ma levei veeni la zea: ma zuai, ta ma ɟɔbi, naa veε ma ɓooiti ba.

¹⁸ E vaani ga gala zalaɟai ma vaala sinei. Aalɔn ta nά-doun zunuiti ti yeeiti pεeni baala sinei unmave. ¹⁹ Moize kɔdaaleveni, ɛ ma ɲamai vili zalaɟa ɟulazuwe ma, ɛ ɟaku ma kpoloo. ²⁰ E baala sinei leveleveni, ɛ kpulukpulu. E ma ungi ɟalani, ta ma bulukpulugiti, naa veε ma wulɔi va. ²¹ E koozu zɔɔlaiti gbani ga ziei, ta kɔɟɔiti. E baala sinei pe galani zalaɟa ɟulazuwe. Gala zalaɟai ɟeni de, zalaɟai nii abui galaai, makugi neai Ɔɔɔɟɔ GALAGI ve, eɟevelei Ɔɔɔɟɔ GALAGI ma levei veeni la Moize ya.

²² E vaani ga zɔɔma vaala sinei, ti zei vai ma vaala sinei. Aalɔn ta nά-doun zunuiti ti yeeiti pεeni baala sinei unmave. ²³ Moize baala sinei ɟɔdaaleveni, ɛ ma ɲamai ta zεge, ɛ siε Aalɔn yeezazu vele woi yɔkpɔgi ma, ta zeezazu yeezine kpotogi ma, ta zeezazu ɟɔɟɔzinekpotogi ma. ²⁴ E vaani ga Aalɔn nά-doun zunuiti, ɛ ɲamai zie ti-yeezazu vele woi yɔkpɔgiti ma, ta ti-yeezazu yeezinekpotogiti, ta ti-yeezazu ɟɔɟɔzinekpotogiti. E ɲamai mɔtai vilini zalaɟa ɟulazuwe ma, ɛ ɟaku ma kpoloo. ²⁵ E ma wulɔi zεgeni, ta ma wɔɔngi, ta ma wulɔi kpein felevelegai koozu zɔɔlaiti ma, ta ma mɔɔin vasuwe, ta ma lɔŋɔ felegɔiti, ɛ ɓɔ ti-ma wulɔi va, ta zeezazu ɓalai. ²⁶ Bului leve la su, naama ɓɔlɔgi, nii seidai Ɔɔɔɟɔ GALAGI ɟakala, ɛ bulu ɟila segeni naama ɓɔlɔgi zu, ta bulu velevele gila gulɔi ba, ta bulu leveve

gila, é ti vuuni zalaŋa zuai ma wuloi ma, ta ma yeezazu balai ma. ²⁷ E naama aniiti kpein puuni Aalɔn ta ná-doun zunuiti zea waa, ga ti ti lateŋe vai ma voogi ŋe Gooŋo GALAGI ŋaazu. ²⁸ Naa volu, Moize ti ŋulani ti ya, é ti ŋala, zalaŋa ŋulazuve, gala zalaŋai maazu. Ti ze i vai ma zalaŋai ŋeni de, zalaŋai nii abui galaai, makugi neai Gooŋo GALAGI ve.

²⁹ Moize ti ze i vai ma vaala sinei ma ŋekegi zegeni, é dateŋe vai ma voogi ŋe Gooŋo GALAGI ŋaazu. Moize nonoi ŋeni ga naa, eŋevelei Gooŋo GALAGI ma levei veeni la zea.

³⁰ Moize siema wulo padegai ta zegeni, ta namai ta, nii é ŋeni zalaŋa ŋulazuve. E ti vaza Aalɔn ta ná-seŋeiti ma, naa ve Aalɔn ná-doun zunuiti ta ta-zegeni ba. E Aalɔn veeni GALA be, ta ná-seŋeiti, naa ve ná-doun zunuiti ta ta-zegeni ba.

³¹ Moize ŋeni Aalɔn ta ná-doun zunuiti ma: «À suai ŋili GALA daaŋomi seŋe velei laave. Miná ŋa wa mi ná, é ve bului va, nii é wo ze i vai ma bologi zu, eŋevelei gè deveni la, gè ŋe ma: «Aalɔn ta ná-doun zunuiti ta mi.» ³² Suai ta bului motai é yesu, wa naa ŋala. ³³ Wa ye GALA daaŋomi seŋe velei laave eyesu folo lofela, wo mina zegeni ná, eyesu wo ze i voloi lieŋi laazeeli, mazolo folo lofela ŋa é ŋezu ga wo ze i voloi. ³⁴ Nii keai za, Gooŋo GALAGI deveve ga naa ŋe wo ve ga koto gba vai. ³⁵ Wa yesu deŋemu GALA daaŋomi seŋe velei laave folo lofela, folo ve kpidi va, wa Gooŋo GALAGI ná-deveiti so, naa ŋa a ke wo mina za, mazolo naa ŋa ma levei veeni zèa.» ³⁶ Aalɔn ta ná-doun zunuiti ti naama vaiti kpein keeni, nii Gooŋo GALAGI ma levei veeni ga Moize maavele.

9

*Aalɔn ta ná-doun zunuiti
ti lɔɔ vai botii zu*

¹ Foloi lɔsavasiɛi ma, Moize Aalɔn ta ná-doun zunuiti tolini, ta Izelayɛle ɣɛwolaiti, ² é ɣɛ Aalɔn ma: «Nike yivo zine ɣila seɣe koto gba zalaɣa vai zu, ta baala sine ɣila gala zalaɣa vai zu, nɛɛvuzu mina ɣɛ tanɔpɛ ba, è ti lo ɢooɣɔ GALAGI ɣaazu. ³ Da bɔɛ Izelayɛle nuiti pɔ, è ɣɛ ti ma: «A boli zine ɣila seɣe koto gba zalaɣai vaa zu, ta nike yivo ɣila, ta baala zivo ɣila, kona gila keleiti, nɛɛvuzu mina ɣɛ ti va, gala zalaɣai vaa zu, ⁴ ta nike zine ɣila, ta baala sine ɣila ziilei zalaɣai vaa zu, naa ɣa a ke, ti ɣula ga zalaɣai ɢooɣɔ GALAGI ɣaazu, ta vɛɛanii, nii é ga ani vukɔi, gaayɔgai ga gulɔi. Mazɔlɔɔ za ɢooɣɔ GALAGI ɣa ɣulazu kelema wo vɛ.» »

⁵ Nii Moize deveni, ti vaani ga naa GALA daaɣomi seɣe vɛlei laave. Bebei kpein ge maabuɣani ná va, ti lo ɢooɣɔ GALAGI ɣaazu. ⁶ Moize ɣɛni ma: «Wa naa ɣɛ, nii ɢooɣɔ GALAGI deveai, ɢooɣɔ GALAGI ná-lɛbiyai ɣa vaazu ɣulazu kelema wo vɛ.» ⁷ Moize ɣɛni Aalɔn ma: «Maabuɣa zalaɣa ɣulazuve va. Da-ɣotoi gba zalaɣai ɣula, ta da-ɣala zalaɣai, è koto gba vai ɣɛ bɔɣɔ vɛ, ta nuɓuseiti bɛ. Nuɓuseiti ta-veɛanii ɣula, è koto gba vai ɣɛ ti vɛ, eɣɛvelei ɢooɣɔ GALAGI deveni la.»

⁸ Aalɔn maabuɣani zalaɣa ɣulazuve va, é nike yivoi ɣɔdaaleve tɔ bɔɣɔi ná-kotoi gba vai zu. ⁹ Aalɔn ná-doun zunuiti ti ɣamai veeni zea. E yeeɛɛɣai lɔɔni ɣamai wu, é ta zie zalaɣa ɣulazuve ma minɛiti ma. E ɣamai mɔtai vuuni ya zalaɣa ɣulazuve ɣɔɣaave. ¹⁰ E ma wulɔi ɣalani zalaɣa ɣulazuve, ta

ma lɔ́ɔ́iti, ta koto gba zalaɔ́a zuai ma mɔ́ɔ́in vasuve, eɔ́velei G̃oog̃o GALAGI ma levei veeni la Moize ya. ¹¹ Kele é ma zuai ta ma ɔ́lɔ́gi ɔ́alani abui ɔ́a, ti-vuuzuve voluve.

¹² Aalɔ́n gala zalaɔ́a loganii ɔ́daaleveni. Ná-doun zunuiti ti ɔ́amai veeni zea, é pili zalaɔ́a ɔ́ulazuve ma, é ɔ́aku ma kpoloo. ¹³ Ti gala zalaɔ́ai veeni zea, teveleveai, é ɔ́ulukpulu, é vee ma ungi va, é ti ɔ́ala zalaɔ́a ɔ́ulazuve. ¹⁴ E koozu zɔ́laiti ta kɔ́ɔ́iti gbani, é ti ɔ́ala zalaɔ́a ɔ́ulazuve, gala zalaɔ́ai maaazu.

¹⁵ Naa volu, é nuɔ́useiti ta-zalaɔ́ai ɔ́ulani. E boli zinei zegeni nuɔ́useiti ta-ɔ́oto gba zalaɔ́ai, é kɔ́daaleve, é kula koto gba vai zu, eɔ́velei zalaɔ́a zua mɔ́ungi ɔ́eni la. ¹⁶ E gala zalaɔ́ai ɔ́ulani, eɔ́velei deveai la tɔ́gi zu. ¹⁷ E veɔ́anii ɔ́ulani, é zeeɔ́e gila seɔ́e su, é naa ɔ́ala zalaɔ́a ɔ́ulazuve. Naa la ɔ́oni gala zalaɔ́ai va, nii kulaai sobui.

¹⁸ E nike zinei ɔ́daaleveni, ta baala sinei ga ziilei zalaɔ́ai, nuɔ́useiti faa zu. Aalɔ́n ná-doun zunuiti ti ɔ́amai veeni zea, é pili zalaɔ́a ɔ́ulazuve ma, é ɔ́aku ma kpoloo. ¹⁹ Ti nike zinei ta baala sinei ma wulɔ́i veeni zea: ma wɔ́ngi, ta ma wulɔ́i é koozu zɔ́laiti maavelevelegai, ta ma lɔ́ɔ́iti, ta ma mɔ́ɔ́in vasuve. ²⁰ Ti ma wulɔ́iti puuni ma ɔ́ekegiti su, é ma wulɔ́i ɔ́ala zalaɔ́a ɔ́ulazuve. ²¹ Aalɔ́n ma ɔ́ekegiti ta zeezazu ɔ́alai zegeni, é ti lateɔ́e vai ma voogi ɔ́e G̃oog̃o GALAGI ɔ́aazu, eɔ́velei Moize ma levei veeni la.

²² Aalɔ́n yeeiti teeɔ́ni geezu nuɔ́useiti pɔ́ pelei, é tuya loo ti ve. Kpegai ma ga koto gba zalaɔ́ai ɔ́ula, ta gala zalaɔ́ai, naa vee ziilei zalaɔ́ai va, é zegeni zalaɔ́a ɔ́ulazuve, é yei. ²³ Moize ta Aalɔ́n ti leeɔ́ni

GALA daaƙomi seƙe ɓelei wu. Siegi zu ti ɗulani la ná, ti tuya looni nuɓuseiti be. Ƙooɗo GALAGI ná-ɓiyai ɗulani keɓema nuɓuseiti kpein be. ²⁴ Abui ɗulani Ƙooɗo GALAGI ɓo be, é gala zalaɗai ɗala, ta ma wulɓiti, niiti ti ɗeni zalaɗa ɗulazuɓe. Nuɓuseiti kpein ti kaani. Ti kpeeiti tooni ga koozunɛɛi, ti nɔko.

10

Aalɓn ná-doun zunu felegɔiti

saa vai

¹ Aalɓn ná-doun zunuiti Nadaɓe ta Aɓiyu ti tani maku neɛne gala liɗiiti seɗeni, ti abulekaiti pu ti zu, ti ani maku neɛneɗi ɓu maazu. Naazu ti ɓaani ga abu ɗiligi Ƙooɗo GALAGI ɗaazu, niigi GALA ge la ɗeni ma leve veeni. ² Gaamago no, abui ɗulani Ƙooɗo GALAGI ɓo be, é ti ɗala. Ti zaani Ƙooɗo GALAGI ɗakala.

³ Moize ɗeni Aalɓn ma: «Naa ɗa Ƙooɗo GALAGI boni, siegi zu é ɗeni la: «Niiti ti maabuɗazu bà, keni ti unfe nà-ɗadedai ma. Nà ɓiyai zɔɓo nuɓuseiti kpein gaazu.» » Aalɓn maɗeni kpɔ.

⁴ Moize Mikayele lolini ta Elesafan, Uziyele ná-doun zunuiti, nii é ga Aalɓn keɗe keɗeloin, é ɗe ti ma: «À maabuɗa bà, wo wo-ɗelointi seɗe, wo li ga tiye ade-ɓuuzube volube, wo ti maɗooza seizu ɗadegai ɓa.» ⁵ Ti maabuɗani ba, ti ti zeɗe ta-zeɗewuzedeiti su, ti li ga tiye ti-ɓuuzube volube, eɗɓelei Moize boni la.

⁶ Moize ɗeni Aalɓn ma, ta Elezaal, ta Itamaal, Aalɓn ná-doun zunuiti: «À mina wɔundeɗaiti ze yaɗaba, wo mina wa-zeɗeiti bali ga, saa wɔɓo

vai zu, naa ɣa a ke, wo mina za, wo va GALA ná-ziiɣaawanai maaloli bebɛi kpein ma. A wo-ɣɛɛlɔinti Izelayele vɛleyɛgeiti kpein ze ná, ti wɔɔ naati ta-vaa zu, niiti Ɔooɣɔ GALAGI ti ɣalaai ga abui, nii é gaazogai. ⁷ A mina zeɣe GALA daaɣomi seɣe vɛlei laave, naa ɣa a ke wo mina za, mazɔɔ Ɔooɣɔ GALAGI ná-siema wulɔ ɲadegai ɣa wo ma.» Ti naa ɣɛni, nii Moize bogai.

*Devei tanigaani,
é lo zalaɣa ɣula nuiti ba*

⁸ Ɔooɣɔ GALAGI bɔeni Aalɔn vɔ, é ɣe ma: ⁹ «Mina dɔɔ bɔle, baɔ kpɔlebɔle ani nɔpe, nii a nu ɣaazulati, ɗa-o, è-loun zunuiti-yo, siɛgi zu wa ɣe leɛzu la GALA daaɣomi seɣe vɛlei wu, naa ɣa a ke wo mina za. Naa ɣa ɣe ga ɣooɣɔ tɔgi wo-mavofodaiti kpein be. ¹⁰ Mazɔɔ kɛni wo zoo zeeɣaaɣweɛzu ɣweɛsu ani ɲadegai ta ɲadetala gelei va, ta nii kɔzɔai ta nii é la ɣɔzɔni. ¹¹ A Izelayele nuiti kala ga tɔgi kpein, nii Ɔooɣɔ GALAGI feeni ti ya ga Moize maavele.»

¹² Moize ɣeni Aalɔn ma, ta doun zunu felegɔiti ti yɛni zea, Eleazaal ta Itamaal: «À vɛɛanii mɔtai zeɣe, nii é la ɣalani abui ɣa Ɔooɣɔ GALAGI ɣaazu. A mi zalaɣa ɣulazuve ɣobave, leve mina ɣe ba, mazɔɔ ani ve ɲadegai. ¹³ Wa mi ada ɲadegai ta, naa ɣa é ga wo-laamiizuve, wa è-loun zunuiti, zalaɣa aniiti saama, ti ɣalazu abui ɣa Ɔooɣɔ GALAGI ɣaazu, mazɔɔ devei ɣa naa, é veeni zèa. ¹⁴ Ma ɣekegi ta ma balai niiti ti ɣula ga dateɣe vai ma vooɣi, wa naati mi ada ɲadegai ta, ɗa-o, è-loun zunuiti-yo, ta è-loun anzanuiti ti è vɔ be, mazɔɔ ti veeve wo ve, ga é leve doun è ve, wa è-loun zunuiti, Izelayele

nuiti ta-yiilei zalaḡaiti su. ¹⁵ E ḡula gulḡiti polu, ti maanɛai ti ḡala, Izelayele nuiti ta va ga ma ḡekegi ta ma balai. Ti ḡulaai ma ga dateḡe vai ma uoogi, ta ḡe ga dɔnɔ, wa è-loun zunuiti, ti è va, ḡooḡo tɔgi ḡa ḡe ga ná, eḡevelei ḡooḡo GALAGI deveni la.»

¹⁶ Moize koto gba woli zinei ḡaizieni, keḡe galaa ḡeni de niina. E yiḡaawanani naazu Elezaal ma, ta Itamaal, Aalɔn ná-doun zunuiti ti yeni ná, é ḡe ma: ¹⁷ «Leeni vaa zu wo la koto gba zalaḡa zuai miini ada naḡegai ta? Toḡa ga anii gola naḡegai, ḡooḡo GALAGI feai wo uɛ, naa ḡa a ke wo bebei ná-faaḡaazagi zeḡe, naa ḡa a ke wo ná-kotoi gba be ḡooḡo GALAGI ḡaazu. ¹⁸ Wɛḡe, wo la liini ga zalaḡa zuai ma naḡai seizu naḡegai ḡoozuuɛ. Wo maanɛeni, wo zalaḡai ma zuai mi ada naḡegai ta, eḡevelei ḡe ma levei veai la.» ¹⁹ Aalɔn ḡeni Moize ma: «Wɛḡe, ti ta-ḡoto gba zalaḡai ḡulaa za, ta ta-ḡala zalaḡai ḡooḡo GALAGI ḡaazu. E sugwɛeni sɔ, nii keai ga ze. Ni za ḡe ḡea koto gba zalaḡai miini, naa a la ḡe ga faa vaḡo ḡooḡo GALAGI ḡaazu ba?» ²⁰ Moize naama woiti menini, é yeezei ti wu.

KOZŌBA VAI TA NADE FAITI

11

(11:1--16:34)

*Sua naḡegaiti
ta kɔzɔba geleiti*

(Tɔ Sevei Velesiei 14:3-21)

¹ ḡooḡo GALAGI bɔeni Moize uɔ ta Aalɔn, é ḡe ti ma: ² «À bɔe Izelayele nuiti pɔ, wo ḡe ti ma: Suaiti kpein saama, niiti ti eteai zu, wɛḡe niiti ka wa zoo

wo ti mi. ³ Wa zoo wo suai ma zii pe mi, nii polokagi gaaivaliai, é miizu, é da te volu. ⁴ Kele niiti wo la ti mia, anee ni ti-polokagi gaaivalive, baa ti miizu, ti da te volu, naati ta ga niiti: jomei, anee ni toga miizu, é da te volu, kele polokagi gaa la valini. Wa deve ga kɔzɔve. ⁵ Fasa wolii balaa, a miizu, é da te volu, kele polokagi gaa la valini, wa deve ga kɔzɔve. ⁶ Zabei balaa, a miizu, é da te volu, kele polokagi gaa la valini, wa deve ga kɔzɔve. ⁷ Boigi balaa, polokagi gaaivalive, kele é la miizu, é va da te volu, wa deve ga kɔzɔve. ⁸ A mina ti-ma zuai ta mi, wo mina vɔɔɔɔ ti-ma voo mai ta va. Wa ti leve ga ti gɔzɔve.

⁹ «Zie wu zuaiti kpein su, wele niiti ka wa zoo wo ti mi: niiti ma woekegi ti va, ta maagalai ti ma, ti zieiti bu, é geni ga kpolodeiti baa zie wolaiti. ¹⁰ Kele wa naati deve ga ti gɔzɔve, niiti kpein ma woeke ge la ti va, baa maagala la ti ma, ti kpein saama, ti yenvuzu ziei wu, é geni ga kpolodeiti baa zie wolaiti. ¹¹ Wa ti leve ga ti gɔzɔve. A mina ti-ma zuai ta mi, wa ti-ma voo mai leve ga ti gɔzɔve. ¹² Wa naati kpein deve ga ti gɔzɔve wo gaazu, niiti ti zieiti bu, ma woeke ge la ti va, maagala la ti ma.

¹³ «Wɔniiti saama, wele niiti ka wa ti leve ga ti gɔzɔve, nu la ti mia: duai ma zii pe, kogei ma zii pe, ¹⁴ seevei ma zii pe, ¹⁵ kalawɔnii ma zii pe, ¹⁶ sizigoii ma zii pe, buungi ma zii pe, ¹⁷ kpolode laave wɔnii ma zii tanigaa, ¹⁸ zie wɔnii ma zii tanigaa, ¹⁹ ta zegbelutugi, ta devei.

²⁰ «Fuluani goi kpein kovegi ba, é da zie gɔgɔiti ga, wa naati deve ga ti gɔzɔve wo gaazu. ²¹ Kele fuluaniiti kpein saama, ti govesu, ti da zie gɔgɔiti ga, wa

zoo wo naati mi, niiti ti-ḡefaiti ti ti-ḡḡḡzapalagiti maazuḡe, ti ḡa vili zooi ma. ²² Peḡe nii wa zoo wo mi: kotogi ta kpazinegi, ta ti-ma ziiti. ²³ Wa fuluani zḡiti deve ga ti ḡḡzḡe, niiti ti ḡḡvesu, ta kḡḡi ti va.

²⁴ «Suai tanigaa ta ná, ta zoo ti wo ḡḡzḡ, nu-o-nu a vḡḡḡu ti-ma ḡoomai ta va, naa ḡa ḡḡzḡ eyesu kpḡkḡi zeeli. ²⁵ Nu-o-nu a ti-ma ḡoomai ta zeḡe, keḡi é ná-seḡeiti gba. Kḡzḡai ḡa ye de, eyesu kpḡkḡi. ²⁶ Wa suai naa kpein deve ga kḡzḡe, nii polokagi ba keḡe kḡḡi ḡaa la valini, ḡaa é la miizu, é va ḡa te. Nu-o-nu a vḡḡḡu ta va, toḡa ḡḡzḡ. ²⁷ Wa naati kpein deve ga ti ḡḡzḡe, niiti ti-ḡḡḡi naani, ti ziezu ti-ḡḡḡzapalagiti ga. Nu-o-nu a vḡḡḡu ti-ma ḡoomai ta va, toḡa ḡḡzḡ eyesu kpḡkḡi zeeli. ²⁸ Nu-o-nu a ti-ma ḡoomai ta zeḡe, keḡi é ná-seḡeiti gba. Kḡzḡai ḡa ye de, eyesu kpḡkḡi. Wa ti leve ga ti ḡḡzḡe.

²⁹ «Peḡe, sua goiti saama, ti bokposu zooi ma, niiti wa ti leve ga ti ḡḡzḡe, naati ta ga: inegi ma zii pe, ³⁰ ta zeegoi, ta kooloi ma zii pe. ³¹ Wa ti leve ga ti ḡḡzḡe, sua goiti saama. Nu-o-nu a vḡḡḡu ti-ma ḡoomai ta va, toḡa ḡḡzḡ eyesu kpḡkḡi zeeli. ³² Sḡḡla kpein, ti-ma ḡoomai ta a vḡḡḡu ba, naa ḡa ḡḡzḡ: gulu anipakai, ḡaa seḡei, ḡaa kḡḡ, ḡaa ḡḡḡ, ḡaa anipaka kpein nu a ḡeḡe ḡula su. Keḡi é gba ga ziei, keḡe kḡzḡai ḡa ye de eyesu kpḡkḡi zeeli, naa ḡolu toḡa ḡade niina. ³³ Ni ti-ma ḡoomai a loona pḡḡ liḡii zu, su anii ḡa ḡḡzḡ, wa anipakai naa wolo. ³⁴ Daamiani kpein a ḡe ga nu mi, ni pḡḡ liḡii naa zu ḡei ta a ḡuuna ma, naa ḡa ḡḡzḡ. Ni ti-ma ḡoomai a loona anipakai nḡpe su, kpḡḡle ani kpein, nii a ḡe su, naa ḡa ḡḡzḡ. ³⁵ Sḡḡla kpein, ti-ma ḡoomai ta a vḡḡḡu ba, naa ḡa ḡḡzḡ. Ni a ḡena ga fuului ḡaa abu laazuḡeti,

wa ti ɗolofolo. Ti ɗɔzɔwe, wa ti leve ga ti ɗɔzɔwe. ³⁶ Ni a ɗena ga zieungi ɓaa zie makesuɓeti, naati ti la ɗɔzɔa, ti ɗadegai ɗa ye de, keɓe zai nɔpe a wɔɗɗu ti-ma ɓoomai ta ɓa, naa ɗa ɗɔzɔ. ³⁷ Ti-ma ɓoomai ta a loona ani zuwu ma, nii é vazasu, naa ɗadegai ɗa ye de. ³⁸ Keɓe ni nu a ziei ɓuuna ani zuwui ma, ta ti-ma ɓoomai ta loo ani zuwui naa ma, wa deve ga kɔzɔwe.

³⁹ «Suaiti ti ɗeezu wo ɓe ga daamianigi, naa ta a zaana, zai a wɔɗɗu ma ɓoomai ɓa, toɗa ɗɔzɔ eyesu kpɔkɔi zeeli. ⁴⁰ Zai a ma zua ɓoomai ta mi, keni é ná-segeiti gba. Kɔzɔai ɗa ye de, eyesu kpɔkɔi. Zai a ma ɓoomai zeɗe, keni é ná-segeiti gba. Kɔzɔai ɗa ye de, eyesu kpɔkɔi.

⁴¹ «Wa sua goi naati kpein deve ga ti ɗɔzɔwe, niiti ti ɓokposu zooi ma. Nu mina ta mi ɗegelein.

⁴² A mina sua goi naa tanɔpe mi ɗegelein, niiti ti ɓokposu zooi ma, anee niiti ti ɓokposu ɗogi ma, anee niiti ti ziezu ɗɗɗɗ naanigoiti ga, ɓaa ɗɗɗɗ mɔinmɔingiti ga, mazɔlɔ wa ti leve ga ti ɗɔzɔwe.

⁴³ A mina ɓɔɗɗ ɗɔzɔ ga naama zuaiti ti ɓokposu. A mina ɓɔɗɗ ɗe ga ɗadetala nu ga ti maavele.

⁴⁴ Mazɔlɔ nà ga ɗooɗɗ GALAGI, wa-ɗALAGI. A ɓɔɗɗ ɗade, wa ɗade, mazɔlɔ nɗun ɗadegɛ. A mina ɓɔɗɗ ɗɔzɔ ga naama zua goiti, ti ɓokposu zooi ma.

⁴⁵ Mazɔlɔ nà ga ɗooɗɗ GALAGI, nii é wo ɗula Ezipete yooi ɓa, ga gè ɗe ga wa-ɗALAGI. A ɗade, mazɔlɔ nɗun ɗadegɛ.»

⁴⁶ Tɔgi ɗana, é vile suaiti ta-vai ɓa, ta wɔniiti, ta fuluaniiti kpein ti vulua, ti yenvuzu zieiti bu, ta fuluaniiti ti ɓokposu zooi ma, ⁴⁷ naa ɗa a ke wo zɔɗɗu ɗwee ani ɗadegaiti ba, ta niiti ti ɗɔzɔai, sui

nu a mi, ta suai nu la mia.

12

Anzanui a doin zɔlɔna, naa nade fai

¹ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔeni Moize ɔɔ, ɛ ɔɔ ma: ² «Bɔɔ Izelayɛle nuiti pɔ, ɛ ɔɔ ti ma: Siɛgi zu anzanui a kogi zɛɛena la, ɛ doun zunu zɔlɔɔ, toɔa ɔɔzɔ folo lɔfela laawu. Toɔa ɔɔzɔ ɛɔɛ nɔ-alu kaa ziɛgi ma yeɔɔɔɔɔɔɔ. ³ Foloji lɔsavasiɛi ma, dounɔgoi ɔa lati pelevolu. ⁴ Toɔa ye de mɔnɔ ɔɔɔɔ nadesu folo vuusavagɔ maazu savagɔ (33) laawu, nɔ-namai vaa zu, ɛ mina vɔɔɔɔfɔ ani nadeɔa ɔila kpalaa ba, ɛ mina li seizu nadeɔai, eyesu nɔ-nade foloiti daazeeli.

⁵ «Ni a anzanu loun zɔlɔna, kɔzɔai ɔa ye de dɔɔɔɔ felegɔ laawu, ɛɔɛ nɔ-alu kaa ziɛgi ma yeɔɔɔɔɔɔɔ. Toɔa ye ɔɔɔɔ nadesu folo vuulɔzita maazu lɔzita (66) laawu.

⁶ «Siɛgi zu nɔ-nade foloiti daazeelizu la, zunu loin nɔ-faa zu, ɔaa anzanu loin nɔ-faa zu, toɔa va ga kona gila baala zivoi zalaɔa ɔula nui ɔɔ, GALA daaɔomi seɔe vɛɛi laave, ga ɛ ke ga gala zalaɔai, ta poopɔ kpokpa gila, ɔaa kpumago ɔila, ɛ ke ga koto gba zalaɔai. ⁷ Zalaɔa ɔula nui ɔa ti ɔula Gɔɔɔɔ GALAGI ɔaazu, ɛ koto gba vai ɔɔ be. Toɔa nade naama nama ɔula ba vai ma keai la. Tɔgi ɔana anzanui nɔ-faa zu, nii ɛ zunu loin zɔlɔsu, ɔaa anzanu loin. ⁸ Ni ani la nu ya, a baala zivoi zɔlɔɔ da, toɔa kpumago felegɔ zeɔe, ɔaa poopɔ kpokpa felegɔ, gilagi ɔa ɔɔ ga gala zalaɔai, zoi ɔɔ ga koto gba zalaɔai. Zalaɔa ɔula nui ɔa koto gba vai ɔɔ be, toɔa nade.»

13

Togiti é lo kulama zeebei ba

¹ Gooḡo GALAGI bœeni Moize ta Aalɔn ʋ, é ḡe ti ma: ² «Siegi zu nui ta ḡɔlɔgi maabokolosu da, baa povoḡulɔi ḡe ma, baa geledḡelegi, nii é ḡeezu ga kulama zeebei kɔlɔgi ma, ta lii la zalaḡa ḡula nui Aalɔn ʋ, baa ná-doun zunui taḡila pɔ. ³ Zalaḡa ḡula nui ḡa seebei ḡevele ʋete, nii kulaai kɔlɔgi ma. Ni ma leḡai ḡoleʋe su, é yei, sugooza kɔlɔgi ʋa, toḡa ga kulama zeebei ma zii ta. Zalaḡa ḡula nui ḡa kevele ʋete, é dee ga nui naa ḡɔzɔʋe. ⁴ Ni ani ḡolekolegi é kɔlɔgi ma, é la yeini, su ʋa ḡooza kɔlɔgi ʋa, ma leḡai la ḡoleni, zalaḡa ḡula nui ḡa naama nui le pelei wu, é daaḡulu ma, é ye ná folo lɔfela laawu. ⁵ Zalaḡa ḡula nui ḡa kevele ʋete foloi lɔfelasiei ma. Ni seebei la ḡe liini luḡɔma, ta é la vazani kɔlɔgi ma, zalaḡa ḡula nui ḡa te pelei wu mɔnɔ ná zeizu velesiei, é daaḡulu ma folo lɔfela laawu. ⁶ Zalaḡa ḡula nui ḡa kevele ʋete, ná zeizu velesiei foloi lɔfelasiei ma. Ni tago zuzasaga, é la vazani kɔlɔgi ma, zalaḡa ḡula nui ḡa dee ga nui naa ḡadeḡe, povoḡulɔi ʋe. Toḡa ná-seḡeiti gba, toḡa ḡade. ⁷ Kele ni povoḡulɔi a vazana kɔlɔgi ma, é bɔḡɔ lea volumna ga zalaḡa ḡula nui, naa dee ga ḡadeḡe, toḡa bɔḡɔ le ga zalaḡa ḡula nui ná zeizu velesiei. ⁸ Naa ḡa kevele ʋete. Ni povoḡulɔi vazage kɔlɔgi ma, zalaḡa ḡula nui ḡa dee ga kɔzɔʋe. Kulama zeebei ma zii ta ʋe.

⁹ «Siegi zu kulama zeebei ma zii ta ḡeezu la nui ta ʋa, ta lii la zalaḡa ḡula nui ʋɔ. ¹⁰ Naa ḡa kevele ʋete. Ni kɔlɔgi maabokologe, é ḡole, ta maabokolosuʋe ma leḡai ḡole, ta ma zua letegi bokolo su, ¹¹ kulama zeebei ʋe é naama nui ḡɔlɔgi wu. Zalaḡa ḡula nui

ḡa dεε ga kɔzɔvε, ε la tεa pεlε wu, ε va daaḡulu ma, mazɔlɔ kɔzɔvε. ¹² Ni kulama zeebei a ḡulana ma, ε kɔlɔgi maazeḡe, ε zo nɔungi ma, eyεsu ε zeeli kɔḡɔiti ma, vεti zalaḡa ḡula nui ḡaazulosu naati ba, ¹³ naa ḡa kevele vεtε. Ni a kaana ga kulama zeebei kɔlɔgi maave pε seḡea, toḡa dεε ga nui nii seebei ba, ḡadegε, tɔzεi maave ḡolea ḡeḡelein, ḡadegε. ¹⁴ Kele voloi ta ma zua letεgi ḡaa la tɔun ba, toḡa ḡɔzɔ. ¹⁵ Zalaḡa ḡula nui ḡa kevele vεtε. Ni a ma zua letεgi ḡaana, toḡa dεε ga kɔzɔvε. Ma zua letεgi ḡɔzɔvε, kulama zeebei ma zii ta ve. ¹⁶ Ni ma zua letεgi a valibona, ε ḡole, toḡa li zalaḡa ḡula nui vɔ bε. ¹⁷ Naa ḡa kevele vεtε. Ni kɔlɔgi maagolea, zalaḡa ḡula nui ḡa dεε ga nui nii seebei ba, ḡadegε.

¹⁸ «Siεgi zu divologi losu la nui ta va, divologi zeḡe ba, ε ḡεdε, ¹⁹ vε divologi ḡeni ná, ani buɔɔ ḡole ga ḡulana ná, ba a ani ḡolegi maabɔikpɔigai, naama nui ḡa bɔḡɔ lε ga zalaḡa ḡula nui. ²⁰ Zalaḡa ḡula nui ḡa kevele vεtε. Ni seebei yeivε, sugooza kɔlɔgi va, ta ma leḡai ḡole, zalaḡa ḡula nui ḡa dεε ga kɔzɔvε. Kulama zeebei ma zii ta ve, nii kulaai divologi zu. ²¹ Kele ni zalaḡa ḡula nui a kaana ga seebei zuzasagε, ε la yeini, su va ḡooza kɔlɔgi va, ma leḡai va ḡole, toḡa nui naa lε pelεi wu, ε daaḡulu ma folo lɔfela laawu. ²² Ni seebei a vazana kɔlɔgi ma, zalaḡa ḡula nui ḡa dεε ga kɔzɔvε. Kulama zeebei ma zii ta ve. ²³ Kele ni seebei a yεna ada ḡilagi nɔ, ε la vazani maave, toḡa ga divologi ma vilii. Zalaḡa ḡula nui ḡa dεε ga ḡadegε.

²⁴ «Siεgi zu abui nui ta maagalazu la, ḡeḡeḡe kolegi ḡula galazuvε vɔgi zu, ba a koleai maabɔikpɔi, ²⁵ zalaḡa ḡula nui ḡa kevele vεtε. Ni ma

leſjai a ɣolena ɣeleɣeleɣi zu, é yei suɣooza kɔlɔgi va, kulama zeebei ve, nii kulaai gala vilii zu. Zalaɣa ɣula nui ɣa deɛ ga nui naa ɣɔzɔve. Kulama zeebei ma zii ta ve. ²⁶ Kele ni zalaɣa ɣula nui a kaana ga seebei zuzasage, é la yeini, su va ɣooza kɔlɔgi va, ma leſjai va ɣole, toɣa nui naa le pelei wu, é daaɣulu ma folo lofela laawu. ²⁷ Zalaɣa ɣula nui ɣa kevele vete foloi lofelasiei ma. Ni seebei vazaga kɔlɔgi ma, zalaɣa ɣula nui ɣa deɛ ga kɔzɔve. Kulama zeebei ma zii ta ve. ²⁸ Kele ni seebei a yena ada ɣilagi na, é la vazani kɔlɔgi ma, suzasaga, gala vilii maabokologi na ve, zalaɣa ɣula nui ɣa deɛ ga na degɛ, mazaloa gala vilii ve.

²⁹ «Siegi zu seebei ɣeezu la zunui ta baa anzanui ta naungi zu, baa nekpei va, ³⁰ zalaɣa ɣula nui ɣa seebei ɣevele vete. Ni zeive, suɣooza kɔlɔgi va, ma leſjai ma boikpɔigi ɣa su, pelevelegai, zalaɣa ɣula nui ɣa deɛ ga nui naa ɣɔzɔve. Geleɣeleɣi ve, kulama zeebei ma zii ta ve é naungi zu, baa é nekpei va. ³¹ Ni zalaɣa ɣula nui a kaana ga seebei la yeini, su va ɣooza kɔlɔgi va, ma leſja vago la ná, toɣa te pelei wu, é daaɣulu ma folo lofela laawu. ³² Zalaɣa ɣula nui ɣa seebei ɣevele vete foloi lofelasiei ma. Ni ma leſjai ma boikpɔi ge la su negelein, seebei la vazani ma, é va yei, su va ɣooza kɔlɔgi va, ³³ zoi seebei ma, naa ɣa naungi wo ta kpelei, kele é la miná woga, ve seebei ná. Zalaɣa ɣula nui ɣa te pelei wu ma na ná zeizu velesiei, é daaɣulu ma folo lofela laawu. ³⁴ Zalaɣa ɣula nui ɣa seebei ɣevele vete foloi lofelasiei ma. Ni seebei la vazani ma, é va yei, su va ɣooza kɔlɔgi va, zalaɣa ɣula nui ɣa deɛ ga na degɛ. Toɣa ná-segeiti gba, toɣa na de. ³⁵ Kele ni seebei a vazana kɔlɔgi ma,

dɛai voluma ga ɲadegɛ, ³⁶ zalaɣa ɣula nui ɣa kevele vete. Ni seebei vazage kolɔgi ma, zalaɣa ɣula nui la mɔ wɛɛa ga ma leɣa boikpɔi faa, kɔzɔve. ³⁷ Ni seebei la liini luɣɔma gaazu, ma leɣa vagɔiti ti vɔnɔga, seebei ɣɛdɛga, ɛ ɲadega. Zalaɣa ɣula nui ɣa dɛɛ ga ɲadegɛ.

³⁸ «Siɛgi zu gɛɛɣɛɛ kolegiti ti ɣulazu la zunui ta baan zananui ta maave, ³⁹ zalaɣa ɣula nui ɣa kevele vete. Ni gɛɛɣɛɛgi ɣaagɔlekolegɛ, seebei ve, ɛ la ɲɔuni, nui naa ɲadegɛ.

⁴⁰ «Siɛgi zu zunui ta ɣɛɛzu ná la, undɛɣa la unma, toɣa ga kpaana nui, ɲadegɛ. ⁴¹ Ni undɛɣa la unma tosaamave, ɛ va tovɔla velei, kpaana nui ve kakala velei, ɲadegɛ. ⁴² Keɛ ni seebei koleai maaboikpɔi naa ɣa kpaanagi zu, kakala velei baan polu velei, kulama zeebei ɣana, kulaai kpaanagi zu. ⁴³ Zalaɣa ɣula nui ɣa kevele vete. Ni seebei bokologɛ, ɛ ɣole, maaboikpɔi kpaanagi zu, polu velei baan kakala velei, kulaai ga kulama zeebei kolɔgi ma, ⁴⁴ kulama zeebei ma zii ta ve, kɔzɔve. Zalaɣa ɣula nui ɣa dɛɛ ga kɔzɔve. Nɔungi zu ɣa seebei ná.

⁴⁵ «Seebe nui ɣa ná-seɣei vali ga, ɛ too ɣɔba, ɛ nɔundɛɣaiti ze yaɣaba, ɛ daave maalɔɣu, ɛ da kpeei loo, ɛ da ɣɛ: «Kɔzɔve! Kɔzɔve!» ⁴⁶ Eyɛsu seebei be ba, toɣa ye kɔzɔyai zu. Tɔɔzei kɔzɔve, tɔ ɣila ka a ze ye, seizuve ɣa ɣɛ ga ti-vuuzuve voluve.

Fuinfuingiti maaɣili zɔɔlaiti ma

⁴⁷ «Siɛgi zu fuinfuingi vogi a ɣɛna la seɣei zu, baala deɣa zeɣei zu, baan geze zeɣei zu, ⁴⁸ baan feɛ zeɣei zu, baan kolɔ zeɣei ta va, baan kolɔ zɔɔlai tanɔpe ba, ⁴⁹ ni fuinfuingi vogi a biinkpiinna baan ɛ boikpɔi

segei zu, baa kɔlɔi zu, fuinfuingi ve, maaneai é le ga zalaɢa ɢula nui. ⁵⁰ Zalaɢa ɢula nui ɢa kevele vete. Toɢa naama anii le pelei wu, é daaɢulu ma folo lofela laawu. ⁵¹ Toɢa kevele vete foloi lofelasiei ma. Ni fuinfuingi vogi a vazana segei zu, baa kɔlɔi ma, toɢa ga fuinfuingi, é sumiizu, anii naa ɢɔzɔve. ⁵² Toɢa segei ɢala, baa kɔlɔi, niigi fuinfuingi vogi ba, mazɔlɔɔ fuinfuingi ve, é sumiizu. Toɢa ɢala.

⁵³ «Kele ni zalaɢa ɢula nui a kaana ga fuinfuingi vogi la vazani segei zu, baa kɔlɔi, ⁵⁴ zalaɢa ɢula nui ɢa devei ve ga ti naa gba, nii fuinfuingi veai ba. Toɢa te pelei wu, é daaɢulu ma ná zeizu velesiei folo lofela laawu. ⁵⁵ Zalaɢa ɢula nui ɢa fuinfuingi naa vete, anii naa gbaai voluma. Ni fuinfuingi vogi la zegeni ɢevele ma, anee ni é la vazani, anii naa ɢɔzɔve. Toɢa ɢala, anee ni fuinfuingi ɢa gaazu vagɔi baa gaazu ɲoi ma. ⁵⁶ Ni a kaana ga fuinfuingi vogi ɢaazasaga, anii naa gbaai voluma, toɢa ná leve segei va, baa kɔlɔi. ⁵⁷ Ni fuinfuingi vogi a ɢulana mɔnɔ kelema segei ma, baa kɔlɔi, fuinfuingi ve, é sumiizu. Nii fuinfuingi veai ba, naa ɢa ɢala. ⁵⁸ Segei baa kɔlɔi nii gbaai, fuinfuingi vogi zede ba, naa ɢa gba volu ná zeizu velesiei, toɢa ɲade.»

⁵⁹ Toɢi ɢana, é vile ani nɔpe ba, nii maave vuin-fuinsu, é ɢeni ga baala deɢa zedei, baa geze zedei, baa fele zedei, baa kɔlɔ zedei, baa kɔlɔ zɔɔlai tanɔpe, pelegi a ɢwee da ni ɲadegɛ, baa ni kɔzɔve.

14

*Toɢi é lo kulama zeebei
ma ɲade fai va*

¹ Ǫooǫǫ GALAGI ɔɔeni Moize uɔ, ɛ ǫɛ ma: ² «Wele pelegi tɔgi a ǫɛ la, ɛ vile kulama zeeɔɛ nui va, ná-nade foloi vaa zu. Ta vaa la zalaǫa ǫula nui uɔ. ³Toǫa ǫula ti-vuuzuve va, ɛ kulama zeeɔɛ nui ǫevele vete. Ni kulama zeeɔɛ nui ǫedɛga, ⁴ zalaǫa ǫula nui ǫa devei ve ga ti wɔni felegɔ zeǫe, ti vulua, ti nadegai, ta sɛdele gulu buǫai, ta geze ɔɔi sɔsɔgi, ta ǫizɔɔpe tufa ɔifɔgi, ná-nade fai zu. ⁵Toǫa devei ve ga ti wɔnii gila kɔdaaleve pɔlɔ liǫii maazu, daavegai ga zieuŋgi zu ɔei. ⁶Toǫa wɔni vului zeǫe, ta sɛdele gulu buǫai, ta geze ɔɔi sɔsɔgi, ta ǫizɔɔpe tufa ɔifɔgi, ɛ ti lɔ wɔnii ǫɔdaaleveai ma namai wu. ⁷Toǫa faza daa ǫɛ lɔfela naa ma, nii kulama zeeɔɛi ǫɛa ma, maaneai ga ɛ nade. Naa volu toǫa dɛɛ ga nadegɛ, ɛ yeeɔɛ wɔni vului va, ɛ li dɔɔɔi zu.

⁸ «Zɔi ɛ ɔooǫǫ nadesu, naa ǫa ná-seǫeiti gba, ɛ ɔooǫǫ maaleǫai kpein bo, a maagbana ziei wu, toǫa nade. Naa volu toǫa zoo ɛ le ti-vuuzuve, kele ɛ la zeida ná-seǫe ǫotai wu, eyɛsu folo lɔfela leve. ⁹Folo lɔfelasiɛi, toǫa maaleǫai kpein bo mɔnɔ, nɔunggi ta kpɛlei, ta gaazu ǫɔ poluveti. Toǫa ná-seǫeiti gba, ɛ ɔusei maagba ga ziei, toǫa nade niina.

¹⁰ «Foloi lɔsavasiɛi, toǫa baala zivo zine felegɔiti seǫe, niiti neevuzu la ti va, ta kona gila baala saai, nii neevuzu la ba, ta bulu vukɔ vagɔi kilo taavuugo, nii gaayɔgai ga gulɔi, ta gulɔi litelɛ ǫaaǫwesui, ɛ ǫɛ ga veɔɛanii. ¹¹Zalaǫa ǫula nui nii ɛ nade fai ǫɛɛzu, naa ǫa zunui ǫula kelema, nii ɛ ɔooǫǫ nadesu, ta naama aniiti kpein Ǫooǫǫ GALAGI ǫaaazu, GALA daaǫomi seǫe velei laave. ¹²Zalaǫa ǫula nui ǫa baala zivo zineiti gila seǫe, ɛ kula ga faazubete zalaǫai, ɛ vee gulɔi litelɛ ǫaaǫwesui va. Toǫa ti

latεε vai ma voogi εε Γοοο GALAGI εaazu. ¹³ Toεa baala zivoi εdaaleve, ve ta da koto gba zalaεa zuaiti kdaaleve nά, ta gala zalaεaiti, ada ηadegai ta, mazεε faazuβεε zalaεai ma zuai εa ga zalaεa εula nui nεε, εεvelei koto gba zalaεai ma zuai la, ani ve gola ηadegai. ¹⁴ Zalaεa εula nui εa faazuβεε zalaεa zuai ma ηamai ta zeεe, ε sie naa yeezazu woi yεkpεgi ma, nii ε εεε ηadesu, ta zeezazu yeezine kpotogi ma, naa veε zeezazu εεεzinekpotogi va. ¹⁵ Toεa gulεi ta zeεe, ε pu εvezu yeei εa. ¹⁶ Toεa yeeβεai ε gulεi wu, nii ε kεvezu yeei εa, ε gulεi vaza daa εε εfela ga yeeβεai Γοοο GALAGI εaazu. ¹⁷ Toεa gulεi ta zeεe, nii ε kεvezu yeei εa, ε sie naa yeezazu woi yεkpεgi ma, nii ε εεε ηadesu, ta zeezazu yeezine kpotogi ma, naa veε zeezazu εεεzinekpotogi va, ve faazuβεε zalaεa zuai ma ηamai ziaai nά. ¹⁸ Zalaεa εula nui εa gulεi mεtai zeεe, zeεai zea, ε sie naa nεungi ma, nii ε εεε ηadesu, naa εa a ke ε koto gba vai εε toun εε Γοοο GALAGI εaazu. ¹⁹ Naa voluma, toεa koto gba zalaεai εula, ε koto gba vai εε naa ve, nii ε εεε ηadesu nά-kεεba vai ma. Naa volu toεa gala zalaεa loganii εdaaleve. ²⁰ Toεa gala zalaεai ta veεanii εula zalaεa εulazuε. Toεa koto gba vai εε zunui naa ve, naa εa ηade.

*Nadedai ε lo bala nui va,
nii kulama zeeεi ba*

²¹ «Ni toεa ga bala nui, nά-sεεεgiti ti la kula εεa su, toεa baala zivo zine εila nε zeεe, nii a εula ga faazuβεε zalaεai, ε dateε vai ma voogi εε, koto gba vai εε la toun εε. Toεa bulu vukε vεεi kilo savagε zeεe, gaayεgai ga gulεi, ta gulεi lileε εaεεεsui, ε

22 ƒe ga veβanii. Toƒa kpumago felegɔ zeƒe ɓalaa, ɓaa poopɔ kpokpa felegɔ, eƒeβelei ná-sɔlɔɔgiti ti la. Gilagi ƒe ga koto gba zalaƒai, zɔi ƒe ga gala zalaƒai. 23 Folo lɔsavasiɛi, toƒa va ga naama aniiti kpein zalaƒa ƒula nui va, GALA daaƒomi seƒe vɛlei laave, Gooƒɔ GALAGI ƒaazu, ná-ɲade fai zu. 24 Zalaƒa ƒula nui ƒa faazuβete zalaƒai ma vaala zivoi zeƒe ta gulɔi. Toƒa ti lateƒe vai ma voogi ƒe Gooƒɔ GALAGI ƒaazu. 25 Toƒa faazuβete zalaƒai ma vaala zivoi ƒɔdaaleve. Zalaƒa ƒula nui ƒa faazuβete zalaƒa zuai ma ɲamai ta zeƒe, é siɛ naa yeezazu woi yɔkpɔgi ma, nii é ɓɔɔɔ ɲadesu, ta zeezazu yeezine kpotogi ma, naa vee zeezazu ƒɔɔɔzine kpotogi va. 26 Toƒa gulɔi ta vu ƒovezu yeei ƒa. 27 Toƒa yeeβeƒai lɔ gulɔi ƒa, nii é kovezu yeei ƒa, é gulɔi vaza daa ƒe lɔfela ga yeeβeƒai Gooƒɔ GALAGI ƒaazu. 28 Toƒa gulɔi ta zeƒe, nii é kovezu yeei ƒa, é siɛ naa yeezazu woi yɔkpɔgi ma, nii é ɓɔɔɔ ɲadesu, ta zeezazu yeezine kpotogi ma, naa vee zeezazu ƒɔɔɔzine kpotogi va, ve faazuβete zalaƒa zuai ma ɲamai ziaai ná. 29 Zalaƒa ƒula nui ƒa gulɔi mɔtai zeƒe, zegaɪ zea, é siɛ naa nɔungi ma, nii é ɓɔɔɔ ɲadesu, naa ƒa a ke é koto gba vai ƒe tɔun be Gooƒɔ GALAGI ƒaazu. 30 Naa volu toƒa kpumagoiti gila kula ga zalaƒai, ɓaa poopɔ kpokpagiti gila, nii é zooga é sɔlɔ, 31 gilagi ƒa ƒe ga koto gba zalaƒai, zɔi ƒe ga gala zalaƒai, é vee veβanii va. Zalaƒa ƒula nui ƒa koto gba vai ƒe Gooƒɔ GALAGI ƒaazu, naama nui ve, nii é ɓɔɔɔ ɲadesu.»

32 Nadedai ma lɔgi ƒana, naama nui vaa zu, nii kulama zeeβei ba, tama sɔlɔɔgiti ti la kula ƒea su.

Fuinfuin pɛlei ɲade fai

³³ Γοογο GALAGI βῶeni Moize υῶ ta Aalῶn, é γε ti ma: ³⁴ «Siegi zu wo lῶzu la Kanaan yooi zu, nii gè feezu wo ya ga wῶnῶ, ni nà fuinfuingi υεena pelei ta va, zoi zu wo sῶbῶsu, ³⁵ zoi nῶnῶ ga pelei, naa ga li, é daazeeli zalaḡa ḡula nui ma, é γε ma: «Nà fuinfuingi vogi υetesu nà-pelei va.» ³⁶ Aisa zalaḡa ḡula nui va λ, é va ná ḡevele υete, toḡa devei ve ga ti pelei zuwo, naa ga a κε, bu anii pe ge mina leve ga ti ḡῶzῶυe. Naa voluma zalaḡa ḡula nui ga λ pelei wu, é ná ḡevele υete.

³⁷ «Toḡa fuinfuingi vogi ḡevele υete. Ni a kaana ga naa vogi ga pelei va ga zefezefegiti subeingai, baa ti maabῶikpῶigai, ti wῶai pelei zu suḡooza, ³⁸ toḡa ḡula pelei wu, é lo daaυe, é daaḡulu, é κε ga folo lῶfela. ³⁹ Zalaḡa ḡula nui ga ḡale ma ná, foloi lῶfelasiei ma. Ni a kaana ga fuinfuingi vogi vazage pelei ma, ⁴⁰ toḡa deve ga ti kῶtui naati kula ná, niiti ti vuinfuingai, ti ti vili ya ti-υuuzυυe voluυe, ada ḡῶzῶai ta. ⁴¹ Toḡa pelee ḡoozυυe kpein fῶin, fufiligi kpein ti kpalesu, ta naa vili ya ti-υuuzυυe voluυe, ada ḡῶzῶai ta. ⁴² Ta kῶtuiti maaleve ga ma niine ḡiligaa, ti pῶloi zefε, ti pelei zie.

⁴³ «Ni fuinfuingi vogi a ḡaaḡalena ma, é ḡula pelee ḡoozυυe ma, kῶtuiti kulaa voluma ná, maavῶin, ta pelei zie volu, ⁴⁴ zalaḡa ḡula nui ga ḡale ma ná volu. Ni a kaana ga fuinfuingi vogi vazage pelee ḡoozυυe, fuinfuingi υe, é sumiizu. Pelei ḡῶzῶυe. ⁴⁵ Ta pelei wolo, ti ma ḡῶtuiti seḡe, ta guluiti, ta sie vῶlῶiti kpein, ti li ga tiye ti-υuuzυυe voluυe, ada ḡῶzῶai ta. ⁴⁶ Zoi a λ pelei wu, siegi kpein su daaḡulugai la, naa ga ḡῶzῶ eyesu kpῶkῶi. ⁴⁷ Zoi a γε laani pelei naa wu, naa ga ná-seḡeiti gba. Zoi a laamiina pelei naa wu,

naa balaa ɗa ná-segeiti gba.

⁴⁸ «Ni zalaɗa ɗula nui nii é ɗalegai ma pelei wu, naa a kaana ga fuinfuingi ɓogi la vazani, pelei ziaa ɓoluma, toɗa deɛ ga pelei ɗadegɛ, mazɔɔ fuinfuingi bega. ⁴⁹ Pelei ɗade fai zu, toɗa wɔni felegɔ zede, ta sɛdele gulu buɗai, ta geze ɓɔi sɔsɔgi ta ɗizɔɓe tufa biɓgi. ⁵⁰ Toɗa wɔni gila kɔdaaleve pɔɔ liɗii maazu, daavegai ga zieuŋgi zu dei. ⁵¹ Toɗa sɛdele gulu buɗai zede, ta ɗizɔɓe tufa biɓgi, ta geze ɓɔi sɔsɔgi, ta wɔni vului, é ti lo wɔni ɗɔdaaleveai ma ɗamai wu, é faza daa ɗe lofela pelei wu. ⁵² Zekana a pelei ɗade da, ga wɔnii ma ɗamai, é ɓee zieuŋgi zu dei ɓa, ta wɔni vului, naa ɓee sɛdele gulu buɗai ta ɗizɔɓe tufa biɓgi ɓa, ta geze ɓɔi sɔsɔgi. ⁵³ Toɗa yeebe wɔni vului ɓa, é li ti-ɓuuzube ɓolube, dɔɓɔi zu. Zekana a koto gba vai ɗe la pelei ɓe. Pelei ɗa ɗade.»

⁵⁴ Toɗi ɗana kulama zeebei kpein faa zu, ta gelegɛle faiti, ⁵⁵ ta fuinfuingi é ɗulazu segeiti su, ɓaa peleiiti ma, ⁵⁶ ta ada ɓokolo ba vaiti, ta pɔvogulɔiti, ta gelegɛlegiti, ⁵⁷ é kalagi wo, siegi zu anii ɗɔzɔai la, ta siegi zu ɗadegai la. Toɗi ɗana kulama zeebei vaa zu.

15

Zunui ná-ɗadetala vai

¹ Ɔɔɔɗɔ GALAGI ɓɛni Moize ta Aalɔn ɓɔ, é ɗe ti ma: ² «À ɓɛ Izelayele nuiti pɔ, wo ɗe ti ma: Zunu nɔpe kalɗa kolegi ba, kɔzɔɓe naa maavele ma. ³ Ná-kalɗa kolegi maavele ɗa kɔzɔai la, é ɗeni ɗulazu kpusei ɓa, ɓaa suzo pa de, kɔzɔɓe. ⁴ Bete nɔpe a la su, naa ɗɔzɔɓe, ta ani nɔpe a ze ma, naa ɗa ɗɔzɔ. ⁵ Zɔi a wɔɔɗu ná-betei ɓa, kenii naa

ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ⁶ Zòì a zeina ani ma, niigi é ǵea zeini ma, keni naa ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ⁷ Zòì a vòòǵu kpusei va, keni naa ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ⁸ A laadei vuuna nu ma, nii ñadegai, keni naa ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ⁹ Seima ani nòpe a zeì ma togani ǵòma, naa ǵa ǵòzò. ¹⁰ Zòì a vòòǵu ani nòpe ba, nii é ǵea toun bu, naa ǵòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. Zòì a naama anii ta zefena, keni é ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ¹¹ Nu-onu nii kalajà kolegi ba, é la yeagbani, a vòòǵuna nu va, keni naama nui ná-segeiti gba, é maagba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ¹² Pòlò lifii kpein toun ka vòòǵuna ba, keni naa wolo, gulu anijakai kpein ka gba ziei wu.

¹³ «Siégi zu ná-kalajà kolegi a òena la, toǵa folo lófela ǵaalu ná-ñade fai zu, é ná-segeiti gba, é maagba ga zieungi zu ðei. Naa volu toǵa ñade. ¹⁴ Folo lòsavasièi ma, toǵa kpumago felegò zefè, òaa poopò kpokpa felegò, é li Ǵòòǵò GALAGI ǵakala, GALA daaǵomi seǵe vèlèi laavè, é ti ve zalaǵa ǵula nui ya. ¹⁵ Naa ǵa gilagi ǵe ga koto gba zalaǵai, é zòì ǵe ga gala zalaǵai, é koto gba vai ǵe toun bè Ǵòòǵò GALAGI ǵaazu, ná-kalajà kolegi vaa zu.

¹⁶ «Zunui nii maagfologolosu, keni é òusei kpein gba. Kòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì. ¹⁷ Seǵei kpein, ta kòlòì kpein a vu ti ma, naati ta gba ziei wu. Ti ǵòzòai ǵa ye de, eyesu kpòkòì.

¹⁸ «Ni zunui ta anzanui ta laana, ta maagba ti

ḡilagilagi. Ti ḡɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi.

Anzanui ná-ḡadetala vai

¹⁹ «Anzanui nii ḡamai ḡulazu ba, tɔɔzei ná-alugi ḡa é kaazu, toḡa ye ná-ḡadetalai zu folo lɔfela laawu. Nu-o-nu a vɔɔḡu ba, naa ḡɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi. ²⁰ Bete nɔpe a la su ná-ḡadetala ziegi zu, naa ḡa ḡɔzɔ. Ani nɔpe a ze ma, naa ḡa ḡɔzɔ. ²¹ Nu-o-nu nii a vɔɔḡu ná-betei va, keni naa ná-seḡeiti gba, é maagba. Kɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi. ²² Nu-o-nu nii a vɔɔḡu anii ta va, nii é ḡea zeini ma, keni naa ná-seḡeiti gba, é maagba. Kɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi. ²³ Ni anii ḡa betei ḡa, ba a ve seidai ná, zoi a vɔɔḡu ba, kɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi. ²⁴ Ni zunu a laana ga anzanui naa, ná-kɔzɔi vea tɔun ba. Kɔzɔai ḡa ye de, folo lɔfela laawu. Bete nɔpe a la su, naa ḡa ḡɔzɔ.

²⁵ «Anzanui nii ḡamai a ye ḡulazu ba folo mɔinmɔin daawu, é ḡula ná-alu kaa yeeḡeḡala zoloogaiti polu, ba a ḡamai lebi ḡulazu ba, é leve pɔlɔmai va, kɔzɔai ḡa ye de, ná-ḡama vu ziegi kpein su, eḡevelei nɔ ná-alu kaa yeeḡeḡalai la. ²⁶ Bete nɔpe a la su, naama ḡama ḡula ziegi laawu, naa ḡa ḡɔzɔ eḡe ná-alu kaa vetei, ani nɔpe nii a zeina ma, naa ḡa ḡɔzɔ, eḡe ná-alu kaa ziegi zu nɔ. ²⁷ Nu-o-nu a vɔɔḡu ba, naa ḡa ḡɔzɔ, keni é ná-seḡeiti gba, é maagba. Kɔzɔai ḡa ye de, eyesu kpɔkɔi.

²⁸ «Siegi zu é ḡadesu la ná-ḡama vui ma, toḡa foloi ḡaalu ga dɔfela. Naati poluma, toḡa ḡade. ²⁹ Foloi lɔsavasiɛi ma, toḡa kpumago felegɔ zeḡe, ba a poopu kpokpa felegɔ, é li ga tiye zalaḡa ḡula nui vɔ, GALA daaḡomi seḡe velei laave. ³⁰ Zalaḡa ḡula nui ḡa gilagi ḡula ga koto gba zalaḡai, é zoi ḡe

ga gala zalaɗai. Zalaɗa ɗula nui ɗa koto gba vai ɗe be Ɔooɗo GALAGI ɗaazu, ɗama uui ma vaa zu, nii é ɗea kɔzɔzu.

³¹ «Wa Izelayele nuiti maagooza faiti kpein ba, ta ti ɗɔzɔ, naa ɗa a ke ti mina za ta-ɗɔzɔ vaiti su, ni ta na-sege vele ɗadegai ɗɔzɔna, nii é ti zaama.»

³² Toɗi ɗana naama zunui ve, nii kalana kolegi ba, ɓaa maagologologai, é ɗɔzɔ, ³³ ɓaa anzanui, nii kɔzɔai ga ná-alu kaa ɗamai, ɓaa zunui, ɓaa anzanui, nii ɗamai ɗulazu ba, ɓaa zunui, nii é laazu anzanui ɗoba, kɔzɔai.

16

Toɗi é lo koto gba vai va konagi zu

¹ Ɔooɗo GALAGI ɓɔeni Moize uɔ, Aalɔn ná-doun zunu felegɔiti saa voluma, niiti ti ɓoɗo leeni ga Ɔooɗo GALAGI. ² Ɔooɗo GALAGI ɗeni Moize ma: «Bɔe è-liɛ Aalɔn uɔ, naa ɗa a ke, é mina ɗa le yeenɔpe ada ɗadega wolai, sege zuɗooza golai voluue, kesui lakulugi ɗakalave, nii é minazeɗe kesui la, naa ɗa a ke é mina za, mazɔɔɔ na ɗulazu keɓema tonabiingi zu kesui lakulugi maazuue.

³ «Peɗe velegi Aalɔn a zoo leɛzu la ada ɗadega wolai: Toɗa nike zine ɓokpa gila sege ga koto gba zalaɗai, ta baala sine ɗila ga gala zalaɗai.

⁴ Toɗa seɗewuzeɗe ɗadegai loo ɗɔba, é ga gezei, é ma vele kpuɗagi le ɓoɗo ma, é zaamaɗili ga geze zaamaɗiligi, é ma wɔɔɔgi lo unba. Zalaɗa ɗula zeɗeiti kana, niiti a ɓoɗo maɗili ga tiye, é maagba voluma. ⁵ Toɗa boli zine felegɔ ɗula Izelayele vebei

ya ga koto gba zalaɗai, ta baala sine ɗila ga gala zalaɗai.

⁶ «Aalɓn ɗa koto gba vai ɗe ga ná-nike zinei, toɗa ná-kotoi gba ta ná-peleyeɗei. ⁷ Toɗa boli zine felegɔiti seɗe, é va ga tiye Ƴooɗo GALAGI ɗakala, GALA daaɗomi seɗe velei laave. ⁸ Aalɓn ɗa kpaku-toomai ɗe ga boli zine felegɔiti, gilagi ɗe ga Ƴooɗo GALAGI nɔnɔi, gilagi ɗe ga nii kotoi yesu da, é lii la. ⁹ Aalɓn ɗa boli zinei maabuɗa va, niigi kpakui loozu ma Ƴooɗo GALAGI ve, é naa ɗula ga koto gba zalaɗai. ¹⁰ Boli zinei niigi kpakui loozu ma, ga kotoi ye da, é lii la, naa ma vului ɗa vile Ƴooɗo GALAGI ɗakala, naa ɗa a ke, é koto gba vai ɗe, ta yeebe ba, é li tevebai zu, kotoi ye da.

¹¹ «Aalɓn ɗa koto gba vai ɗe ga ná-nike zinei. Toɗa koto gba vai ɗe to ɓoɗo ve, ta ná-peleyeɗei. Toɗa ná-koto gba nike zinei ɗodaaleve. ¹² Toɗa ani maku neene gala liɗii ta zeɗe, daavegai ga abulekaiti, seɗeai zalaɗa ɗulazuve Ƴooɗo GALAGI ɗaazu, ta é zeene felego zeɗe ani maku neeneɗi ma vukoi zu. Toɗa li ga naama aniiti seɗe zuɗooza golai voluve. ¹³ Toɗa ani maku neeneɗi vu abui ɗa Ƴooɗo GALAGI ɗaazu, naa ɗa a ke ani maku neeneɗi ma luului kesui lakulugi maalooɗu, nii é zeele woo ɗesui maazu, naazu é la mo za pe. ¹⁴ Toɗa nike zinei ma ɗamai zeɗe, é faza ga yeebeɗai kesui lakulugi ɗakala velei, folo ɗulazu velei, é ɗamai vaza ga yeebeɗai, ná zeizu ɗe lofela, kesui lakulugi ɗakala velei. ¹⁵ Toɗa koto gba woli zinei ɗodaaleve nuɓuseiti be, é li ga ma ɗamai seɗe zuɗooza golai volu velei. Velei no é keai la ga nike zinei ma ɗamai, zekana no a kee la ga naa ma ɗamai, toɗa faza kesui

lakulugi ma ta kakala velei.

¹⁶ «Velee g̃ana a koto gba vai g̃e la ada ñadega wolai ve Izelayele nuiti ta-g̃z̃oba vaiti faa zu, ta ta-l̃o kologologiti kpein maavele zu, ti kotoi g̃eai ga ti maavele. Toḡa ke g̃ana ño GALA daagomi seḡe velei ve, maz̃oḡo toḡa k̃z̃oba nuḡuseiti saama. ¹⁷ Nu ñoḡe ge la ye ga GALA daagomi seḡe velei wu, siegi zu é leezu la ga é koto gba vai g̃e ada ñadega wolai, eyesu é ḡula ná. Toḡa koto gba vai g̃e t̃o ḡoḡoi ve, ta ná-peleyeḡei, ta Izelayele vebei kpein be.

¹⁸ «A g̃ena ḡulaa, toḡa li zalaḡa ḡulazuve, nii é ḡooḡo GALAGI ḡakala, é koto gba vai g̃e, zalaḡa ḡulazuve ve, é ñike zinei ta boli zinei ma ñamai zeḡe, é sie zalaḡa ḡulazuve miñeiti ma, maagoolii pe su. ¹⁹ Toḡa ñamai vaza ga zeebeḡai, ná zeizu g̃e l̃ofela, zalaḡa ḡulazuve ma. Toḡa kole, é ñade, Izelayele nuiti ta-g̃z̃oba vaiti faa zu.

²⁰ «Siegi zu é ḡesu da ga koto gba vai g̃e ada ñadega wolai ve, ta GALA daagomi seḡe velei ve, ta zalaḡa ḡulazuve ve, toḡa boli zinei ma vului maabuḡa va. ²¹ Aal̃n ḡa yee feleg̃iti peḡe boli zinei ma vului unmave, é la z̃o ga maazu ga Izelayele nuiti ta-vaa ñ̃oiti kpein, ta ta-l̃o kologologiti kpein, niiti ti kotoi g̃ea ga ti maavele. Toḡa ti la boli zinei unma, naa volu, é kpe, é li tevebai zu, zunu ḡila ge ḡo ba, nii kevele ḡeteai. ²² Ta-vaa ñ̃oiti ta ye boli zinei va, ti kpe, é li tevebai zu, é li z̃ooi naa zu, ve ná ñakai.

²³ «Aal̃n ḡa le GALA daagomi seḡe velei wu, é geze zeḡeiti kula, niiti é g̃ea ti looni teezuve ada ñadega wolai. Toḡa ti la ná. ²⁴ Toḡa maagba ada ñadegai ta, é ná-seḡeiti seḡe volu. Naa volu

toḡa ḡula, é ná-gala zalaḡai ḡula, ta nuḡuseiti ta-ḡala zalaḡai, é koto gba vai ḡe ɓoḡo ʋe, ta nuḡuseiti ɓe. ²⁵ Toḡa koto gba zuai ma wuloi ḡala zalaḡa ḡulazuʋe.

²⁶ «Zoi a bolii ɓe, nii kotoi yegai da, naa ḡa ná-seḡeiti gba, é maagba, naa ʋoluma toḡa le niina ti-ʋuuzuʋe. ²⁷ Koto gba zalaḡai ma nike zinei ta koto gba woli zinei niiti ti ti-ma ɲamai zeḡeai, ti ʋaa la ada ɲadega wolai koto gba vai zu, ta li ga tiye ti-ʋuuzuʋe ʋoluʋe, ti ma ḡolɔiti gala abui ḡa, ta ma zuai, ta ma ɓooiti. ²⁸ Zoi a gala, naa ḡa ná-seḡeiti gba, é maagba. Naa ʋolu toḡa le niina ti-ʋuuzuʋe.

²⁹ «Nii ḡa ḡe wo ʋe ga ḡooḡo tɔgi, alugi lofelasiɛi ma volo puugoi ma, wa zugi zo, wo la boti nɔpe kea, é ḡeni ga zou loun, ɓaa weɛin nii é ga seikooḡoma nui wo zaama. ³⁰ Mazoloo naama volo ná, ta koto gba vai ḡe wo ʋe, naa ḡa a ke wo ɲade. Wa ɲade wa-ḡotoiti kpein faa zu, Gooḡo GALAGI ḡaazu. ³¹ Toḡa ḡe wo ʋe ga dooḡo folo wolai, wa zugi zo. Toḡa ḡe wo ʋe ga ḡooḡo tɔgi.

³² «Koto gba vai ḡa ḡe zalaḡa ḡula nui ya, nii guloi ziaai ma, feai ɓe ga é ʋile keeḡe ʋotogi zu zalaḡa ḡula vai zu. Toḡa ɓoḡo maagili ga zalaḡa ḡula zeḡeiti, ti ga gezei. ³³ Toḡa koto gba vai ḡe ada ɲadega wolai ʋe, ta GALA daaḡomi seḡe ʋelei ʋe, ta zalaḡa ḡulazuʋe ʋe. Toḡa koto gba vai ḡe ɓalaa zalaḡa ḡula nuiti ɓe, ta nuḡuseiti kpein ɓe.

³⁴ Toḡa ḡe wo ʋe ga ḡooḡo tɔgi, koto gba vai ḡa ḡe, naa ḡe ḡila kona-o-kona, Izelayele nuiti ta-ḡotoiti kpein faa zu.»

Naa ḡeɛni, nii Gooḡo GALAGI ma levei veeni Moize ya.

IZELAYELE NUITI TA-NADEDAI

17

(17:1--27:34)

Zalaḡa ḡulazu ḡila kpegi

¹ Ḡooḡo GALAGI ḡoeni Moize uo, é ḡe ma: ² «Ḃoε Aalɔn uo, ta ná-doun zunuiti, ta Izelayele nuiti kpein, é ḡe ti ma: Wεε, nii ḡa Ḡooḡo GALAGI deveai:

³ «Ni Izelayele nui ta a níkei ḡaa baalagi, ḡaa bolii ḡdaalevena ga zalaḡai ti-uuzuve, ḡaa ti-uuzuve voluve, ⁴ é la liini la GALA daaḡomi seḡe velei laave, é va ke ga veḡanii Ḡooḡo GALAGI ve ná-seḡe vele naḡegai ḡakalave, naama nui ḡa ḡe ga soḡa nu, tɔzei é naḡai vua. Kpe ka leve ná-nuḡuseiti ba, é ḡula ti zaama. ⁵ Naa ḡa a ke, Izelayele nuiti ti mina mo ta-zalaḡa aniiti kula doḡoiti su, kele ti da va ga tiye zalaḡa ḡula nui uo, Ḡooḡo GALAGI ḡakala GALA daaḡomi seḡe velei laave, é ti ḡula ga zalaḡai Ḡooḡo GALAGI ve, ga ziilei zalaḡaiti. ⁶ Zalaḡa ḡula nui ḡa ma naḡai vaza Ḡooḡo GALAGI ná-zalaḡa ḡulazuve ma, GALA daaḡomi seḡe velei laave, é ma wuloi ḡala, nii makugi a neε Ḡooḡo GALAGI ve. ⁷ Ti la mo ta-zalaḡaiti kulaa zeε ḡalagiti be, niiti ti-vaagulabaiti ti ga boli zineiti, niiti ti ḡea doḡo ḡoɔzu ga tiye. Toḡa ḡe ga ḡooḡo toḡi ti ve, ta ti-mavofodaiti kpein.

⁸ «Da ḡe ti ma moɔo: Ni Izelayele nui ta, ḡaa seikoḡoma nui ta, é ti zaama, a gala zalaḡai ḡulana, ḡaa zalaḡai taḡili, ⁹ é la liini la GALA daaḡomi seḡe velei laave, é va kula ga zalaḡai Ḡooḡo GALAGI ve, naama nui be ka leve ná-nuḡuseiti ba.

Tōgi é lo jama mii vai va

¹⁰ «Ni Izelayele nui ta, baa seikōđoma nui ta, é ti zaama, a jamaí ma zii tanōpe miina, nà voluave naama nui va, nii é jamaí miizu, nà naama nui beteve balaa ná-nubuseiti ba, é gfula ti zaama.

¹¹ Mazóló jamaí gfa é ga kpeteanii kpein zenvui. Gè feeve wo ya, ga wo koto gba vai gfe la zalagfa gfulazuve, wo-yenvuiti faa zu, mazóló tei é ga zenvui ma voogi, naa maavele gfa jamaí a kotoi gba la. ¹² Naa gfa é ba, gè boge Izelayele nuiti ma ga, nu nōpe ge mina jamaí mi wo zaama, anee seikōđoma nui ve, é mina jamaí mi. ¹³ Ni Izelayele nui ta, baa seikōđoma nui ta, é ti zaama, a sua zona dōbō zie su, baa wōnii, nii nu a mi, togfa ma jamaí vu zooi ma, é fufiligi vu gaazu. ¹⁴ Mazóló kpeteanii kpein, ni nō togfa vulua, zenvui gfa ma jamaí zu. Naa gfa é ba, gè boge Izelayele nuiti ma ga, wo la kpusei tanōpe ma jamaí mia, mazóló kpeteanii kpein zenvui gfa ná-jamaí zu, nu nōpe a ta miina, naa be ka leve Izelayele nubuseiti ba.

¹⁵ «Nu nōpe, é gfeni zou loun zu, baa seikōđoma nuiti su, a sua miina saai bōđō ve, baa balivaliai ga, togfa ná-segeiti gba, é maagba. Kōzōai gfa ye de, eyesu kpōkōi. Naa volu, togfa jade. ¹⁶ Ni é la ná-segeiti gbani, é va maagba, ná-faagfaaza golai ma gfasōi gfa la unma.»

18

Daa koba vai ma maagnei tanigaani

¹ Gōōgō GALAGI bōeni Moize vō, é gfe ma: ² «Bōe Izelayele nuiti pō, è gfe ti ma: Nà ga Gōōgō GALAGI,

wa-GALAGI. ³ A mina naa ɟɛ, nii é ɟɛɛzu Ezipete yooi zu, ve wo ɟɛni zeini ná. A mina naa ɟɛ, nii é ɟɛɛzu Kanaan yooi zu, ve gè liizu ga woye ná. A mina vile ta-ɔgiti polu. ⁴ A ɟolo nà-deveiti be, wo make nà-tɔgiti ma, wo vile ti volu. Nà ga Ɔɔɔɟɔ GALAGI, wa-GALAGI. ⁵ A ɟolo nà-tɔgiti be, ta nà-deveiti, nui nii a ziena ga tiye, naa ɟa zenvui wo naa maavele ma. Nà ga Ɔɔɔɟɔ GALAGI.

⁶ «Wo tanɔpe ge mina la ga anzanu, ta nii ti logai ɔɔɟɔ va. Nà ga Ɔɔɔɟɔ GALAGI.

⁷ «Mina la è-lee ɟoba. Toɟa ɟɛ ga è-ɟɛɛ unfe faa. Toɟa ɟɛ balaa ga è-lee unfe faa, mazɔɔ è-lee ve.

⁸ «Mina la è-ɟɛɛ anzai taɟili koba. Toɟa ɟɛ ga è-ɟɛɛ unfe faa.

⁹ «Mina la è-vaazeelai ɟoba, è-ɟɛɛ ná-doun anzanui ve, baa è-lee ná-doun anzanui, anɛɛ ni kulave su peleyeɟei taɟili bu.

¹⁰ «Mina la ga è-loun zunui ná-doun anzanui, baa è-loun anzanui ná-doun anzanui, mazɔɔ da-unfe faa ve, da ɔɔɟɔi.

¹¹ «Mina la ga è-ɟɛɛ anzai taɟili ná-doun anzanui. Toɟa ga è-ɟɛɛ ná-doun anzanui. Toɟa ga è-vaazeelai.

¹² «Mina la ga è-ɟɛɛ vaazeelai. Toɟa ga è-ɟɛɛ ná-nu ɟiteɟitegi.

¹³ «Mina la ga è-lee diɛ baa deɟe anzanu, mazɔɔ è-lee ná-nu ɟiteɟitegi ve.

¹⁴ «Mina la ga è-ɟɛɛ diɛ baa deɟe zunui anzai, mazɔɔ toɟa ga è-lee.

¹⁵ «Mina la ga è-loun anzai. Toɟa ɟɛ ga è-loin unfe faa.

¹⁶ «Mina la ga è-ɟɛɛloin anzai. Toɟa ɟɛ ga è-ɟɛɛloin unfe faa.

17 «Mina la ga anzanui, ta ná-doun anzanui. E la ná-doun zunui ná-doun anzanui zegea, ɓaa ná-doun anzanui nɔnɔ ma loun anzanui, mazɔɔ ta ga ná-nu ɗiteɗitegiti, naa ɗa ga faa ɲɔu wola.

18 «Ni è-anzai ɗa de vulua, mina die ɓaa dege anzanui ta zege ga è-anza. Da toloi ɔ ti yɔɗɔzu.

19 «Mina la ga anzanui ná-alu kaa ziegi zu, nii é tɔun kɔzɔzu.

20 «Mina la ga è-zeiɲɔɗɔi anzai, da ɓɔɗɔ ɗɔzɔ la.

21 «Mina è-loin tanɔpe kula ga zalaɗa, é va ɗala kɔɔɗɔ ganigi ve daa ga Mɔɔke, debi vaa ma, è la ɗa-GALAGI ɔɗɔi ɗologologa. Nà ga Ɔɔɗɔ GALAGI.

22 «Mina la ga zunu, eɗevelei nu a laa la ga anzanui. Naa ɗa ga kɔzɔba vaa.

23 «Mina la ga sua, è va ɓɔɗɔ ɗɔzɔ. Anzanu mina la sua ɗɔba. Baadɗulama vaa ve.

24 «À mina ɓɔɗɔ ɗɔzɔ ga naama zie velei tanɔpe, mazɔɔ zii ti gè ti ɓeezu wo luɗɔ, naati ti ɓɔɗɔ ɗɔzɔve ga naama zie veleiti kpein. 25 Zooi kpein ge ɗɔzɔa, gè ti maadɔlo ta-vaadɗaaza golaiti faa zu, zooi unpiliga ga ná-nubuseiti.

26 «Wɔun wa, wa ɗolo nà-tɔgiti be, ta nà-deveiti, wo mina naama ɗɔzɔba vai tanɔpe ke, é ɗeni ga zou loun, ɓaa seikɔɗɔma nui, nii é wo zaama.

27 Mazɔɔ kɔzɔba vaiti kpein kana, zooi zu nubuseiti ti ɗeni keezu, niiti ti ɗeni zeini zooi ɗa mɔungi wo luɗɔ, zooi ɗɔzɔa. 28 Naa a ɗeena, zooi la mɔ unpiliga ga woye, tɔzei wa-ɗɔzɔba vaiti ba, eɗevelei é unpilini la ga zii ti, ti ɗeni wɔun wo luɗɔ náve. 29 Mazɔɔ niiti kpein ti vaazu naa ɗeɗala ɗɔzɔba vaiti ta ɗeezu, ti be ka leve ta-nubuseiti ba, ti ɗula ti zaama.

³⁰ «Wa ɔolo nà-deveiti be, naa ɔa a ke, wo la mɔ naama vaa nɔu wolaiti tanɔpe kea, nii é ɔeni ɔɛɛzu wo luɔɔ, wo la bɔɔɔ ɔɔzɔa ga naa ta. Nà ga Ɔoɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.»

19

A nade, mazɔɔ nàdegɛ

¹ Ɔoɔɔ GALAGI bɔeni Moize vɔ, é ɔɛ ma: ² «Bɔɛ Izelayele vɛbei kpein pɔ, è ɔɛ ti ma: A nade, mazɔɔ nàdegɛ, nà, Ɔoɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.

³ «Ese gilagilagi ɔa unfe dee ta keɛɔɛ ma, é nà-dooɔɔ foloiti maɔɔɛ. Nà ga Ɔoɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.

⁴ «À mina ɔaavote kɔɔɔɔ ganigiti ma. A mina galagaa beɛɛ bɔɔɔ vɛ ga kɔlu ɔaawuungi. Nà ga Ɔoɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.

⁵ «Siegi zu wa ziilei zalaɔai ɔulana la Ɔoɔɔ GALAGI vɛ, wa ke, nii a ke é daazo. ⁶ Ma zuai ɔa mi foloi wo kulazu la ga zalaɔai, baa poluma zobui. Nii é yesu ná eyesu foloi zavasiei, naa ɔa ɔala. ⁷ Foloi zavasiei, ni nu a ta miina, toɔa ɔɛ ga anii kɔzɔai, zalaɔai laa la mɔ zoga. ⁸ Zɔi a ta miina, ná-faagaaza golai ma ɔasɔi ɔa la unma, mazɔɔɔ toɔa naa ɔɔzɔzu, nii feai Ɔoɔɔ GALAGI vɛ, naama nui be ka leve ná-nubusciti ba.

⁹ «Siegi zu wo moloi levezu la wa-yooi zu, wa kpala kpelamave ye ná, wo mina ná leve, wo mina ɔale ma posuyevɛi ma. ¹⁰ A mina ani ɔɔɔɔgiti kula balaa, niiti ti yeɔai wa-leezen belei zu. A mina ma waaiti zevɛ, niiti ti loozu. Wa naa ye ná bala nuiti be, ta seikɔɔma nuiti. Nà ga Ɔoɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.

11 «À mina unma wo. A mina zεε wo, baa wo va woya βετε, wo gilagilagi wo-zeijnɔɔɔi laalɔɔɔma. 12 A mina zεε gona wo dāaseigi zu, mazɔɔɔ wa wa-GALAGI lɔɔɔi gɔlogɔlo. Nà ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

13 «À mina wo-zeijnɔɔɔi maanɔɔɔ vaa gε, wo mina unma wo. A mina gata nu ná-sala wali ma, é va yesu poluma zobui. 14 A mina goizuɔɔɔ nui gɔto, wo mina ani nɔπε kpesa gaazugole nui lugɔ, nii a gɔɔɔziɔɔ ba, keε wa gε ga GALA gaazuluaba nu. Nà ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

15 «À mina telebotala vaa nɔπε ke tukpɔɔɔaaleveiti su. A mina topolu gε bala nui baa nu wolai υε. Keε wa wo-zeijnɔɔɔi lukpɔɔɔaaleve ga soledai. 16 A mina lɔɔɔɔ vaa υεε wa-nubuseiti ta va. A mina zεε zeele woo wo wo-zeijnɔɔɔi laalɔɔɔma, a gε ga saa zaɔu. Nà ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

17 «À mina wo-gεεloin wɔinzege wo-yiimave. A dama, wa gɛna zeli loga wo-gεεloin ma, wo mina koto la bɔɔɔ unma tɔun ná-faa zu. 18 A mina nɔnɔ υotokula vaa gε, wo mina faa zei yiima wanubuseiti ta laalɔɔɔma. Wa wo-zeijnɔɔɔi nεε υε, ege wa bɔɔɔi. Nà ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

19 «Wa gɔlo nà-deveiti βε. A mina sua ma zii felegɔ vu bɔɔɔ ma, ti va pεεpolu wo. A mina ani zuwu zii felegɔ woli wa-balagi va. A mina sege loo gɔba feleai ga gezei ma zii felegɔ.

20 «Siegi zu zunui ta a laana ga duɔ anzanui ta, nii maazogai zunu gili βε, é la unmɔɔni, é la bɔɔɔ yeema, ta faa zuɔlogɔlogi βετε, keε ti la ti vaa, mazɔɔɔ anzanui naa la bɔɔɔ yeema. 21 Zunui gɔ va ga baala sine gila, Gɔɔɔɔ GALAGI υɔ, ga ná-faa zubετε zalaɔai GALA daaɔomi sege υeɔi laave.

22 Zalaḡa ḡula nui ḡa koto gba vai ḡe toun be, Ḣooḡo GALAGI ḡakala, ná-kotoi vaa zu é keai, é ke ga baala sinei, é kulazu ga faazuβete zalaḡai, kotoi naa é keai, suvaa ḡa ye be.

23 «Siegi zu wo liizu la zoi ná zu, wa βena ga gwaa wului ma zii pe siin, wa ti-ma waaiti pe te kona savago laawu ga ti ḡozoue, à mina ta mi ηegelein. 24 Konagi naanisei ma, wa ti-ma waaiti kpein fe Ḣooḡo GALAGI ná-maamuse vaa zu. 25 Konagi loolusei ma, wa zoo wo ma waaiti ta mi. Ni wa naa ḡeena, wa-ḡulanumai ḡa li ga wooba. Na ga Ḣooḡo GALAGI, wa-ḢALAGI.

26 «À mina sua nope mi, nii ηamai su. A mina boḡo lo zoḡo vaa zu, ta ungaizie vaa nope. 27 A mina woungiti buuwo, wo mina wo-βakalagiti bo. 28 A mina wen do wo-ḡolagi ma gove ve, wo mina polopalae lo boḡo ma. Na ga Ḣooḡo GALAGI.

29 «À mina wo-loun anzanui ḡaazu unfe seḡe ga wo va do koloḡologi zu, galagi tanope debi vaa ma, naa ḡa a ke zoi zu nubuseiti ti mina lo koloḡologi zu, ná zula a va ve ga koza vai. 30 Wa na-doogo foloiti maape, wo unfe seizu ηadegai ma. Na ga Ḣooḡo GALAGI.

31 «À mina li, wo va gove laawooleve nuiti gaazaḡa, βaa niiti goveiti ti velela vele vaiti bosu ti ma. A mina ti ḡaizie, wo mina boḡo ḡozo ga tiye. Na ga Ḣooḡo GALAGI, wa-ḢALAGI.

32 «Wa wuzegē un kolegiti kpein be, wo kewola volbi lebi. Wa lua wa-ḢALAGI va. Na ga Ḣooḡo GALAGI.

33 «Ni seikoḡoma nui ta a vaana wo zaama w-yooi zu, à mina suziḡa. 34 Wa seikoḡoma nui zo ga

pagɔ, eɣɛ pelegi wo zou loin zosu da. Wa neɛ ve eɣɛ wa boɣɔi. Mazɔbo wo ɣeni ga seikɔɣɔma nuiti Ezipete yooi zu. Nà ga Ɔooɣɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.

³⁵ «À mina telebotala vaa ɣɛ, tukpɔɣaaleveiti su, anɛɛ kɔɣɔgiti su, ɔaa aniiti sɔligɔiti su, ɔaa aniiti buɣɛgiti su. ³⁶ Keni wa-ɣɔɣɔ ganiiti ti zɔle, bui velei zoloo. Nà ga Ɔooɣɔ GALAGI, wa-ƆALAGI, nii é wo ɣulani Ezipete yooi va. ³⁷ Wa nà-deveiti kpein so, ta nà-tɔgiti, wo ti make, wo zie ga tiye. Nà ga Ɔooɣɔ GALAGI.»

20

Kotoiti ma zalai

¹ Ɔooɣɔ GALAGI ɔɔeni Moize vɔ, é ɣɛ ma: ² «Ɔɛ Izelayele nuiti ma: Nu-o-nu é ɣeni Izelayele nuiti saama, ɔaa seikɔɣɔma nu, nii a ná-doin ta ɣulana ga zalaɣa salei ve, daa ga Mɔlɔke, ta naama nui vaa. Zooi zu nuɔuseiti ta sɔ ga kɔtui, é za. ³ Nɔun nà voluave naama nui va, gè kpeteve ná-nuɔuseiti ba, tɔzei ba é ná-doin ta levege salei Mɔlɔke vɔ, é sèizu ɲadegai ɣɔzɔve, é dàasei ɲadegai ɣolɔɣolo. ⁴ Ni Izelayele nuiti ta gilina ba, ti ɣaazuveɛ ma naama nui letegi, nii é ná-doin ta levegai salei Mɔlɔke vɔ, ni ti la paani, ⁵ nɔun, nà voluave ma nui va, ta ná-peleyeɣei, nà kpeteve ná-nuɔuseiti ba, é veɛ naati kpein ba, niiti ti kɔɣɔ gani kɔɔ vai ɣɛɛzu, eɣevelei é keɛzu la salei Mɔlɔke ve.

⁶ «Ni nui ta a liina, é ɣɔve laawooleve nuiti gaazaɣa, ɔaa niiti ɣɔveiti ti velela vele vaiti bosu ti ma, nii é ga kɔɣɔ gani kɔɔ vai ma zii, nà voluave naama nui va, gè kpeteve ná-nuɔuseiti ba. ⁷ A boɣɔ

ɲade, wa ɲade, mazɔlɔɔ nà ga Ɔoɔɔɔ GALAGI, wa-
 ƆALAGI. ⁸ A nà-deveiti make, wo zie ga tiye. Nà ga
 Ɔoɔɔɔ GALAGI, nii é wo ɲadesu.

⁹ «Zɔi nɔpe é keɛɛɛɛ ɔaa dee ɔtozu, ta naama nui
 vaa, tɔɔzei é keɛɛɛɛ ɔaa dee ɔtoa, ma ɲamai ɔa la tɔ
 ɔɔɔɔ unma.

¹⁰ «Siegi zu zunui ta a weenziɛ bona la ga seipɔɔɔi
 ta anza, wa weenziɛ nuiti felegɔ pe paa.

¹¹ «Ni zunui ta a laana ga keɛɛɛɛ anzai, é keɛɛɛɛ
 ɔaazu unfe seɔea, wa naama zunui ta naama an-
 zanuiti paa. Ti-ma ɲamai ɔa la ti unma. ¹² Ni zunui
 ta a laana ga ná-doun anzai, wa ti felegɔi pe paa. Ti
 unfetala vai ɔea, ti-ma ɲamai ɔa la ti unma.

¹³ «Ni zunui ta a laana ga zunui ta, ti kɔzɔba vai
 ɔea, wa ti vaa. Ti-ma ɲamai ɔa la ti unma.

¹⁴ «Ni zunui ta a anzanui ta dee zɛɔena, é ti felegɔ
 ze ga anza, naa ɔa ga faa ɲɔu wola. Ta ti savago
 ɔala, naa ɔa a ke faa ɲɔu wolai naa mina ye wo
 zaama.

¹⁵ «Ni zunui ta a laana ga suai, wa zunui naa vaa,
 wo suai ɔalaa paa. ¹⁶ Ni anzanui ta a maaɔuɔana
 suai ta va, é la koba, wa anzanui vaa, wo suai vaa.
 Ta ti pe paa, ti-ma ɲamai ɔa la ti unma.

¹⁷ «Ni zunui ta a ná-seelai zeina ga anza, keɛɛɛɛ
 ná-doun anzanui, ɔaa dee ná-doun anzanui, é naa
 unfega, ta é ɔɔɔɔ unfega. Unfetala vaa wola ɔana,
 ti ɔe ka leve ta-nuɔuseiti ba, naa ɔa ɔe ta-nuiti pe
 gaazu. Zunui naa é ná-seelai unfegai, ná-faagaaza
 golai ma ɔasɔi ɔa la unma.

¹⁸ «Ni zunui ta a laana ga anzanui ta, é ná-
 alugi ɔaai, ti felegɔ pe ti ɔe ka leve ta-nuɔuseiti ba,
 mazɔlɔɔ ti ná-alugi ma ɲamai ɔaa.

19 «À mina la ga wo-lee die 6aa dege anzanui ta, 6aa wo-geε ná-seelai ta. Ni zunui ta a laana ga ná-nu g̃iteg̃itegi ta, ta-vaag̃aaza golai ma g̃asoi g̃a la ti unma.

20 «Zunui ta a laana ga keεge die 6aa dege zunui ta anza, é zunui naa g̃aazu unfe segea. Ti felego ta ta-g̃otoi ma g̃asoi zege, ta za g̃ana n̄, ti la doun zol̄oga.

21 «Ni zunui ta a keεloin anzai zeina, k̄zoba vaa g̃ana, é keεg̃eloin unfega, ti la doun zol̄oga.

22 «Wa make n̄-deveiti ma, ta n̄-tog̃iti, wo ti zo kpaan, naa g̃a a ke zoi ve g̃e vaazu liizu ga woye ná, ga wo zeí ná, é la unpiliga ga woye. 23 A mina zie ga zii naati ta-luvai, niiti g̃e vaazu ti beεzu wo lufo, mazol̄o ti naama g̃εwotiiti kpein keεve, naa velezeg̃e b̄. 24 G̃e boga wo ma: Wa g̃a wo ta-yooi zol̄osu, n̄ feezu wo ve ga w̄n̄, zoi ve, ve n̄n̄i ta k̄in gul̄i v̄ov̄aai ná. N̄ ga G̃oog̃o GALAGI, wa-GALAGI, nii é wo yeeg̃aag̃wea, wa z̄oma ziiti. 25 Wa z̄og̃ozu g̃e k̄zoba zuaiti ta sua padegaiti ba, ta k̄zoba w̄niiti ta w̄ni padegaiti ba, naa g̃a a ke wo mina bog̃o g̃e ga k̄zoba vea, ga suaiti, 6aa w̄niiti, 6aa ga naati kpein, niiti ti bokposu zoi ma. G̃e ti yeeg̃aag̃wea, ta suai z̄oiti, nii a ke wo kwε ga ti g̃oz̄ve.

26 «À pade n̄un be, mazol̄o padeg̃e, n̄un n̄, G̃oog̃o GALAGI, g̃e wo yeeg̃aag̃weεve wa z̄oma ziiti, naa g̃a a ke, wo g̃e ga n̄n̄iiti.

27 «Zunui 6aa anzanui nii é ga g̃ove laawooleve nui, 6aa nii g̃oveiti ti velela vele vaiti bosu ma, wa so ga k̄tui, é za. Ma p̄amai g̃a la unma.»

21

Deveiti é lo zalaŋa ŋula nuiti ba

¹ Góogó GALAGI ŋeni Moize ma: «Bæ zalaŋa ŋula nuiti pɔ, Aalɔn ná-doun zunuiti, è ŋe ti ma: Zalaŋa ŋula nui la bɔŋɔ ŋɔzɔa ná-nuɔuseiti saama gɔve maavele ma. ² E ŋula ná-nu ŋiteŋitegiti polu, dee, baa keeŋe, baa ná-doun zunui, baa ná-doun anzanui, baa keeŋeloin, ³ baa ná-seelai, nii é la de zeini zunu ve. Toŋa zoo é bɔŋɔ ŋɔzɔ ná-seelai naa ve, tɔzei naa ŋa ná-peleyeŋei wu, é la de leeni zunu ŋili ná-pele wu. ⁴ Toŋa ga kundigii ná-nuɔuseiti saama, é la bɔŋɔ ŋɔzɔa, é va loŋɔi ŋologolo.

⁵ «Ni saa ŋa lona zalaŋa ŋula nuiti ma, ti la kpaana pea tɔungi zu, ti la bakalagiti boga, ti la pɔlɔpale la bɔŋɔ ma. ⁶ Ta ɲade ta-GALAGI ve, ti mina ta-GALAGI loŋɔi ŋologolo, mazɔlɔ ta zalaŋaiti kulazu Góogó GALAGI ve, ná-daamianigi ve é ŋalazu abui ŋa. Ti maaneve, ti ɲade. ⁷ Ti la kologolo anzanu zeida, baa nii tɔŋɔi ŋologologai. Ti la anzanu zeida, nii sinigi ŋeleai ba, mazɔlɔ zalaŋa ŋula nui ɲadeŋe ná-GALAGI ve. ⁸ Wa pete ga ɲade nu, mazɔlɔ toŋa é daamianigi ŋulazu ga zalaŋai wa-GALAGI ve. Toŋa ŋe ga ɲade nu wo ve, mazɔlɔ nɔun ɲadeŋe, nɛi gè ga Góogó GALAGI, nii é wo ɲadesu. ⁹ Ni zalaŋa ŋula nui ná-doun anzanui a loŋɔi ŋologolona ga é lo kologologi zu, toŋa keeŋe loŋɔi ŋologolosu, ta gala, é za.

¹⁰ «Zalaŋa ŋula nui nii kundigilai zea, keeŋelointi maazu, nii gulɔ ɲadegai ziaai ma, ta nii zalaŋa ŋula zefeiti toai kɔba, é la nɔundeŋaiti zega yaŋaba, ta é la ná-seŋeiti balia ga. ¹¹ E la lia pooma ŋoba, é

la bõđõ ġõzõa, anee ni keeđe a zaana, 6aa dee. ¹² E la ġula seizu ñadegai va, naa ġa a ke é mina seizu ñadegai ġõzõ, mazõlõ feevõ bè ga nà-siema wulo ñadegai maavele. Nà ga Ģõõġõ GALAGI.

¹³ «Zalaġa ġula nui naa mina anzanu ze, nii é zunu vaa ġwεε. ¹⁴ E la poanza zeida, 6aa anzanui nii sinigi ġelēai ba, 6aa koloġolo anzanu, 6aa nii tãġõ ġologologai, keē anzanui a ġe seizu, keni é ġe ga ná-bolodai zu anzalopo beai, é la de zunu vaa ġwεε. ¹⁵ Zalaġa ġula nui naa la mavofodai lãġõ ġologologa ná-bolodai zaama, mazõlõ nà ga Ģõõġõ GALAGI, nii é toun ñadesu.»

¹⁶ Ģõõġõ GALAGI bõeni Moize võ, é ġe ma: ¹⁷ «Bõε Aalõn võ, é ġe ma: E-mavofodai zu zunui tanõpe, nii neevuzu ba, naa mina maabuġa ga é ná-GALAGI ná-daamianigi ġula ga zalaġai. ¹⁸ Zunui tanõpe, nii neevuzu a ġe ba, naa la maabuġaa ná va: gaazuġole nu, 6aa mēġele nu, 6aa nii sokpai maavegai, 6aa baalobazuve ta zefēai kevele ma, ¹⁹ 6aa zunui ta, nii kãġõ ġaleai, 6aa zeei, ²⁰ 6aa zunui ta, nii ġõġõ polu, 6aa é ga kutui, 6aa gaazu wana nu, 6aa dãġõ ma, 6aa kulama zeebei ba, 6aa nii põlõġezēġain woloai. ²¹ Zalaġa ġula nui Aalõn mavofodai zu, zunui tanõpe nii neevuzu ba, naa mina maabuġa ga é va zalaġaiti kula, ti ġalazu abui ġa. Tei neevuzuve ba, é mina maabuġa, é va ná-GALAGI ná-daamianigi ġula ga zalaġai. ²² Toġa zoo é ná-GALAGI ná-daamianigi ta mi, aniiti ti wola ñadegai, ta ani ñadegaiti. ²³ Keē é la lia seġe zuġooza golai võ pelei, ta é la maabuġaa zalaġa ġulazuve va, mazõlõ neevuzuve ġa ba. E la nà-ada ñadegai ġõzõa ta ma zõlaiti, mazõlõ nà ga Ģõõġõ

GALAGI, nii é ti ñadesu.»

²⁴ Moize naama woiti daazeelini Aalɔn ma ta ná-doun zunuiti, é vɛɛ Izelayele nuiti kpein ba.

22

Maɗɛɛi é lo zalaɗa aniiti fai va

¹ Gɔɔɔɗ GALAGI bɔɛni Moize vɔ, é ɗɛ ma: ² «Aalɔn ta ná-doun zunuiti kala ga fai niiti ta ti maɗɛ, é lo veɛani ñadegaiti ba, niiti Izelayele nuiti ti ti ɗulazu bè, naa ɗa a ke ti mina dàasei ñadegai ɗolofolo. Nà ga Gɔɔɔɗ GALAGI.

³ «Gɛ ti ma: Wo-mavofodaiti saama, zunu nɔpɛ kɔzɔai a yɛ de, é maaɓuɗa veɛani ñadegaiti ba, niiti Izelayele nuiti ti ti veezu bè, naama nui ɗa ɓɛ, é zeɗe gàazu. Nà ga Gɔɔɔɗ GALAGI. ⁴ Nu-o-nu Aalɔn mavofodai zu, kulama zeeɓɛi a ɗɛ ba, ɓaa kalana kolegi, naa la veɛani ñadegaiti ta mia, eysesu é ɓe ga ñade. Zekana é la ga zɔi a vɔɔɗuna nui ta va, kɔzɔai ga poomai, ɓaa é ɓɔɗɗ maaɗolofologai. ⁵ Zɔi a vɔɔɗuna kpokpo ganii ta va, é kɔzɔi maazɔɔ, ɓaa nu vului ta, nii kɔzɔba anii ma zii tanɔpɛ a vɛena ba, é ɗɔzɔ ga naa, ⁶ zɔi a vɔɔɗuna ta va, naa ɗa yɛ kɔzɔyai zu eysesu kpɔkɔi, é la veɛani ñadegaiti ta mia, keni é maagba. ⁷ Foloi a ɓena ga da, toɗa ñade, naa volu toɗa zoo niina é veɛani ñadegaiti ta mi, mazɔɔ ná-daamianigi ve. ⁸ E la sua voooma mia, ɓaa nii balivaliai ga, nii a ke é mina ɓɔɗɗ ɗɔzɔ ga naa. Nà ga Gɔɔɔɗ GALAGI.

⁹ «Zalaɗa ɗula nuiti ta nà-deveiti make, naa ɗa a ke ti mina kologolo, koto va la ti unma, ti mina va zaazu. Nà ga Gɔɔɔɗ GALAGI, nii é ti ñadesu.

¹⁰ «Izelayele nu nɔpɛ ge mina vɛɛani ɲadegai ta mi, ni é la ga zalaɣa ɣula nu. Anɛɛ zalaɣa ɣula nui ma wɛɛin ta ná-botigɛ nui, ti la vɛɛani ɲadegai ta mia. ¹¹ Kɛɛɛ duɔi nii zalaɣa ɣula nui geyaaɪ, naa ɣa zoo é ta mi, ta nii ɓalaagi sɔɓɔgai ná-pelei wu, ta ná-daamianigi ta mi. ¹² Zalaɣa ɣula nui ná-doun anzanui, sinigi la ga zalaɣa ɣula nu, naa la naa ta mia, nii seɣeai vɛɛani ɲadegaiti ba. ¹³ Kɛɛɛ zalaɣa ɣula nui ná-doun anzanui, nii é ga poanzai, ɓaa nii sinigi ɣɛɛɛɛɛ ba, é la doun zɔɓɔni, ta nii é vaazu ɣalesu ma, é ye kɛɛɣɛ ná-pelei wu, eɣɛvelei é ɣeni ná la, ná-nu niinelai zu, naa ɣa zoo é kɛɛɣɛ ná-daamianigiti ta mi. Nu nɔpɛ ge la ta mia, ni é la ga zalaɣa ɣula nu.

¹⁴ «Ni nui ta a vɛɛani ɲadegai miina, ki ge la ba, toɣa vɛɛanii lieɣi naa ve zalaɣa ɣula nui ya, é ta vɛɛ ba ga gaadɣwesu lɔɔlugai zeizu ɣilagi. ¹⁵ Zalaɣa ɣula nuiti ti mina Izelayele nuiti ta-vɛɛani ɲadegaiti kɔzɔ, nii naati ti seɣezu ba Ɔɔɔɣɔ GALAGI vɛ. ¹⁶ Ni naati ta ta-vɛɛani ɲadegaiti miina, ta ta-vaagaaaza golai la ɓɔɣɔ unma, ti ɣɛ ga sɔba nuiti, mazɔɓɔ nà ga Ɔɔɔɣɔ GALAGI, nii é ti ɲadesu.»

Suai niiti ta zoo ɣulazu ga zalaɣai

¹⁷ Ɔɔɔɣɔ GALAGI ɓɔɛni Moize vɔ, é ɣɛ ma: ¹⁸ «Ɔɔɛ Aalɔn ta ná-doun zunuiti pɔ, naa vɛɛ Izelayele nuiti kpein ba, è ɣɛ ti ma: Nu kpein é ga Izelayele nu, ɓaa ti ga seikɔɣɔma nu Izelayele yooi zu, niiti ta gala zalaɣai ɣula Ɔɔɔɣɔ GALAGI vɛ, minazeɣe daazeeli vaa zu, ɓaa vɛɛanii vaa zu ti daai ɣisu, ¹⁹ nii a kɛ daazo, toɣa va ga togani zine ɣila, nii nɛɛvuzu la

ba, é kula nikeiti saama, baa baalagiti, baa boliiti. ²⁰ A mina ani nɔpɛ kula ga zalaɣai, nii nɛɛvuzu a ɣɛ ba, mazɔɔ daa la zoga wo vɛ. ²¹ Ni zunui ta a toɡanii ma wolai baa ma goi ta ɣulana ga ziilei zalaɣai, é ɣɛni ga minazeɣe daazeeli vai, baa é ɣɛni ga vebeanii nii é daai ɣisu, nɛɛvuzu mina ɣɛ zalaɣa anii va, naa ɣa a ke daazo. Nɛɛvuzu nɔpɛ ge mina ɣɛ ba. ²² A mina sua nɔpɛ kula ga zalaɣai Ɔooɣɔ GALAGI vɛ, nii gaazuɣoleai, baa maaleɣefɛgai, baa koliiti ti ba, baa kavai ɣulaai ma, baa geɣeɣeɣi ɣulaai ma. A mina naa ɣala zalaɣa ɣulazu vɛ Ɔooɣɔ GALAGI vɛ. ²³ Nike zinei baa baala zivoi nii baalobazu vɛ ta ɣoozaai, baa ta buɣa, wa zoo wo naa ɣula ga zalaɣai baa vebeanii, nii wo daai ɣisu, keɛ naa ɣeɣala zuai ma zalaɣai la daazoga minazeɣe daazeeli vaa zu. ²⁴ A mina sua ɣula ga zalaɣai Ɔooɣɔ GALAGI vɛ, nii pɔɔɣezɛɣain woloai, baa kulaai su, baa teveai ga. A mina naa ta ɣɛ ga zalaɣa wa-yooi zu. ²⁵ A mina suai naa ma zii tanɔpɛ geya wɛɛn ma, wo va kula wa-ƆALAGI vɛ ga zalaɣai. Mazɔɔ ti maaleɣefɛge, nɛɛvuzu vɛ ɣa ba, daa la zoga wo vɛ.»

²⁶ Ɔooɣɔ GALAGI ɔɔeni Moize vɔ, é ɣɛ ma: ²⁷ «Siegi zu niki a zɔɔna da, baa baalagi, baa bolii, toɣa ye ma leei va, é ke ga folo ɔfela. E zo folo ɔsavasiɛi ma, eyesu zɔɔma voloiti, a ɣulana ga zalaɣai, nii abui galazu Ɔooɣɔ GALAGI vɛ, daa ɣa zo. ²⁸ A mina toɡani leei ta ma yivoi vaa vɔɔma folo ɣila nɔ. ²⁹ Wa ɣɛna mama fee zalaɣai ɣulaa Ɔooɣɔ GALAGI vɛ, wa kula vele ɔete, nii a ke daazo. ³⁰ Wa ti pɛ mi ma voloi nɔ ma, wo la ta ye ga ná, é va yesu sobui va zeeli. Nà ga Ɔooɣɔ GALAGI.

³¹ «Wa nà-deveiti so, wo zιε ga tiye. Nà ga Góogó GALAGI.

³² «À mina dàasei ɲadegai ɣologolo, nà-ɲadedai ɣa maamusei zɔlɔ Izelayele nuiti saama. Ǹun nà Góogó GALAGI, nii é wo ɲadesu, ³³ ǹèi gè wo ɣulaai Ezipete yooi va, ga gè ɣe ga wa-GALAGI. Nà ga Góogó GALAGI.»

23

Feti voloiti

¹ Góogó GALAGI b̀ɔeni Moize v̀ɔ, é ɣe ma: ² «B̀ɔe Izelayele nuiti p̀ɔ, è ɣe ti ma: Feti voloi ɣa ga niiti, wo maanɛai wo ti ɣula, ti ga nà-feti voloiti. Naati ma vaa zu, wa nuɓuseiti toli, ti gaaleba ɲadegai wo.

³ «Ese ka ná-boti ɣe folo lɔzita laawu, kee foloi lɔfelasiei ɣa ga doogó foloi, gaaleba ɲadegai ɣa wo ma. Wo la boti ǹɔpe kea naama voloi. Doogó foloi ɣa ɣe de Góogó GALAGI lebi vai ma, ve ǹɔpe wa zeí ná.

⁴ «Wele Góogó GALAGI ná-feti volo ɣiligi tani-gaa va, niiti wo maanɛai wo nuɓuseiti toli ma, ti gaaleba ɲadegai wo naama ɣuiti ma, ti logai.

*Pakegi ta bului leve la su,
naati ma vetii*

(Gaalu Sevei 28:16-25)

⁵ «Alu m̀ungu ma volo puugó maazu naanisiei (14) ma b̀ɔkɔi, kpídií a veena, naa ɣa é ga Góogó GALAGI ná-Pakegi. ⁶ Alugi naa ma volo puugó maazu l̀ɔlusiei (15), naa ɣa ɣe ga bului nii leve la su, naa ma vetii, Góogó GALAGI lebi vai ma. Folo l̀fela laawu, wa ye bului miizu, nii leve la su. ⁷ Folo m̀ungu, wa gaaleba ɲadegai wo, wo la boti ǹɔpe kea, eɣevelei wa ɗa ke la. ⁸ Folo l̀fela laawu, wa

zalaḡai ḡula, nii abui galazu, Ḡooḡo GALAGI ve. Folo lafelasiēi ma, wa nubuseiti toli, wo gaaleba naḡegai wo, wo la boti naḡe kea, eḡevelei wa ḡa ke la.»

*Zooi va lona maungiti
ma vetii*

⁹ Ḡooḡo GALAGI ḡoeni Moize vo, é ḡe ma: ¹⁰ «Ḡae Izelayele nuiti pa, è ḡe ti ma: Siēgi zu wo vaazu lozu la zooi zu, nii gè feezu wo ya, wa molo levena, wa va ga ma ḡili ḡila, zalaḡa ḡula nui vo, wa-molo levea maungu zu. ¹¹ Dooḡo foloi voluma zobui, zalaḡa ḡula nui ḡa molo ḡilii lateḡe vai ma voogi ḡe, Ḡooḡo GALAGI ḡakala, naa ḡa a ke daazo wo ve. ¹² Voloi wo vaazu molo ḡilii lateḡe vai ma voogi ḡeezu la, wa kona gila baala sinei zo, nii neevuzu la ba, wo kula ga gala zalaḡai Ḡooḡo GALAGI ve. ¹³ Wa bulu vukō vaḡoi kilo lazita veē ba, gaayogai ga guloi, eḡe vebēanii galaai abui ḡa, makugi neai Ḡooḡo GALAGI ve, ta puya zalaḡai litele ḡila ta tukpe (1,5) ḡoi zu. ¹⁴ Aisa naama voloi va zeeli, wo vaazu ma ga vebēanii wa-GALAGI vo, à mina bulu mi, baa ani ḡopa geega, baa molo niinei. Naa ḡa ga ḡooḡo taḡi wo-mavofodaiti kpein be, ve naḡe wa ze ná.

*Pantekote voloi
(Gaalu Sevei 28:26-31)*

¹⁵ «Wa ḡooḡoi ḡaalu ga ḡafela, é zo dooḡo foloi voluma voloi ma, yeei wo vaazu la ga molo ḡili, wo lateḡe mā. ¹⁶ E zo dooḡo foloi ma voloi ma, wa folo vuuloolugo (50) ḡaalu, wo molo niinei ma vebēanii ḡili kevele beḡe Ḡooḡo GALAGI ve. ¹⁷ Wa va ga bulu felego, wo zeḡe la wo-zeizuve, wo ti lateḡe, ti ḡilagilagi ḡa beḡe ga bulu vukō vaḡoi kilo lazita, ti

mə ga ɛɛvɛi. Naati ta ga zooi va lɔnɔ mɔungiti Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ. ¹⁸ Bului naati poluma, wa kona gila baala zivo ɔfela ɔɟula ga zalaɟai, nɛɛvuzu mina ɟɛ ti va, ta nɪkɛ zɪnɛ ɔɔkpa gila ta baala sɪnɛ felegɔ, ti ɟula ga gala zalaɟai, ɛ vɛɛ ta-veɛɛanii va, ta ta-vuya zalaɟai. Zalaɟai vɛ, nii abui galazu, makugi nɛai Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ. ¹⁹ Wa boli zɪnɛi ɟula ga koto gba zalaɟai, ta kona gila baala sɪnɛ felegɔ, wo kula ga ziilei zalaɟai. ²⁰ Zalaɟa ɟula nui ɟa ti latɛɟɛ vai ma vooɟi ɟɛ, Gɔɔɔɔ GALAGI ɟakala, ɛ vɛɛ zooi va lɔnɔ mɔungiti ma bului va, ɛ vɛɛ baala zivo felegɔiti ba. Ta zeɟɛ, ti ve Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ, ti ɟɛ ga zalaɟa ɟula nui nɔnɔi. ²¹ Naama voloi nɔ, wa nuɔusɛiti toli, ti gaaleba ɲadegai wo. Wo la boti nɔpɛ kea, eɟɛvelei wa da ke la. Naa ɟa ɟɛ ga ɟɔɔɔɔ tɔgi wo-mavofodaiti kpein bɛ, vɛ nɔpɛ wa zeɪ ná.

²² «Siɛgi zu wo moloi levezu la wa-yooi zu, wa kpala kpelamave ye ná, wo mina ná leve, wo mina ɟale ma posuyevɛi ma. Wa naa ye ná bala nuiti bɛ, ta seikɔɟɔma nuiti. Nà ga Gɔɔɔɔ GALAGI, wa-GALAGI.»

Puvu fɛɛ vetii

(Gaalɔ Sɛvɛi 29:1-6)

²³ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔɛni Moize vɔ, ɛ ɟɛ ma: ²⁴ «Bɔɛ Izelayele nuiti pɔ, ɛ ɟɛ ti ma: Alugi ɔɔfelasɛi ma volo mɔungɪ ma, toɟa ɟɛ ga dooɟo folo wola wo vɛ, wo ɟitoo sù, wa puɔugiti fɛ, wo gaaleba ɲadegai wo. ²⁵ Wo la boti nɔpɛ kea, eɟɛvelei wa da ke la. Wa zalaɟai ɟula, nii abui galazu, Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ.»

Koto gba voloi

(Gaalɔ Sɛvɛi 29:7-11)

²⁶ Góogó GALAGI bɔɛni Moize vɔ, é gɛ ma: ²⁷ «Alugi lɔfelasiɛi ma volo puugɔi ma, naa gɔ gɛ ga koto gba voloi. Wa gaaleba ɲadegai wo, wo zugi zo, wo zalaɣai gɔla, nii abui galazu, Góogó GALAGI vɛ. ²⁸ Wo la boti nɔpɛ kea naama voloi, mazɔlɔ koto gba voloi vɛ, yeei koto gba vai maanɛai é gɛ la wo vɛ, Góogó GALAGI gɔazu, wa-GALAGI. ²⁹ Nu-onu nii é la zugi zoni naama voloi, naa be ka leve ná-nubuseiti ba. ³⁰ Nu nɔpɛ a boti gɛɛna naama voloi, ná undaavili ná-nubuseiti saama. ³¹ Wo la boti nɔpɛ kea. Naa gɔ gɛ ga góogó tɔgi wo-mavofodaiti kpein bɛ, vɛ nɔpɛ wo zeizu ná. ³² Toɣa gɛ wo vɛ ga doogó folo wolai, wa zugi zo. E zo alugi ma voloi laavuusiei ma bɔkɔi ma, é li poluma zobui ma bɔkɔi vɔ, keni wo loogó.»

Kota lo fetii
(*Gaalu Sevei 29:12-39*)

³³ Góogó GALAGI bɔɛni Moize vɔ, é gɛ ma: ³⁴ «Bɔɛ Izelayele nuiti pɔ, è gɛ ti ma: Ma alugi lɔfelasiɛi nɔ ma volo puugó maazu lɔlusiei (15) ma, naa gɔ gɛ ga kota vetii Góogó GALAGI vɛ, folo lɔfela laawu. ³⁵ Folo mɔungi, gaaleba ɲadegai gɔ wo. Wo la boti nɔpɛ kea, eɣevelei wa da ke la. ³⁶ Folo lɔfela laawu, folo-o-folo wa gala zalaɣai gila kula, Góogó GALAGI vɛ. Foloji lɔsavasiɛi, wa gaaleba ɲadegai wo, wo gala zalaɣaiti kula Góogó GALAGI vɛ. Toɣa gɛ ga gaaleba ɲadegai GALA dɛbi vai ma. Wo la boti nɔpɛ kea, eɣevelei wa da ke la.

³⁷ «Feti voloiti kana, Góogó GALAGI lɛbi vai ma, niiti wo maanɛai wo nubuseiti toli ti ma, ti gaaleba ɲadegai wo. Ti zalaɣaiti kula, ti gɔlazu abui gɔ, ta vebeaniiti, ta zalaɣaiti, ta puya zalaɣaiti,

é zoloo foloi ɣilagilagi ma leveiti ma. ³⁸ Wa Ƣooɣɔ GALAGI ná-dooɣɔ foloiti maɲɛ, wo ti la wa-vebeɲaniiti maazu, ta wa-minazegegiti, ta wa-vebeɲaniiti kpein wo ti laai ɣisu, niiti wo ti veezu Ƣooɣɔ GALAGI be.

³⁹ «Alu dɔfelasiei ma volo puugɔ maazu lɔlusiei (15) ma, siegi zu wo zooi zu ani waaiti kulazu la, wa fetii ɣula Ƣooɣɔ GALAGI lɛbi vai ma. Wa naa ɣɛ folo lɔfela laawu. Folo mɔungi ɣa ɣɛ ga dooɣɔgi, dɔsavasiei balaa ɣɛ ga dooɣɔgi. ⁴⁰ Folo mɔungi, wa gulu vɔgɔiti ma waai zeɣe, ta dɔɔ laagiti, ta gulu bekegiti, ti ɣaabiilii, ta ziele ɣulu bekegiti. Wa ɣoozunɛ Ƣooɣɔ GALAGI ɣaazu, wa-ƢALAGI, wo naa ɣɛ folo lɔfela laawu. ⁴¹ Kona-o-kona wa fetii naa ɣula Ƣooɣɔ GALAGI lɛbi vai ma, folo lɔfela laawu. Toɣa ga ɣooɣɔ tɔgi wo-mavofodaiti kpein be. Wa ɣɛ kulazu alu dɔfelasiei ma. ⁴² Wa zeii kotaiti bu folo lɔfela laawu. Izelayele yooi zu, zou lointi kpein ta zeii kotaiti bu, ⁴³ naa ɣa a ke, wo-mavofodaiti ti kwɛɛ ga gɛ Izelayele nuiti seini kotaiti bu, gɛ ti ɣulaai ma Ezipete yooi va. Nà ga Ƣooɣɔ GALAGI, wa-ƢALAGI.»

⁴⁴ Uele ɣana Moize kalagiti feeni la Izelayele nuiti zea, é vile Ƣooɣɔ GALAGI ná-feti voloiti ba.

24

Deveiti
é lo seizu ɲadegai ná-fitinaiti ba
(Egeɔde 27:20-21)

¹ Ƣooɣɔ GALAGI ɔɔeni Moize vɔ, é ɣɛ ma: ² «Devei ve Izelayele nuiti zea, ga ti va è vɔ ga wolive wulɔ vɔgɔi, kɣɛɛai fitinai vaa zu, naa ɣa a ke wo yeeyɛ

fitinaiti ba, yeenəpe ti mina za. ³ GALA daagfomi sege vɛlei wu, sege zuḡooza golai ḡakalavɛ, nii é zeele woo ḡesui ḡakalavɛ, miná ḡa Aalɔn a sei ná, fitinaiti ti so, é zo kpəkəi ma, eyesu geelaalao, Ḡooḡo GALAGI ḡaazu. Toḡa ga ḡooḡo təgi, wovavofodaiti kpein bɛ. ⁴ Toḡa fitinaiti kevele bɛtɛ, fitina zei anii ḡa, é ga zanu kitei, ti da zo yeenəpe Ḡooḡo GALAGI ḡaazu.

Bului é ḡeni veezu GALA bɛ

⁵ «Da bulu vukə vagoi zɛḡɛ, è bulu puugə maazu felegə (12) bɛtɛ, bului ḡilagilagi ḡa ḡɛ ga kilo ləzita. ⁶ Da ti ḡevele bɛtɛ zanu kitei ma labalii ḡa, Ḡooḡo GALAGI ḡaazu, ga seizu felegə. ⁷ Da ani maku nɛɛɛ kitei ta vu seizu ḡilagilagi ma. Naa vɔlu da ani maku nɛɛɛ kitei ḡala Ḡooḡo GALAGI ḡaazu, bului vɔtogi zu, eḡɛ ḡizɛsui. ⁸ Dooḡo foloi ḡilagilagi, ta da bului naati kevele bɛtɛ yeenəpe Ḡooḡo GALAGI ḡaazu. Toḡa ga minazɛḡɛgi é yɛsu ná ḡo, Izelayele nuiti ta-vaa zu. ⁹ Bului naati ta ḡɛ ga Aalɔn ta ná-doun zunuiti tənə, ta ti mi ada padegai ta, mazələ toḡa ḡɛ ti vɛ ga vɛbɛani padega wolai, naati saama, niiti ti ḡalazu, Ḡooḡo GALAGI ḡaazu. Toḡa ga ḡooḡo təgi.»

*Woo ḡəu wo nuiti
ta nu vaa nuiti so pelei*

¹⁰ Yeeta, Izelayele anzanu ḡila ta Ezipete zunu ḡila, ti-loun zunui vaani Izelayele nuiti saama. Kpəei leveni ti-vuuzuvɛ, Izelayele anzanui naa ná-doun zunui ta Izelayele zunui ta ti yəḡəzu. ¹¹ Izelayele anzanui naa ná-doun zunui woo ḡəiti boni GALA daaləḡəma, é koto. Ti vaani la Moize

υο. Dee laaseigi ɣeni ga Selomite, Dibeli ná-doun anzanui, Dan ná-bolodai zu. ¹² Ti makeni ga pagɔ, eyesu deve zɔɔɔ Ɔɔɔɔɔ GALAGI ya.

¹³ Ɔɔɔɔɔ GALAGI ɔɔeni Moize υο, é ɣe ma: ¹⁴ «À woo ɲɔu wo nui ɣula wo-υuuzuυe va. Niiti kpein ti gooi menigai, naati ti yeeiti pee unma, naa vɔluma bebɛi kpein ge sɔ ga kɔtui, é za. ¹⁵ Da ɔɔe Izelayele nuiti pɔ ga, nu-o-nu a ná-GALAGI ɣotona, naama nui ɣa ná-kotoi ma ɣasɔi zeɣe. ¹⁶ Zɔi nɔpe a woo ɲɔu wona Ɔɔɔɔɔ GALAGI laaseigi laalɔɣɔma, ta naama nui vaa, bebɛi kpein ka sɔ ga kɔtui, é za, é ɣeni ga seikɔɣɔma nu ɔaa zou loun, tɔɔzei é woo ɲɔi woga GALA daaseigi laalɔɣɔma.

¹⁷ «Zɔi a nu vaana, ta naama nui vaa. ¹⁸ Zɔi a sua vaana, toɣa potogi ve ga suai ta. Zenvui vɔto ka ɣe ga zenvui. ¹⁹ Ni nui ta a seijnɔɣɔi maawanana, toɣa ɣe la, eɣeveyei tɔ ɔɔɣɔi é kea la ga zɔi. ²⁰ Nii a nu ɣaei ɣale, naama nui ɣaei ɣa ɣale, nu ɣaazuɣezɛgi vɔto ka ɣe ga nu ɣaazuɣezɛgi, nu niiga vɔto ka ɣe ga nu niiga. Ta naama maawanai ɣeɣalai ɣe ga naa, nii é kea ga zɔi. ²¹ Zɔi a sua vaana, toɣa potogi ve. Kele zɔi a nu vaana, ta naama nui vaa.

²² «Tɔ gilagi nɔ ɣa seidai wo ma, seikɔɣɔma nu υee zou loun va, mazɔɔɔ nà ga Ɔɔɔɔɔ GALAGI, wa-ƆALAGI.»

²³ Moize ɔɔeni Izelayele nuiti pɔ. Ti woo ɲɔu wo nui ɣulani ti-υuuzuυe va, ti sɔ ga kɔtuiti, é za. Izelayele nuiti ti keeni ɣana, eɣeveyei Ɔɔɔɔɔ GALAGI ma levei veeni la Moize ya.

Zooi ná-dooḡo konagi
(Tḡ Sevei Velesiei 15:1-11)

¹ Ḡooḡo GALAGI ḡeni Moize vḡ Sinayi gizei ma, é ḡe ma: ² «Ḡe Izelayele nuiti pḡ, é ḡe ti ma: Siegi zu wo vaazu leeze la zooi naa zu, ḡe feeze wo ve, wa da zooi ye ná, é da looḡo yeegēḡalai tanigaa zu, naa ḡa ḡe Ḡooḡo GALAGI ná-ḡebiyai vaa ma. ³ Kona dḡzita laawu, wa wa-ani zuwui vaza wa-ḡalagiti su. Kona dḡzita laawu, wa wa-leezen beleiti subete ga pagḡ, wo gaawaai ḡula. ⁴ Keḡ kona dḡfelasiei, dooḡoḡi ḡa ve zooi ya, dooḡoḡi ḡa ḡe Ḡooḡo GALAGI ḡebi vai ma. Wo la ani zuwu vazaga wa-ḡalagiti ba. Wo la wa-leezen beleiti subetea. ⁵ Wo la molo ḡḡḡḡḡolu levea, wo mina leezen ḡula kpelei zu, nii su la beteni. Naa ḡa ḡe ga dooḡoḡi neḡeḡein zooi ve. ⁶ Zooi ná-dooḡoḡi zaala zu, wa ḡḡḡḡḡi zḡḡḡ, wḡun wa, wa-wotiḡe zunuiti, ta wa-wotiḡe anzanuiti, ta nui nii wo salazu folo-o-folo, ta ween é zeini wo ḡḡḡḡḡa, ⁷ ta wa-loganiiti, ta suaiti ti wa-yooi zu, zooi va ḡḡḡḡḡi kpein ka ḡe ga daamianigi.

Bḡḡyeemai ta unḡḡḡ konagi

⁸ «Wa dooḡo kona dḡfela ḡaalu, kona dḡfela zeizu ḡfela, naa ḡa é ga kona vuunaanigḡ maazu taavuugḡ (49). ⁹ Alu dḡfelasiei ma voloi vuusiei ma, wa puuḡi ve, gooḡula, koto gba voloi, wa puuḡi ve wa-yooi kpein su. ¹⁰ Wa kona vuulḡḡḡusiei (50) naa leve ga kona ḡadegai, wo bḡḡyeemai laazeeli zooi zu ze wo nuiti kpein ma. Toḡa ḡe wo ve ga bḡḡyeema ḡonagi, eḡe gilagilagi ná-zooi ḡa ḡaḡḡale ma pḡ, ta eḡe ka ḡale ma ná-peḡyeḡei wu. ¹¹ Kona vuulḡḡḡusiei (50) ḡa ḡe wo ve ga bḡḡyeema ḡonagi: wo la ani zuwu vazaga, wo mina molo ḡḡḡḡḡolu

leve, wo mina leezen ɣula kpelei zu, nii su la beɛeni. ¹² Mazɔɔ bɔɣɔyeema ɣonagi ve. Wa deve ga ɲadegɛ. Anii niiti ti ɔnɔsu bɔɣɔ ve kpalagi zu, wa naati mi.

¹³ «Bɔɣɔyeema ɣonagi naa zu, eɛe gilagilagi ná-zooi ɣa ɣaaɣale ma pɔ. ¹⁴ Ni wa zou ɔɔdina, baa wo geya Izelayele nui ta ma, à mina tooma vaa ɣɛ. ¹⁵ Wa zou ɔɔdi zɔngɔi baa geya zɔngɔi ɣweteve, é tɔzei bɔɣɔyeema ɣona gaabelagi ma, konagi lieɣɔi tevegai, ta molo levei lieɣɔi a ɣɛ, aisa bɔɣɔyeema ɣonagi va zeeli. ¹⁶ Konagi ta a ɣɛna laa ta ma, wa sɔngɔi ta la ma, konagi ma ge la ɣɛ de mɔinni, wo ta ɣula sɔngɔi la. Mazɔɔ molo leve laa lieɣɔi ɣa, é pɔdizu wo ma. ¹⁷ Wo tanɔpe ge mina loo seɲɔɣɔi ma. Wa lua wa-GALAGI va, mazɔɔ nà ga ɢɔɣɔ GALAGI, wa-GALAGI.

¹⁸ «À nà-tɔgiti so, ta nà-deveiti, wo ti make, wo zie ga tiye, wa zeii zooi zu ziileigi zu. ¹⁹ Zooi ɣa ná-kulanumaiti fe, wa daami wo, wo yiɣɔ, wo zeii ziileigi zu. ²⁰ Ni wa ɣɛna ma: «Leeni ɣa ɣá mi konagi ɔfelasiɛi, mazɔɔ gi la tii ɣɛeni, gi la vaazu ani zuwu ma lɔnɔ kulazu?» ²¹ Nà, nà-tuyai loo wo ve, konagi ɔzitasii, nii a kona savagɔ molo levei lieɣɔi ve wo ya. ²² Wa tii ɣɛ konagi ɔsavasiɛi ma, ta wa molo ɔɔɔmai mi, eyɛsu molo levea niinei zeeli, wa ɣɛ ma ɔɔɔmai miizu.

Poganiiti unɔɔ fai

²³ «Zooi la ɔɔdia, é va yeɛsu ɣɔ, mazɔɔ zooi ɣa ga nɔnɔ, wa pɔ be ga weɛinti, eɣɛ nuiti ti vaai zeizu zooi zu yeɣɛɣala go laawu. ²⁴ Zooi zu ná kpein, ve wo vaazu zeizu ná, é ɣɛ ga wɔnɔ, wa tɔgi zeii, é zobogi veezu eɛe pe be ga é ná-zooi unɔɔ.

²⁵ «Ni Izelayele nui ta a ɣɛna zeɹɹakalai zu, ɛ nɔ-zooi ta vɔdi, nii maanɛai ga ɛ lo unmoɔ fai ɣa, ɛ ga nɔ-nu ɣiteɣitegi, naa ɣa va, ɛ naa unmoɔ, nii keelooin pɔdia. ²⁶ Ni nui ta ɣa nɔ, nu la zea, maanɛai ga ɛ lo unmoɔ fai ɣa be, ni a ani zɔbɔna bɔɣɔ ve, nii a nɔ-unmoɔ fai ɣe la, ²⁷ toɣa tɔzei ga konagiti gaaluga, ɛ zo pɔdi voloi ma, ɛ naa vɔtogi ve, nii ɛ laazu maazu geya nui ve, nɔ-zooi ɣaagale ma pɔ. ²⁸ Ni ɛ la ani zɔbɔni, a potogi leve da, zooi ɣa ye geya nui yeezu, eyesu bɔɣɔyeema ɣonagi zeeli. Toɣa ɣaagale ma, ɛ ɣe zeezu, ɛ ɣe ga nɔnɔ nɔzu.

²⁹ «Ni nui ta a daa velei vɔdina taai ta zu, maalatigai ga sigigi, toɣa zoo ɛ unmoɔ kona gila daawu, ɛ zo pɔdi voloi ma. Nɔ-unmoɔ fai ɣa lebisu ga kona gila nɔ. ³⁰ Kele pelei naa togai taai ta zu, maalatigai ga sigigi, ni naa la unmoɔni kona gilagi ɣeezu ɛ pile da, toɣa ɣe ga geya nui nɔnɔ niina eyesu ɣɔ, ta nɔnɔ mavofodai, ti la mo tevega, anee bɔɣɔyeema ɣonagi a zeelina. ³¹ Peleiti ti taaiti su, sigi ge la ti ma, naati ta leve, eɣevelei zooi ma loɣiti ti la. Pɔdi nui ɣa zoo ɛ unmoɔ, ni naa laade pelei ɣa leve ma nui vɔ bɔɣɔyeema ɣonagi.

³² «Nii ɛ ga Leevi nuiti ta-veleiti ta-vai, niiti ti ta-laaiti su, Leevi nuiti ta zoo ti unmoɔ fai ɣe eyesu ɣɔ. ³³ Zɔi a pelei ta ɣeyana Leevi nu ma taai zu, toɣa ɣula pelei naa wu, pɔdiai ma, bɔɣɔyeema ɣonagi ma. Mazɔbɔ Leevi nuiti ta-veleiti ta-laaiti su, ta ga ta-voganii Izelayele nuiti saama. ³⁴ Kpalagiti ti ta-laaiti maagoolii zu, naati maa la neeni, ti va vɔdi, mazɔbɔ tiya ɣa ta-voganii ve eyesu ɣɔ.

*Tɔgi ɛ lo bala nuiti
maaguyeyiti ba*

³⁵ «Ni Izelayele nui ta a gēna ga zeḗnaka nu wo goba, aniiti balagai zea, wa yeezei bu, egevelei wo keezu la weḗinti ḅaa seikḗgḗma nuiti be, naa gā a ke é zenvui wo wo goba. ³⁶ A mina talama maaloli ma, ḅaa kulanumai, wa lua wa-GĀLAGI va, wo-gēloin zenvui wo wo goba. ³⁷ A mina kuye veē ga wa-walii, wo va ta la ma. Wo la wa-laamianigi vea zea ga ḅḗgḗ, wo va ta la ma. ³⁸ Nà ga Gḗgḗ GALAGI, wa-GĀLAGI, nii é wo gūla Ezipete yooi va, ga é Kanaan yooi ve wo ya, naa gā a ke gè gē ga wa-GĀLAGI.

Tḗgi é lo

nubuseiti unmaḗ fai va

(Egezḗde 21:2-6;

Tḗ Sevei Velesiēi 15:12-18)

³⁹ «Ni Izelayele nui ta a gēna ga zeḗnaka nu wo goba, é ḅḗgḗ vḗdi wo ma, à mina duḗla wotii la unma. ⁴⁰ Toḡa gē wo vḗ be, ege nui é botii gēezu, wo ḗa sala, é gē ege seikḗgḗma yeedēgāla go nḗ zu. Toḡa ye wa-wotii laawu eyesu ḅḗgḗyeema gḗnagi zeeli. ⁴¹ Toḡa zēgē nāzu wo vḗ be, tḗ-o, ná-dointi-yo, é gāle ma ná-bolodai zu, keēgē voganii zaama. ⁴² Mazḗḗ nà-botiḡe nuiti be, gè ti gūlaai Ezipete yooi va, ti la vḗdia, egevelei duḗiti ta vḗdi la. ⁴³ E la zeidā unda ga maaḗa, keē wa lua wa-GĀLAGI va.

⁴⁴ «Ziiti ti wo-maagoolii zu, naati saama gā wa duḗ zunui ḅaa duḗ anzanui zēgēna, ti gē ga wḗnḗ, tiya gā wa duḗiti geya ti zu. ⁴⁵ Niiti ti vaai zeizu wo zaama, yeedēgāla go laawu, wa zoo wo naati geya, ta ti-mavofodaiti. Ta gē ga wḗnḗ. ⁴⁶ Wa ti ye ná, wa zēgēna ná, ti gē ga pogani wo-loun zunuiti be, ti gē ga tḗnḗ. Wa zoo wo ti make, ti gē ga duḗiti eyesu gḗ.

Kελε wo-γεελοinti tetemazu, ti ga Izelayεle nuiti, wo tanεpe ge mina zei κεεελοin unga ga maaβα.

⁴⁷ «Ni wεεn βαa seikεεεoma nu, a γεna ga kπετε nui, Izelayεle nui ta γε ga zeαηaka nu koba, ni a βαεε βαdina wεεn naa ma, βαa seikεεεoma nui naa ma, βαa wεεn nά-bolodai zu nui ta ma, ⁴⁸ unmεεgi ma zobogi maanεεεε ε γε be, anεε ni ε βεga ga βαεε βαdi. Κεεεελοin ta γε zoo ε unmεε. ⁴⁹ Κεεεε diε βαa δεγε zunui ta, βαa naa nά-doun zunui ta, βαa nά-nu γεteγεtegi ta, ε nά-bolodai zu, naa γε zoo ε unmεε. Βaa ni εεεε gani γε nά, nii zeelaai ma, toεa βαεε unmεε. ⁵⁰ Ta geya nui ta konagi γεalu, ε zo πεdi voloi ma, ε zeeli βαεεεεema γεnagi ma. Unmεε salai γε leve, ε zoloo nui nά-folo γεila wotiεε zalai ma, naa γε gaalusu, ε zoloo konagi liegei ma. ⁵¹ Ni konagi wola mεinεε δε, nά-unmεε fai zu, toεa letemaεε ma walii γεula, nii zunui naa geyaai la. ⁵² Ni kona mεinmεin ge la mε ye ni, eyεsu βαεεεεema γεnagi zeeli, toεa gaalugi γε, ε letemaεε ma walii γεaεεale ma, nά-unmεε fai zu, ε zoloo naama γεnagiti ma. ⁵³ Toεa γε maligei ε βαεε εεεε botiεε nu, ε da zalai zeεε konagi laawu. Naa la zeida unda, ε va sopele γεu ga maaβα. ⁵⁴ Ni ε la unmεεni ga naama velei tanεpe, toεa ye nά, eyεsu βαεεεεema γεnagi zeeli, ε γε βαεεε yeema, t-ο, dointi-yo. ⁵⁵ Mazεεεε Izelayεle nuiti ta ga botiεε nuiti bε, tεεzei γε ti γεulani Ezipete yooi va. Nα ga Γεεεε GALAGI, wa-ΓALAGI.»

26

Tuyaiti

(Tε Σεεεi Velesiεi 7:12-24;

28:1-14)

¹ «À mina kooḡḡ ganigiti kpete bōḡḡ ve. A mina vololiba vile, baa sale ḡḡḡ ḡḡtu. A mina kōtui tanōpe saḡa, wo va da nōkō bu wa-yooi zu, mazōlō nā ga Ḣōḡḡ GALAGI, wa-ḢALAGI.

² «Wa nā-dooḡḡ foloiti maane, wo unfe sēizu ḡadegai ma. Nā ga Ḣōḡḡ GALAGI.

³ «Ni wa ziena ga nā-deveiti, wo ḡolo nā-tōgiti be, ni wa ti zona, ⁴ nā tonaiti fe wo ya ma yeēḡḡḡalai ma, zōoi ḡa nā-kulanumaiti fe, guluiti ta waa. ⁵ Wa ye ḡḡ mōloi loḡazu, eyesu dōḡ bēte yeēḡḡḡalai zeeli, wo ye ḡḡ dōḡ bēte vai ḡēēzu, eyesu ani zuwu vaza yeēḡḡḡalai zeeli. Wa daamianigi zōlō ga mōinda, wo ze ga pagō ziileigi zu, wa-yooi zu. ⁶ Nā ziileigi lō zōoi zu, wa ḡiimenii wo, faa nōpe ge la wo bōlō. Nā sua vileiti kpein kula wa-yooi va, kōḡ la ḡḡa wa-yooi zu. ⁷ Wa vile wo zili nuiti polu, wo zobo sōlō ti ma ga wa-wōḡa zōkpōi, ti loo. ⁸ Wo zaama, nu lōlugō ḡa pile sōlō nu unḡila (100) ma, ta nu unḡila (100) ka nu waapuugō (10 000) bē. Wa-wōḡa zōkpōi ḡa ḡe wo zili nuiti toozu bu. ⁹ Nā yeeyē wo va, ḡe wo ḡe ga kpuḡu nu, wo wola mōin. Nā nā-minazēḡegi make kpaan wo ve. ¹⁰ Wa molo vōlōmai mi, wo mōtai likpi vōlō, nii a kē wo ma niinei vuuu zu zōlō. ¹¹ Nā sēizuve bēte wo zaama, ḡe la mō ḡēlēa wo va pe. ¹² Nā zie wo zaama, ḡe ḡe ga wa-ḢALAGI, wo ḡe ga nā-nubuseiti. ¹³ Nā ga Ḣōḡḡ GALAGI, wa-ḢALAGI, nii é wo ḡulani Ezipete yooi va, é wo ḡula duḡlai zu. Ḣe wa-unbawuluiti galeḡaleni, wo zie unbuzēḡei zu.

*Foovooiti
(Tō Sevei Velesiei 28:15-68)*

27 «Ni, anεε naa ve, wo la woiloni gòo ma, wa sàkpena, 28 nà balaa, nà wo zakpe ga ziiǵaawanai, gè wo loǵa ná zeizu ǵε lofela mǝnǝ, wa-ǵotoiti faa zu. 29 Wa wo-loun zunuiti ma zuaiti mi, wo wo-loun anzanuiti ma zuaiti mi. 30 Nà wa-zalaǵa ǵula adaβeti koloǵolo, ta wa-ani maku neεneǵiti ma zalaǵa ǵulazuβeti, gè wo-ma voomaiti pu wa-ǵooǵo ganigiti ma voomaiti ma, nà ǵεε wo va. 31 Nà wa-laaiti ke ga tevebai, gè wa-ada naǵegaiti faza, wa-zalaǵa maku neεneǵiti ti la mǝ ziiileida. 32 Nà boǵoi, nà zoi zugologolo, wo zili nuiti ti vaai, ti zeí ná, naati koozu ǵa vili, ti laavǝ. 33 Nà wo vaza ziiti saama, gè vile wo volu ga boǵa zǝkpǝi. Wa-yooi zu ǵa ǵologolo, wa-laaiti ta ǵε ga tevebai.

34 «Naazu zoi ǵa dooǵo sǝlǝ, sieǵi kpein é keεzu gaalei zu, wa ǵεεzu wo zili nuiti ta-yooi zu. Zoi ǵa looǵo názu. 35 Sieǵi kpein é keεzu gaalei zu, toǵa dooǵogi zǝlǝ, nii é la ǵεa sǝlǝsu wa-looǵo konagiti su, sieǵi zu wo zeini la ná.

36 «Wo zaama, niiti ti ǵεεzu zeini ti zili nuiti ta-yooiti su, nà ti-yiiti daave ga dualuagi. Daai é niikpisu, naa lugi ǵa ti maalua. Ta vela, eǵevelei nu a da vela la sili nui ná-boǵa zǝkpǝi va. Ta loo, anεε ni nu la vileni ti volu. 37 Ta bunεsu boǵo ma, eǵevelei nu a ǵε la boǵa zǝkpǝi ǵakala, anεε ni nu la vileni ti volu. Wo la ungalǝga wo zili nuiti kakala. 38 Wo undaa ǵa vili zii ǵiligiti saama. Wo zili nuiti ta-yooi ǵa wo maabili. 39 Niiti ta ye vulua wo zaama, naati ta boǵo undaavili ti zili nuiti ta-yooi zu, ta-vaǵaaza golaiti ta ti-mεmεwolani ta-vaǵaaza golaiti faa zu.

Gooǵo GALAGI ǵa

ná-minazefegi make kpaan

⁴⁰ «Ta la zo ga, ga ta-vaagfaaza golaiti, ta ti-memewolani ta-vaagfaaza golaiti, é lo wooveledaiti ba, ti ti gɛɛni ga ze, ta sakpegi ti bogai ga ze, ⁴¹ naa ga é kea gè ti zakpeni, gè li ga tiye ti zili nuiti ta-yooi zu. Ni ta bɔɔɔmaayeina, ta ti ta-vaagfaaza golai ma gɔyei zala, ⁴² nà gɔze nà-minazefegi zu, gi yɔɔzu gá ti-memewolani, Zakɔbe, Izaake, ta Abalaame, nà gɔze balaa zooi zu. ⁴³ Mazɔɔ ta gɔla zooi va, naa ga dooɔo sɔɔɔ názu, siegi zu é gaalei zu la, ti maagfoozai ba. Ta ta-vaagfaaza golai ma gɔyei zala, tɔzei ti gɛleni nà-deveiti ta nà-tɔgiti ba. ⁴⁴ Kele siegi zu ti gɛɛzu la, ti zili nuiti ta-yooi zu, gè la gɛlea ti va jɛgɛlein, gè la ti-ma zuwu gaalevea, gè la nà-minazefegi gɔlogɔloga ti letemazu, mazɔɔ nà ga Gɔɔɔ GALAGI, ta-GALAGI. ⁴⁵ Nà gɔzesu nà-minazefe mɔungi zu ti-memewolani tetemazu, ni-iti gè ti gɔlani la Ezipete yooi va, ziiti gaazu, ga gè gɛ ga ta-GALAGI. Nà ga Gɔɔɔ GALAGI.»

⁴⁶ Kalagiti kana, ta deveiti, ta tɔgiti, niiti Gɔɔɔ GALAGI ti zeini, ti yɔɔzu ta Izelayele nuiti, Sinayi gizei ma ga Moize maavele.

27

Minazefe daazeeli zɔngɔi

¹ Gɔɔɔ GALAGI bɔeni Moize ɔɔ, é gɛ ma: ² «Bɔɛ Izelayele nuiti pɔ, è gɛ ti ma: Ni nui ta a minazefena ga é nui ta gɛ ga Gɔɔɔ GALAGI nɔnɔ, tofa ná-minazefegi laazeeli ga sɔngɔi, ³ a lona zunui ta va, nii é kona ɔuufelegɔ (20) zɔɔɔga, eyɛsu é zeeli kona ɔuulɔzita (60) ma, sɔngɔi ga gɛ ga wali gɛai ɔuulɔlugɔ (50), é zoloo seizu jɔdegai ma walii ma.

⁴ Ni anzanu ve, sǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae uuusavagǝ (30). ⁵ Zunu loungoi, é zo kona dǝlugǝ ma, é li kona uuufelegǝ (20) vǝ, sǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae uuufelegǝ (20), anzanu loungoi ma zǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae puugǝ. ⁶ E zo alu gila ma, é li kona dǝlugǝ vǝ, zunu loungoi ma zǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae lǝlugǝ, anzanu loungoi ma zǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae savagǝ. ⁷ E zo kona uuulǝzita (60) ma, é le zeemaazu, zunui ma zǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae puugǝ maazu lǝlugǝ (15), ta anzanui ma zǝngǝi ǵa ǵe ga wali ǵae puugǝ. ⁸ Ni zǝi é minazefegi ǵeai, naa ǵa ga zǝpǝnaka nu, é la zooga é va sǝngǝi zala, toǵa va ga zǝi nii é kalivaai, é dee ga zalaǵa ǵula nui. Naa ǵa deve, é soloo ná-sǝlǝǵi ǵevelei ma.

⁹ «Ni nu a minazefena ga é suai ta ve Ǵoǵǵ GALAGI ve, nii a zoo ǵulazu ga zalaǵa, naa veeve Ǵoǵǵ GALAGI ve. ¹⁰ Nu la maavaliboga, nu la ma vagǝi votogi ǵea ga ma ǵǝi, ba ma ǵǝi votogi ǵe ga ma vagǝi. Ni nu a suai votogi ǵeena ga taǵili, ti felegǝ ta ve Ǵoǵǵ GALAGI ve.

¹¹ «Ni nu a minazefena ga é sua ǵǝzǝai ta ve Ǵoǵǵ GALAGI ve, nii é la zooga ǵulazu ga zalaǵa, toǵa le ga zalaǵa ǵula nui, ¹² naa ǵa sǝngǝi leve, é zoloo pa pelei ba ǵǝi velei ma, ná-devei ǵa ta yeezei bu. ¹³ Ni fee nui ǵa pǝ é unmǝ, toǵa ta la ma ga dǝlugǝi zeizu ǵilagi.

¹⁴ «Ni nui ta wǝinve ga é ná-pelei ve Ǵoǵǵ GALAGI ve, é ke ga nǝnǝ, zalaǵa ǵula nui ǵa sǝngǝi leve, é zoloo ná-pagi ba ná-ǵǝi ma, ta yeezei naa wu, sǝngǝi nǝpe é devezu. ¹⁵ Ni zǝi nii é feai, toǵa pǝ é unmǝ, toǵa sǝngǝi ma ǵaagwǝsu lǝlugǝi ǵilazuve la sǝngǝi ma, naa ǵa ǵe ga nǝnǝ volu ga niine.

16 «Ni nui ta a ná-kpalagi veena Góogó GALAGI ve, sǫngǫi liegǫi ǵa ǵwεε, é zoloo ani zuwui liegǫi ma, nii a vaza ba, wali ǵae vuulǫlugǫ (50) moloí é ga wǫlezegi naama ǵilo unsavagǫ (300). 17 Ni a ná-kpalagi veena bǫǵǫyeema ǵonagi lǫzeigi, ta va sǫngǫi liegǫi wu. 18 Ni toǵa ná-kpalagi ve bǫǵǫyeema ǵonagi a levena, zalaǵa ǵula nui ǵa sǫngǫi ǵaalu, é zoloo konagi liegǫi ma, nii zegai ná, eyesu bǫǵǫyeema ǵonagi zǫi zeeli, ta ta ǵula sǫngǫi liegǫi la. 19 Ni kpala nui ǵa pǫ é ná-kpalagi unmǫǫ, toǵa sǫngǫi ma ǵaagwεsu lǫlugǫi ǵilazuve veε ba, eǵεvelei zalaǵa ǵula nui a ǵida la sǫngǫi liegǫi wu, toǵa kpalagi zεǵε volu. 20 Ni é la kpalagi unmǫǫni, é vǫdi zunui taǵili ma, zobo ge la mǫ ná, é va unmǫǫ, 21 bǫǵǫyeema ǵonagi a zeelina, kpalagi naa ǵa ǵε ga Góogó GALAGI nǫnǫ, é ǵε ga zalaǵa ǵula nui nǫnǫ, eǵε kpalagi nii feai Góogó GALAGI ve eyesu ǵǫ.

22 «Ni nui ta a kpalagi veena Góogó GALAGI ve, nii é geyaaí, é la veeni ná-poganiiti ba, 23 zalaǵa ǵula nui ǵa ǵida sǫngǫi liegǫi wu, é zoloo konagi liegǫi ma, a ye ná, eyesu bǫǵǫyeema ǵonagi zǫi zeeli. Zou vee nui ǵa naama walii liegǫi zala, naama voloi nǫ yeei deveai la, mazǫlǫ kpalagi veeve Góogó GALAGI ve. 24 Keε bǫǵǫyeema ǵonagi ma, kpalagi ǵa ǵaagǵale ma naa ma, nii é ǵeyani ma, nii zoi bǫǵǫi ǵεa zea ga poganii.

25 «Sǫngǫi kpein ka wo é zoloo seizu ǵadegai ma walii ma, nii ma ǵae ǵilagi wuǵεgi ga galamu puugǫi.

26 «Nu nǫpe ge la zooga é va ná-togani ma yivo mǫungi ve Góogó GALAGI ve, mazǫlǫ ma mǫungi kpein ka niina ga Góogó GALAGI nǫnǫi, é ǵeni ga

togani goiti 6aa ma wolaiti ti-ma yivoiti. ²⁷ Ni toḡa ḡe ga sua ḡoḡoai ta, é la ḡulaa ga zalaḡa, toḡa unḡo, eḡevelei songoi la, é songoi ma ḡaaḡwesu loolugoi ḡilazuve zeḡe, é pεε ba. Ni é la unḡoḡni, toḡa ʋodi, eḡevelei songoi la.

²⁸ «Naa ʋoluma, nii kpein nu a kona Ḣooḡo GALAGI ma, koligaa zaama ti ga nḡoḡi, naa la zooga ʋodizu, 6aa é ʋa unḡo, é ḡeni ga nu vului, 6aa toḡanii, 6aa kpalagi é ga zeagoligi. Nii kpein a ḡona Ḣooḡo GALAGI ma, naa ḡa ḡe ga nḡoḡ ta anii gola ḡadegai. ²⁹ Anεε ni nuḡusei ʋe a kona, nu la zooga é ʋa unḡo, ta naama nui ʋaa.

³⁰ «Zooi ná-puusieiti, é ḡeni ga zooi ʋa loḡogiti, 6aa guluiti gaawaaiti, ta ga Ḣooḡo GALAGI nḡoḡ, ani ʋe feai Ḣooḡo GALAGI ʋe. ³¹ Ni nui ta ḡa pḡ é ná-puusiei ma anii ta unḡo, toḡa songoi ma ḡaaḡwesu loolugoi ḡilazuve zeḡe, é pεε ba. ³² Puusie vai, nii é ʋilesu nikeiti ba, ta baalagiti, ta boliiti, toḡanii a levena puu, tukpḡi wu, puusiei ḡa ʋe Ḣooḡo GALAGI ʋe. ³³ Togani nui la zooga é ʋa ziimazeḡe ke, ma ʋagḡi ta ma ḡḡi zu. Nu la ta maavaliboga ga taḡili. Ni nu a ta ʋotogi ḡεena ga taḡili, ti felegḡ ta ḡe ga ani ḡadegai, ti la zooga unḡoḡsu.»

³⁴ Deveiti kana Ḣooḡo GALAGI ti veeni Moize ya, Izelayele nuiti ta ʋaa ma, Sinayi gizei ma.

GALA ΣΕΥΕΙ
**Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea**
**Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma**

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf